

POSTOJNSKI PREPIH

NOVEMBER 2017 79 LETNIK 11

OBČINA
POSTOJNA

Priznajmo, srečanja s policisti niso vedno osrečujoča, še zlasti, če moramo zaradi prekrška seči v denarnico. Njihova prisotnost pa nam toliko več pomeni takrat, ko potrebujemo njihovo pomoč ali zgolj občutek varnosti. Vladni varčevalni ukrepi so policijske vrste zdesetkali. Zato policisti, ki so ostali, nosijo pri zagotavljanju naše varnosti še večje breme. Med njimi so Branko Udovič – vodja policijskega okoliša Postojna, Maja Gubanc – vodja policijskega okoliša Prestranek, Urban Troha – vodja policijskega okoliša Pivka in Bojan Žolger – komandir Policijske postaje Postojna.

Varnost smo mi sami

Varnost je ena izmed najvišje vrednotenih človekovih pravic, hkrati pa tudi najširše dojeta. Če se namreč vprašamo, kaj je varnost, oziroma kdaj se resnično počutimo varne, potem lahko dobimo celo vrsto odgovorov. Mi imamo sicer to srečo, da živimo v delu sveta, kjer je mir. Ampak še ne tako daleč nazaj smo imeli vojno kar na svojih tleh, kasneje v neposredni sosesčini, še vedno pa so krizna žarišča zelo blizu nas. Zato je vprašanje – ali se počutimo varne – resnično umestno.

Ja, varnost je širok pojem, ki nosi za vsakega drug pomen. Socialna, prometna, požarna, varnost pri delu ... vse to so varnosti, ki so vsaka po svoje pomembna v življenju slehernika. Ena bolj, druga manj. Naša vloga v tem procesu je oblikovanje razmer, v katerih se počutimo samozavestno, in je izrazito večplastna. Neposredno lahko namreč vplivamo na infrastrukturo, na oblikovanje strategij in politik, kar je pa najpomembnejše, je to, da se v varnostnih vprašanjih prepoznamo še sami. Kakšna je naša prometna kultura? Kakšna je naša okoljska ozaveščenost? Kakšno je naše znanje prve pomoči? Skratka, lahko odgovarjamo na celo vrsto vprašanj, ki na koncu definirajo našo skupno stopnjo varnosti.

Danes bi lahko govorili o širši politični situaciji, migrantskih tokovih, finančni in sistemski varnosti ... Lahko, ampak na ta vprašanja nimamo neposrednega vpliva. Pomembno je sicer povedati svoje mnenje, vendar začnimo pri sebi. Postavimo se v okolje, kjer za generacije, ki prihajajo, mi ustvarjamo svet, na katerega otroci nimajo vpliva. Vprašanje, ali je ta že danes varen, je seveda relativno. Naša želja vsekakor je, da bi bilo to resnično, in naše aktivnosti ravno tako. Ampak na koncu bomo vedno odvisni eden od drugega. Zakaj? Kaj bi lahko naredili brez prostovoljnih gasilcev? Kaj bi naredili brez prostovoljnih reševalcev? Kaj bi naredili brez prostovoljnih vodnikov psov? Mirne vesti trdim, da bore malo. Zato je varnost vedno vprašanje za vsakega izmed nas. Je vprašanje naše vloge, iniciativnosti, znanja in delovanja. Varnost smo mi sami in varnost so ljudje, ki jih vidimo okoli nas.

Zato se še enkrat, kot sem se že velikokrat, na tem mestu javno zahvaljujem vsem prostovoljcem in celi vrsti profesionalcev na vseh področjih, ki nesebično pomagajo sočloveku.

Zaradi njih se počutim varnega.

Vse dobro,

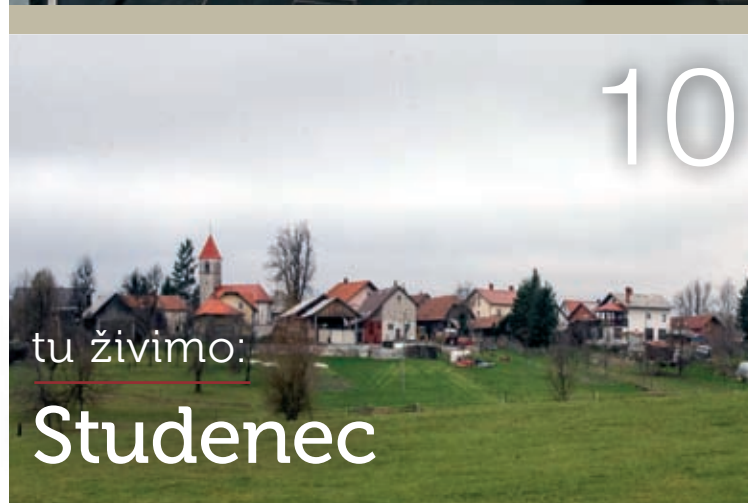
Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Varnost

tu živimo:

Studenec

na obisku:

Dr. Metoda Dodič Fikfak

Na naslovnici (od leve proti desni): Branko Udovič, Maja Gubanc, Urban Troha, Bojan Žolger; fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI PREPIH

Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, november 2017, leto izdaje 11, številka 79 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298. • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovna zasnova: Aleš Pučnik. • Grafični prelom: Občina Postojna in Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Tatovi čustvenih vrednosti

Popoldanski povratek iz službe, nič drugačen kot vsak delovni dan. Tudi začel se je tako kot vsak: z željo, da na cesti ne bi bilo posebnosti, ker po natrpanem urniku ni nič bolj prijetnega kot domače zavetje. Ob prvem zastoju na cesti pomislim: pa ne že spet! Ujamem radijsko obvestilo, da se je prometna nesreča zgodila v nasprotni smeri in hkrati obziren poziv voznikom, da med vožnjo ne oprezajo na drugo stran, ker s tem po nepotrebem povzročajo prometne zastoje. Le čemu bi pripisali veliko zanimanje za tujo nesrečo takrat, ko ne moremo pomagati?! Promet postopno steče tekoče in ob živahnem pogovoru s hčerko je kratek prometni zastoj hitro pozabljen, na domače dvorišče zavijeva že polni načrtov za preostali del popoldneva. Ob tem še pomislili nisva, da se bodo že v naslednji minuti razblinili kot milni mehurček.

Nič hudega sluteč vstopiva v hišo. Hči gre najprej v svojo sobo, jaz pa vstopim v dnevni prostor. Po pisalniku in tleh razmetani papirji, kuverte, drobna darilca, ki jih hranim kot največje dragocenosti. Pod ključkom, tam, kjer bi vsakdo pričakoval denar, imam shranjena pisma in voščilnice z zapisi, ki so se me še posebej dotaknili, me ganili – med njimi je bila na posebnem mestu risbica, ki sta mi jo pred mnogimi leti podarila otroka ob posebni priložnosti. Za nekoga, ki je očitno mrzlično iskal le denar, nepotrebna krama, zame izjemni spomini z neopisljivo vrednostjo. Občutila sem, kot da jih je nekdo skrunil, čeprav se zdaj zavedam, da zveni smešno. V istem hipu zaslišim hčer: »Mama, nekdo je bil v naši hiši!« Niso izgubljali časa v vseh prostorih, ker so natančno vedeli, kaj iščejo: denar in nakit. Posvetili so se vsem trem spalnicam, kjer so v naglici preiskali garderobne omare in predalnike. Denarja ni bilo, nakita tudi ne bog ve kaj, a odnesli so vsega. Na posteljah so bile razmetane izpraznjene škatlice. Verjetno ima kdo v enem samem dragocenem kosu nakita večjo vrednost, kot je je bilo v vsem našem. Toda odgovor na policistovo vprašanje o vrednosti teh drobnih predmetov ni bil enostaven. Ne le zato, ker že dolgo nisem kupila nakita in ne poznam cen, marveč predvsem zato, ker je vrednost predmeta, na katerega je človek čustveno vezan, neprecenljiva. Uhančki moje že več kot pet desetletij pokojne stare mame so imeli posebno patino. Nikoli jih nisem nosila, a so me vedno, ko sem jih pogledala, prevzeli s spomini nanjo. Prav tako drobna zapestnica, ki so mi jo starši kupili ob diplomni, ura, ki so mi jo prestopovke podarile ob deseti obletnici Prestopa ... Pokličem policijo. Opozori me, naj se ne dotikava ničesar, da ne izniči sledi. Kmalu prideta policista in forenzik. Pogovor usmerimo v pozitivne ugotovitve: nikomur se ni zgodilo nič hudega, ni hudih poškodb stavbnega pohištva, ni sledi vandalizma. Policista delujeta pomirjujoče, sprašujeta, pišeta zapisnik, forenzik se skoncentrira na svoje delo in le tu pa tam postavi kakšno vprašanje ... Po

zaključenem postopku odidejo, mi pa gremo končno lahko bolj podrobno pogledat posledice vloma. Bolj kot tisto, kar vidim, me z neprijetnim občutkom navdaja misel, da so tujci brskali po naših osebnih stvareh, posegli v prostore, ki so zgolj naši. Čez tri dni izvemo še, da smo bili opazovani. Običajno me izražanje v trpnikih moti, v tem primeru pa se mi zdi na mestu. Nepridipravi - izkazalo se je, da so bili Madžari - so se nastanili v motelu na Kozini, si izbrali »tarče« v okoliških krajih in opravljali »začasno delo v tujini«. Sredi belega dne so vlamljali v hiše. V Divači jih je lastnik, ki se je vrnil s sprehoda s psom, presenetil in pristali so v rokah policistov. Roka pravice jih je žal zaobšla, baje ni bilo zadostnih pripornih razlogov. V naslednjih dneh so pogovori velikokrat nanesti na vlome in ugotovili smo, da se dogajajo številnim ljudem okrog nas. Izmenjava izkušenj in koristnih nasvetov je bila dobrodejna, a kljub temu človek potrebuje precej časa, da pozabi in spet sproščeno zaživi v svojem domu. Po enem letu dobimo vabilo na sodišče. V podrobnostih moramo obuditi spomine na dogodek, ki smo se ga trudili pozabiti ali pa vsaj potisniti v odmaknjeno obdobje. Na zaslišanju smo se tu pa tam počutili, kot da so vloge obrnjene. Storilcev seveda ni bilo nikjer. Medtem so v drugih državah uspešno izvedli še več ropov, za njimi pa je bila razpisana mednarodna tiralica.

Se še spominjate časov, ko so bile lahko hiše, vsaj na vasi, cel dan odklenjene, prav tako avtomobili na domačih dvoriščih? Tudi poljščine niso zmanjkovale, danes so jih kmetje marsikje prisiljeni zaščititi; izropajo jih ne le divje živali, ampak tudi ljudje. Ne dolgo tega mi je sin pripovedoval, kako je pred trgovskim centrom pozdravil starejšo gospo in ji ponudil pomoč pri nošenju težke vrečke. Zgroženo ga je pogledala in ogorčeno zavrnila pomoč. Verjetno je prej kot na iskreno ponujeno roko pomislila na nevarnega mladeniča, ki jo bo okradel. Časi se spreminjajo in žal življenje v današnji družbi ni več tako varno, kot je bilo nekoč. Ljudje postajamo bolj previdni. Policisti nas pogosto opozarjajo na preventivno in samozaščitno delovanje, saj tatovom lahko z malomarnim ali celo neodgovornim ravnanjem olajšamo delo. Tudi med objavami na socialnih omrežjih se skriva veliko informacij, ki jih nepridipravi lahko koristno uporabijo. Kljub temu pa v primerjavi z mnogimi deželami še vedno živimo relativno sproščeno in varno, čemur pritrjujeta tako statistika kot počutje ljudi. Še vedno smo srčen, sočuten narod, zato vsak človek lahko računa na pomoč sorodnikov, prijateljev, sosedov. V mnogih deželah nam zavidajo to plat kakovosti življenja. Varnost in solidarnost sta vrednoti, ki v današnjem globalnem svetu nista (več) samoumevni.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Matej Škrj.

Ali se počutite varno?

Prometnih nesreč s smrtnim izidom manj kot v preteklosti.

čen in kriminalistična preiskava še vedno poteka. V primeru nedavnih vlomov so policisti ugotovili, da so storilci v času od 16. do 22. ure vlamljali v stanovanjske objekte na robu vasi ali na samem, v mestu pa v pritlična blokovska stanovanja, katerih prostori niso bili osvetljeni oziroma niso dajali videza, da je kdo doma, in sicer skozi balkonska vrata ali okna v pritličju.

Posest orožja

Po številu ljudi, ki imajo dovoljenje za posedovanje orožja, smo Slovenci v svetovnem merilu nekeje okrog 40. mesta na svetu. Glede na število izdanih dovoljenj za orožje pa se v zadnjih letih ne počutimo nič bolj ogroženi kot včasih. Ministrstvo za notranje zadeve vsako

je imelo sredi oktobra 942 lastnikov doma 3036 kosov orožja. Večinoma gre za lovce in športnike, 69 lastnikov potrebuje orožje zaradi varnosti, 13 je zbirateljev.

Kljub tem številkam na ministrstvu trdijo, da do orožja ni ravno lahko priti, saj je zakonodaja ne tem področju precej stroga. Prošilec mora biti starejši od 18 let in ne sme biti pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje z elementi nasilja ali za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja. Opraviti mora zdravniški pregled in preizkus znanja o ravnanju z orožjem, dokazati tudi upravičen razlog za izdajo orožne listine (na primer dokazilo o upravičenosti do lovskega orožja po predpisih o lovstvu ali dokazilo o članstvu v strelski športni organi-

V Sintalu opažajo, da varnostna kultura v zadnjih letih raste.

letu prejme povprečno nekaj več kot 6 tisoč prošenj; v zadnjih sedmih letih izstopata samo leti 2015 in 2016, ko je bilo na letni ravni izdanih 7204 oziroma 8269 dovoljenj. Po Zakonu o orožju izda dovoljenje za njegov nakup in posest Upravna enota (UE).

Z ministrstva odgovarjajo, da kot razlog za nabavo orožja navajajo občani največkrat lov in šport, veliko je tudi zbirateljev. Tistih, ki za dovoljenje zaprosijo zaradi lastne varnosti, je relativno malo, med 35 in 50 na leto.

Od leta 2010 do letošnjega oktobra je **Upravna enota Postojna** izdala 1136 orožnih dovoljenj, v letošnjem letu 113, od tega je 57 kosov namenjenih lovu, 46 športnim dejavnostim, 5 zbirateljem, 4 kosi so bili izvoženi iz Slovenije, en kos orožja pa je bil namenjen za darilo. Kot pojasnjujejo na ministrstvu, so orožne listine glede na razlog posesti različne: dovoljenje za posest, orožni list, priglasitveni list in dovoljenje za zbiranje. **Na območju UE Postojna**

zaciji). Če orožni list potrebuje za lastno varnost, mora dokazati, da je ta tako ogrožena, da jo lahko zagotavlja samo z orožjem. Upravičen razlog za izdajo orožne listine je lahko tudi podaritev ali dedovanje, vendar v takih primerih UE večinoma izda dovoljenje za posest orožja.

Kot pojasnjujejo na Generalni policijski upravi, se uporaba orožja v kaznivih dejanjih v zadnjih 20 letih ni bistveno spremenila. »Pri napadih je največkrat uporabljeno hladno orožje, manj strelno. Pri izbiri orožja je seveda treba upoštevati motiv, ki ga ima storilec v zvezi s kaznivim dejanjem in z orožjem. Kadar je orožje uporabljeno za nasilje v družinskem krogu, je to navadno registrirano in legalno. Drugače je pri načrtovanih kaznivih dejanjih, kot so npr. mafijski umori ali oboroženi ropi. V teh primerih storilec izbere orožje premišljeno z namenom zanesljive izvršitve kaznivega dejanja. Večina orožja, ki je uporabljena pri izvrševanju takih kaznivih dejanj, izvira s črnega trga.«

(nadaljevanje na 6. strani)

Pavel Fatur, Prestranek: Ker sem bil zaposlen kot varnostnik, imam verjetno na občutek varnosti v naši družbi za odtenek drugačen pogled. Na splošno smo v Sloveniji nasproti nekaterim drugim državam po svetu za zdaj precej varni. Seveda pa poznamo več vrst varnosti, vendar danes vsi najprej pomislimo, ali smo varni glede terorističnih napadov in kraj osebnega premoženja. Vse premalokrat pomislimo, da nam lahko ukradejo tudi dostojanstvo, identiteto, celo razne v demokratični družbi samoumevne pravice, ki skoraj vedno boljijo hujše in dlje kot materialna krajja. Na žalost je tudi takšnih tatvin iz dneva v dan več, kar se vidno odraža v naši moralni držbi in družbi.

Bernarda Godeša, Planina: Krajani Planine se za zdaj počutimo relativno varni, saj razen za nekaj posamičnih vlomov in tatvin ne vemo, da bi prihajalo do odmevnih dogodkov te vrste. Za občutek varnosti moramo najprej poskrbeti sami s samozaščitnim delovanjem, občutek varnosti pa povečuje tudi prisotnost redarstva in policije. Delim mnenje mnogih naših krajanov, ki se ne morejo znebiti občutka, da redarstvo večino časa, ko je prisotno v našem kraju, dela samo za varnost v prometu, da polni občinski proračun s kaznimi za prehitro vožnjo, in zapostavlja druge vidike varnosti občanov. Podobno redarstvu ravna tudi policija. Pogrešamo prisotnost redarstva in policije v preventivnem smislu, in ne prisotnosti za kaznovanje ljudi.

Vlado Gržel, Postojna: V naš lokal Bar Bor, ki je v samem centru Postojne, so vlomili že sedemkrat. Dokler smo še imeli cigarete, je bil to reden pojav. Zdaj se to dogaja ob večjih dogodkih, ko lopovi računajo na več dohodka, pa izkoristijo priložnost. Najraje jemljejo gotovino, saj je denar neizsledljiv. Če vlomilca ne ujamejo na kraju dogodka, mu ne morejo ničesar dokazati. Izkupiček sicer odnašamo domov, a zaradi vloma imamo škodo in same sitnosti – poklicati moramo policijo, lokal je vsaj pol dneva zaprt. V praksi se je pokazalo, da se vlomilcev ne izsledi, ostanejo v kartotekah. Policisti delajo v okviru zakona, a imajo zvezane roke. Tudi če vedo, kdo je vlomil, ne morejo storiti ničesar. Zadnji tak primer smo imeli lani ob proslavi priključitve Primorske. O alarmnih napravah pa za zdaj ne razmišljamo.

Zvone Čehovin, Zalog: Kljub nekaterim vlomom ostaja Postojna varno mesto. Sprehodi v Postojni so prijetni in varni tudi v večernih urah. Za varnost otrok v prometu je dobro poskrbljeno, tako s šolskimi avtobusi kot z urejenimi prehodi. Vendar previdnosti in dodatnih možnosti za še boljše počutje prebivalcev Postojne ni nikoli dovolj. Glede na tranzitno lego Postojne in povečan promet bi bilo za varnost in hitrejši pretok morda dobro razmisliti še o kakšnem krožišču, zlasti ob vpadnici z avtoceste. Tako razmišljamo ob jutranji kavi s prijatelji.

Marko Kočever, Postojna: V Postojni prebivalci z občutkom varnosti ne bi smeli imeti pretirane skrbi, ni pa nujno, da ostali Postojnčani delijo isto mnenje. V naši ulici, ki se nahaja v ožjem centru, so vlomi in kraje, še posebno v javne prostore in prodajalne, dokaj pogost in na žalost tudi normalen pojav. Verjetno predstavljajo večjo nevarnost, posebno za starejše občane, neurejeni pločniki in slaba razsvetljava. Ti še posebno v prihajajočem zimskem času lahko privedejo do neugodnih padcev in poškodb. Mogoče pa je v nočnih urah na račun občutka varnosti na lokacijah izven centra, kot opažam sam, manj sprehajalcev in rekreativcev.

Migranti

Center za tujce v Velikem Otoku, ki je ob ustanovitvi leta 2002 povzročil kar precej vznemirjenja med prebivalci, se je skozi leta izkazal kot varnostno zanesljiva in nemo-teča ustanova. »Občani in vsi okoliški prebivalci so lahko mirni, saj Center za tujce ne predstavlja nikakršne nevarnosti zanje,« zagotavlja tudi **vodja, mag. Jože Konec**. Center je policijska institucija, kjer sprejemajo tujce, ki so v postopku vračanja oziroma morajo zapustiti našo državo. »V času nastanitve pa so pod neposrednim nadzorom policistov,« zagotavlja policijski svetnik in ob tem izpostavlja tudi ograjo, rešetke in videonadzor.

Tujci ostanejo v centru toliko časa, kot je nujno – od nekaj dni do nekaj mesecev; v tem času pa praviloma ne zapuščajo ustanove brez nadzora ali spremstva. Samo izjemoma lahko dobijo dovoljenje za izhod. Konec poudarja še to, da v Centru niso nastanjeni »kriminalci«, pač pa ljudje, ki so svojo državo zapustili iz ekonomskih razlogov in nimajo urejenega statusa in dokumentov, s katerimi bi lahko potovali po območju Evropske unije. Vodja centra še zagotavlja, da v vseh 15-ih letih niso zabeležili niti enega konflikta z lokalnim prebivalstvom izven območja ustanove, prav tako ne bi mogli tujcem pripisati nobenega kaznivega dejanja, storjenega na območju postojnske občine.

Tudi strah občanov pred migranti oz. mladoletniki brez spremstva, ki bivajo v **Dijaškem domu Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna** dobro leto, je po besedah **ravnateljice Cvetke Kernel** redke in popolnoma odveč. »Že po kratkem kontaktu z njimi ljudje izgubijo strah,« ugotavlja in dodaja, da se tudi mladoletniki v Postojni počutijo varno. »Redko se zgodi, da se ob prihodu v Postojno bojijo da jim sledijo *smaglerji*, ki so *zadolženi* za njihovo že plačano pot.« Kaznivih dejanj, ki bi jih obravnavala policija – ta je sicer v stalnih stikih z lokalno skupnostjo, ki ima opraviti z migranti – v tem času niso zagrešili.

Preventivne aktivnosti policije

Policija deluje kurativno, ko izvaja z zakonom določena pooblastila in izreka ukrepe, ki sankcionirajo zaradi kršitve zakonskih norm. Pri preventivnem ukrepanju, usmerjenem v preprečevanje kriminalitete in zmanjševanje njene stopnje, pa so pomembne preventivne aktiv-

nosti, ki jih na policijskih postajah večinoma izvajajo vodje policijskih okolišev. Slednji kot poznavalci zaznavajo vzroke za nastanek določenih dejavnikov, ki vplivajo na slabe varnostne razmere, načrtujejo aktivnosti za izboljšanje teh ter njihovo odpravo in jih v praksi tudi izvajajo. Zmanjšanje stopnje kriminalitete je odvisno tudi od kakovosti preventivnih aktivnosti.

Žrtev kaznivega dejanja lahko postane vsakdo, ne glede na spol, starost, izobrazbo, narodnost ali drugo osebno okoliščino, ko je zaradi kaznivega dejanja utrpel telesne ali duševne posledice ali je bila osebna lastnina poškodovana, uničena ali odvzeta zaradi dejanja, ki velja za kaznivo po kazenski zakonodaji.

Kazniva dejanja, kakršna so telesna poškodba, posilstvo, rop, poskus umora, vlom v stanovanje, izsilje-

vlja njihovo varnost in zaščito. Daje jim ustrezne informacije, obenem pa posveča posebno pozornost sodelovanju z žrtvami.

Samozaščitni ukrepi lokalne skupnosti oziroma posameznika

V občinah kot lokalnih skupnostih za preprečevanje kriminalitete skrbi **občinsko redarstvo**. To nadzoruje cestni promet v naseljih, varuje ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij, skrbi za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah, varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino ter vzdržuje javni red in mir.

Ko gre za varnost osebnega premoženja, na policiji svetujejo, da se pred daljšo odsotnostjo zdoma zaklene vrata in zapre okna, vklopi

nih sredstev v okolici hiše, z vidnih mest umaknete vrednejše predmete, povejte sosedom, kako ste dosegljivi, zapišite si serijske številke vrednejših predmetov ali jih celo fotografirajte, po možnosti pa tudi označite (umetniške slike, nakit, tehnične predmete idr.).

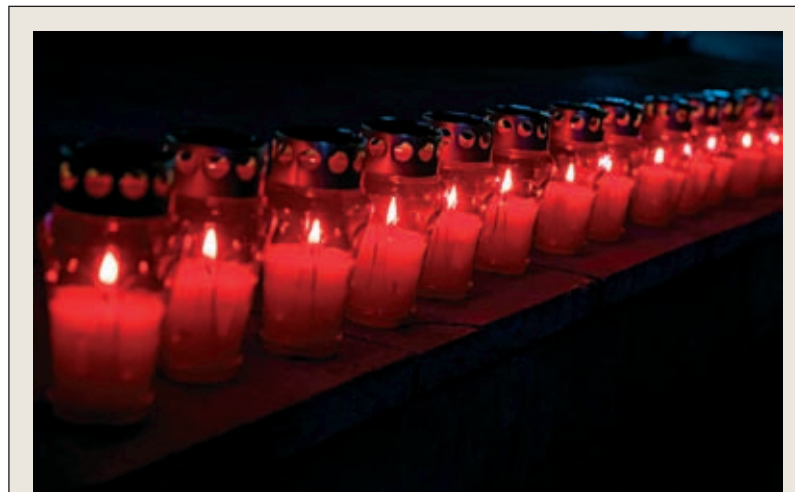
Tehnično in strokovno varovanje

Koncern Sintal, največja družba za zasebno varovanje v Sloveniji, deluje že več kot 25 let. Notranjska poslovna enota s 30 zaposlenimi ima sedež v Postojni, na območju pa deluje več mobilnih intervencijskih skupin. Po besedah **vodje Borisa Galekoviča** enota zagotavlja celostne storitve varovanja. »To so fizično – tehnično varovanje in intervencija na alarm, varovanje in prevoz denarja, tudi montaža, projektiranje, vzdrževanje in servisiranje sistemov tehničnega varovanja.« Tehnično varovanje običajno obsega videonadzor, protivolnmi sistem, protipožarni sistem, sistem pristopne kontrole, video nadzorni sistem, sistem mehanske zaščite in druge načine varovanja.

Na območju Notranjske je skoraj 400 objektov priklapljenih na Sintalov varnostno-nadzorni center, ki se ob zaznanih nepravilnostih (npr. vlamu ali požaru) nemudoma odzove. »Zaposleni in obiskovalci se tako počutijo bolj varne na prireditvah, v trgovinah, na bankah, v proizvodnih podjetjih in drugih organizacijah.« Na našem območju izvedejo ob alarmnih dogodkih v povprečju 350 intervencij na mesec, kar pomeni več kot 11 na dan ali 4.200 na leto.

V Sintalu opažajo, da varnostna kultura v zadnjih letih raste. »Tako posamezniki kot podjetja se zavedajo, da ustrezno varovanje zagotavlja varnost ljudi in premoženja, hkrati pa pomeni dolgoročen prihranek. Zato ravnavajo bolj skrbno in samozaščitno.« Varovanim objektom se tudi vlomilci raje izognejo. Še vedno pa je veliko tega, kar zahteva izboljšave, menijo v Sintalu, zato občanom in podjetjem poleg samozaščitnih ukrepov svetujejo tudi namestitev ustreznega sistema tehničnega varovanja, ki bo povezan z varnostno-nadzornim centrom. »Tako bo v primeru vloma, požara, izliva vode ukrepal varnostnik, ki je za to strokovno usposobljen.«

Besedilo: Alenka Furlan Čadež in Mateja Jordan; fotografije: arhiv policije in Gasilskega društva Postojna, Foto Atelje Postojna.

Med vsakoletnimi akcijami, ki ozaveščajo o prometni varnosti, je tudi prižig svečk v spomin na življenja, izgubljena v prometnih nesrečah. Akciji, ki poteka v okviru Svetovnega dneva spomina na žrtve prometnih nesreč, so se v soboto, 18. novembra, pridružili predstavniki Občine Postojna, Zveze šoferjev in avtomehanikov ter Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Postojna in prižgali svečke v Postojni, na Prestranku in v Hruševju.

vanje, tatvina ali drugo, so za žrtev vedno poseg v osebno integriteto, zasebnost. Predstavljajo lahko tudi stresni dogodek, ki lahko poruši človekovo osebno ravnovesje, njegovo občutek varnosti in zaupanja. V takšnih primerih se žrtve pogosto soočajo z različnimi telesnimi in duševnimi poškodbami (s hudim stresom, tesnobo itd.), s čustvenimi pretresi (travmo, z duševno motnjo), lahko pa se soočajo tudi s premoženjsko škodo. V primeru oškodovanja zaradi kaznivega dejanja imajo žrtve številne pravice v postopku zoper storilca (kazenski postopek) ali v zvezi z odškodnino, zaščito in pomočjo. Temeljna naloga policije je varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi, zato žrtvam kaznivih dejanj pomaga ter zagota-

alarmno napravo, ne pušča ključev na "skritih mestih" (kot so nabiralniki, predpražniki, lončki za rože ipd.), ne pušča doma dragocenosti in denarja (se raje najame sef), ne pušča sporočil o svoji odsotnosti (na telefonskem odzivniku, na listkih), ne objavlja javno na Facebooku fotografij med dopustom, v času izleta oziroma svoje odsotnosti zdoma – to se stori šele po povratku. Poskrbite, da bo videti, kot da je nekdo vedno doma, tudi če za kratek čas zvečer odidete od doma (naj vam prijatelj ali sosed redno prazni poštni nabiralnik, dviguje rolete, vgradite časovna stikala za samodejno prižiganje luči, odpovejte dostavo časopisov), doma parkirana vozila zaklenite ter varno shranite dokumente in ključe (tudi rezervne), ne puščajte orodja ali drugih priro-

Enajst javnih stavb bo prihodnje leto energetske obnovljenih

Občina Postojna bo 11 javnih stavb obnovila v javno-zasebnem partnerstvu. Na javni razpis za podelitev koncesije za energetske sanacije decembra lani se je kot edini ponudnik prijavilo podjetje Petrol. V koncesijski pogodbi, ki bo veljala 15 let, bodo opredelili podrobnosti obnove – med drugim delež partnerjev, dogovorjene prihranke ipd., po izteku pogodbe pa bodo vgrajene naprave in oprema prešle v občinsko last. Dialog z zasebnim partnerjem naj bi v kratkem zaključili. Investicijski ukrepi naj bi bili izvedeni že v prihodnjem letu. Občinski delež pri obnovi stavb naj bi znašal 300.000 evrov.

Ocenjujejo, da bodo po izvedbi ukrepov stroški energije za 11 stavb za približno 100.000 evrov nižji. Tri odstotke tega prihranka bo prejela Občina. V koncesijski pogodbi se bo zasebni partner zavezal tudi k **energetski sanaciji javne razsvetljave** po vsej občini, osem odstotkov tega prihranka bo občinskega.

Najprej so za obnovo predvideli 14 javnih stavb, in sicer: občinsko stavbo, kulturni dom, ljudsko univerzo, glasbeno šolo, knjižnico, Notranjski muzej, enoti Pastirček in Zmajček Vrtca Postojna, zdravstveni dom, OŠ Antona Globočnika v Postojni ter obe podružnici (v Bukovju in Studenem), OŠ Miroslava Vilharja in telovadnico v Prestranku. Tri stavbe (ljudsko univerzo, glasbeno šolo in šolo v Studenem) so iz sklopa predvidene obnove izločili.

Energetska obnova je predvidena tudi za občinsko stavbo.

Njihova obnova ne bi bila racionalna, saj bi bili prihranki po ocenjenih stroških investicijskih ukrepov prenizki, je pojasnila **Martina Gerželj, višja svetovalka -vodja Režijskega obrata Postojna na Občini Postojna**. Izjemo so naredili pri telovadnici v Prestranku. Ta je v strateškem interesu Občine, saj jo redno uporablja 200 otrok in krajani. Trenutna poraba energije (elektrika in ogrevanje) 11 javnih stavb znaša letno 306.402 evrov. Najbolj potratni sta OŠ Miroslav Vilhar (z letnimi stroški energije 48.000 evrov) in Vrtec, enota Pastirček (38.000 evrov).

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: arhiv Občine Postojna.

Pred sveto mašo je škof Metod Pirih blagoslovil obnovljeno cerkev sv. Martina; prvotna cerkev je na njenem mestu stala verjetno že v 10. stoletju.

700 let župnije Hrenovice

V župniji Hrenovice so v nedeljo, 12. novembra, s slovesno popoldansko sveto mašo v župnijski cerkvi sv. Martina začeli praznovanje 700-letnice obstoja župnije. Mašo je ob somaševanju duhovnikov iz postojnske dekanije in drugih povabljenih duhovnikov daroval upokojeni koprski škof Metod Pirih. Ta je pred začetkom slovesnosti blagoslovil obnovljeno streho in fasado zvonika ter pročelja cerkve.

Častljiv jubilej bodo v župniji obeležili z različnimi dogodki in s praznovanji, ki se bodo zvrstili do Martinove nedelje prihodnje leto, letošnja Martinova nedelja pa je ta praznovanja uvedla. Večino prireditev tako načrtujejo prihodnjo pomlad, ko bodo pripravili različne pevske kulturne dogodke, fotografsko razstavo in slikarsko kolonijo, predavanja z gosti, ki bodo spregovorili o zgodovini župnije ... **Župnik Vinko Lapajne**, ki je skupaj s člani Župnijskega pastoralnega sveta, Župnijskega gospodarskega sveta, pripravljalnega odbora in predstavniki krajevnih skupnosti pripravil program, poudarja, da se trudijo, »da bi celotno dogajanje v jubilejnem letu poživilo in obogatilo versko, duhovno in kulturno življenje v naši župniji in da bi vsi ti dogodki pripomogli k temu, da bi se ljudje med seboj še bolj zblížali, povezali med seboj in z Bogom ter začutili hvaležnost in odgovornost do vsega, kar so nam lepega in dragoceno-

nega zapustili naši predniki«. Posebej pomembna bo gotovo izdaja obsežne **Zgodovine hrenoviške župnije**, ki jo je leta 1935 napisal **kurat Franc Rupnik**, vse do danes pa je ostala v tipkopisu. V njej je med drugim zapisal, da pri zbiranju gradiva ni našel dokumentov ali virov, ki bi pojasnili, kdaj točno je nastala župnija, »smemo [pa] sklepati, da je bila hrenoviška župnija najbrž ustanovljena približno istočasno kot slavinska (leta 1267) – ta za zgornji, ona za spodnji del Pivke«. Najstarejši do sedaj znan dokument, v katerem se župnija omenja, pa je listina iz leta 1318, v kateri je zapisano, da je tega leta Simon de Placentia prejel župnijo sv. Martina. Nanjo se veže praznovanje obletnice. Nedvomno bo knjiga doprinesla k poznavanju lokalne zgodovine, saj kurat Rupnik v besedilu ni predstavil le zgodovine župnije, ampak tudi pomembnejše dogodke, posameznike in duhovnike ter cerkve v župniji.

Obsežno hrenoviško župnijo je prvotno določalo veliko večje območje kot danes. Že Valvasor omenja 28 podružnic župnije, leta 1765, ko je bila sezidana cerkev sv. Jošta v Landolu, pa je bilo v župniji kar 33 cerkva. Še pred 150-imi leti je bila četrta po številu prebivalcev in je štela okrog 5000 ljudi, danes živi v njej približno 1500 prebivalcev. Poleg župnijske cerkve je v njej še deset podružničnih cerkva.

Svete maše *pri Fari* se je na Martinovo nedeljo udeležilo lepo število župljanov in drugih gostov. Najprej jih je nagovoril **predstavniki župljanov Izidor Tominec** in poudaril, da z bogoslužjem in drugimi dogodki, ki se bodo še zvrstili, »nimamo namena obujati le spominov na pretekla stoletja naše župnije, ampak želimo poživiti in na novo premisliti našo sedanjost ter usmeriti pogled v prihodnost.« **Škof Metod Pirih** pa je ob zahvali vsem nekdanjim in sedanjim duhovnikom ter župljanom, ki ves ta čas z gledno skrbijo za župnijo in jo ohranjajo, izpostavil, da se je v teh krajih prav po zaslugi župnije skozi stoletja »gojila in negovala duhovnost, svetost, kultura, dobra vzgoja in izobrazba«, in nadaljeval, da »ni dovolj sklicevati se na dediščino 700-letne preteklosti. Vsaka generacija se mora ponovno odločiti za evangelij in Kristusa.« Predvsem zato, ker so se v tem času razmere v družbi, svetu in cerkvi zelo spremenile. »Pred nami so nove naloge in prepričan sem, da lahko naredimo največ dobrega za osebno moralno prenovo, za napredek naših družin, župnije in krajev, če se zgledujemo po zavetniku sv. Martinu. Ta oznanja poštenost, skromnost, mir in dobroto, posebno pozornost pa je izkazoval ponižanim, preizkušanim in bolnim.« Ob zaključku slovesne maše sta škof Metod Pirih in **postojnski župan Igor Marentič** domačemu **Moškemu pevskemu zboru Golob** izročila priznanji Škofije Koper in Občine Postojna za 40-letno »lepo, zvesto in prizadevno petje pri bogoslužju v župniji Hrenovice in dekaniji Postojna«.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Martinovo pred hotelom Kras. Festival POjej & POpij je razveselil mnoge gurmane in ljubitelje dobre kapljice.

Martinov POjej & POpij

Na Martinovo soboto je društvo Prostor, društvo za arhitekturo in prostor Postojna že drugič postavilo na Titovem trgu v Postojni stojnice s kulnaričnimi dobrotami. Drugi ulični kulnarični festival POjej & POpij je bil tematsko obarvan s sezonskimi in prazničnimi jedmi. Ob tem ni manjkala niti tradicionalna rujna kapljica vina.

Medtem ko je ljubljanska Odprta kuhna že zaključila letošnjo sezono, je Postojna dobila prav poseben tematski kulnarični dogodek. Že poleti se je porodila ideja, da bi tudi v naše kraje pripeljali ulični kulnarični festival, ki bi dal prostor lokalnim ponudnikom. Nadeli so mu ime POjej & POpij. Prvi dogodek v njegovem sklopu se je odvil 9. septembra. A če je letošnji vremensko nepredvidljiv september tistega dne za približno uro zamaknil prvo izvedbo in hkrati odvrnil marsikaterega obiskovalca,

je tokratna Martinova pojedina pripeljala na glavni postojnski trg lepo število ljudi.

Datum 11. november je kar sam ponudil zamisel, kako festival dvigniti na novo raven. Lokalni ponudniki so izkoristili sezonske pridelke, kot so kostanj, buče in kaki, pa tudi tipične Martinove račke in rdeče zelje. Prostor se je to pot povezal s **Kulturnim domom Postojna**. Obiskovalce so poleg okusnih jesenskih specialitet ogrele še melodije **ženske vokalne skupine Gallina**.

Kuharija se je odvila pred hotelom Kras. Poleg tega so sodelovali še **Ana peče, REPeat in Lovska družina Javornik Postojna**. Obiskovalci zagotovo niso bili lačni, saj so pokušali mnogo zanimivih jedi; nekatere znane sestavine so ponudniki predstavili na nekoliko drugačen način. Ob klasični joti in lovskem golažu s polento so bili na voljo tudi bučni njoki s treviškim radičem in panceto, svinjska ribica s kostanjem in pečen bučni štrukelj. Obiskovalci so lahko okusili tudi divjačinsko terino z domačim kruhom, rače krožnike ter vegansko enolončnico z rdečim zeljem in lečo. Pojedina ne bi bila popolna brez odlične sladice. Tako so se posladkali s kremo bele čokolade in kakijem, kostanjevo rolado, z bananinimi ovsenimi grizljaji in različnimi brezglutenskimi jesenskimi slaščicami. Žejo so pogasili domači **pivovarji Varishh in Rok Hrvatini iz vinarstva Hrvatini**. Ta je pripeljal s seboj mlado vino – refošk, malvazijo, rose in penino. Ob tem sta prav posebej izstopala pivska medica in refoškov sok.

Temnejšim uricam in nižjim temperaturam navkljub je bila druga izvedba festivala več kot odlična. Postojnčani zagotovo že z nestrpnostjo pričakujejo bodoče kulnarične pokušnje. **Karmen Tomažič iz društva Prostor** medtem vabi na dogodek s temo ledene dobe, ki ga bodo **16. decembra** organizirali v sodelovanju z Muzejem krasa pred Šolskim centrom Postojna.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv društva Prostor.

Pričenja se zimska pravljica na ledu

Pri ljubljeno zunanje drsališče na Titovem trgu v Postojni, ki ga vsako leto obišče veliko ljubiteljev rekreacije na drsalkah, bo 5. decembra 2017 po prireditvi Prižig novoletne okrasitve s prihodom Miklavža tudi uradno odprlo svoja vrata.

Kot je bilo v preteklih letih, bo odprto od ponedeljka do petka od 16. do 21. ure (s predhodno rezervacijo za organizirane skupine od 7. do 15. ure), ob sobotah, nedeljah in med prazniki pa od 10. do 21. ure. Za uro drsanja boste odšteli štiri evre, z lastnimi drsalkami pol evra manj, organizirane skupine (najmanj 15 oseb) pa dva evra na osebo. Dogajanje na drsališču bo spremljala tudi gostinska ponudba; izvajalca bodo izbrali na Občini.

Tudi letošnje odprtje bo pospremil pester zabavni program z drsalno revijo, je povedal **Ernest Zakarija, direktor Studia Proteus**, ki v sodelovanju z Občino Postojna in s partnerji do leta 2021 upravlja drsališče v izmeri 450 m². »Eno največjih montažnih drsališč v Sloveniji je tudi v lanskem sezoni na Titovem trgu v Postojni privabilo številne drsalce. V organizacijskem odboru smo z obiskom drsališča zadovoljni. V dveh mesecih obratovanja je pritegnilo 7000 drsalcev. V sodelovanju z Notranjskim muzejem, OE Zavoda Znanje smo ograjo drsališča opremili s fotografijami Postojne pozimi in tako zgodbo drsališča povezali tudi s ciklom filmov »Stari Postojnčani«. Predlanska novost, turnir v curlingu, je bila dobro sprejeta, zato smo v lanskem sezoni organizirali štiri tovrstna druženja. Mladi drsalci so se veselili iger na ledu, med novostmi pa sta bila šola drsanja in tradicionalni dogodek Društva za gostinstvo in turizem Postojna Pivka,« je lansko sezono ocenil Ernest Zakarija in napovedal letošnji program.

Dvakrat tedensko, in sicer enkrat med tednom in enkrat ob koncu tedna, bo DJ Krmpy poskrbel za glasbeno-plesno animacijo na ledeni ploskvi. Animacija za otroke bo vključevala igre na ledu s snežakom. Poleg zabave bodo obiskovalci deležni tudi nagrad, ki jih bo organizator zagotovil v sodelovanju s partnerji. Tudi letos se bodo osnovnošolski otroci iz občine med novoletnimi počitnicami v dopoldanskem času razveselili drsanja po počitniški ceni, evro za uro drsanja. V sodelovanju s Športno zvezo Postojna bo v času zimskih počitnic izvedena tudi šola drsanja. Drsališče bo tudi letos večkrat prizorišče turnirjev v curlingu, organiziranih pod okri-

Zunanje drsališče je tudi v lanskem sezoni na Titov trg v Postojni privabilo številne drsalce.

ljem Curling zveze Slovenije; prvi bo na sporedu 13. decembra. Dogajanje na ledeni ploskvi bo skupaj z zimskim prazničnim programom popestrilo utrip na trgu in v mestu, dobrodošli pa so tudi lokalna društva in druge organizirane skupine, da svoje dejavnosti v mesecih obratovanja preselijo tudi na drsališče.

Na javnem razpisu za zagotavljanje zunanjega mobilnega drsališča v Postojni v zimah od 2017/18 do 2020/21, objavljenem v letošnjem septembru, je bil Studio Proteus edini ponudnik. Občina Postojna se je kot naročnik obvezala, da bo za čas delovanja drsališča zagotovila kritje stroškov električne energije in prostor za njegovo postavitve. Za vse ostalo bo poskrbel izvajalec, podjetje Studio Proteus, v sodelovanju s številnimi partnerji, ki s sponzorskimi vložki podpirajo vsakoletno ureditev drsališča.

»Občankam in občanom na ta način omogočamo aktivno in varno preživljanje prostega časa v zimskih mesecih,« pojasnjujejo v podjetju. Ker projekt ni naravnan tržno, sta na prvem mestu zadovoljstvo uporabnikov in njihova varnost.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Delavnica Vključi se! je bila namenjena srednješolcem.

Na mladih svet stoji

Občina Postojna pripravlja strateški razvojni dokument Lokalni program za mlade v občini Postojna 2018–2024, da bi ti lahko uresničevali svoje življenjske cilje v domačem okolju. Ob tem so potekali različni posveti, na katerih so mladi in ostali zainteresirani podali svoj vidik o trenutnih razmerah in spoznali, kaj je Občina na tem področju že storila.

»Pri nas se nič ne dogaja. Še takrat, ko se, pa za to ne vemo. Premalo je prostorov za druženje,« to so najpogostejše opazke mladih, ki so izpostavili tudi slabo javno prometno povezavo z okoliškimi kraji. Tako Občina kot mladinske organizacije si prizadevajo ustvariti prave pogoje za mlade v domačem kraju, da bi prav v njem razvijali svoje sposobnosti in si morda ustvarili svoj dom in družino. To jesen poteka aktivna priprava strateškega razvojnega dokumenta – Lokalnega programa mladine, s

katerim želijo ustvariti dolgoročno podporno okolje za razvoj mladinske politike in mladinske dejavnosti.

Konec oktobra in v začetku novembra je **Medobčinsko društvo prijateljev mladine PO-PI**, ki ga je kot izvajalca javnih posvetov in pripravilca osnutka prej omenjenega dokumenta izbrala Občina Postojna, pripravilo kar **štiri delavnice z različnimi ciljnim skupinami mladih** – z zadnjo triado osnovne šole in s srednješolci iz postojnskih šolskih zavodov, pa tudi z mladinskimi organizacijami in Mladinskim svetom občine Postojna. Na slednjo so bili vabljeni tako študentje kot neorganizirana mladina in zainteresirana strokovna javnost. **Tatjana Hvala**, koordinatorica projektov iz Regijskega stičišča Boreo, pravi, da so bili posveti "zelo dinamični in zanimivi. Mladi so izpostavili marsikatero perečo temo, bili pa so tudi presenečeni nad dejstvom, kaj vse Občina podpira oz. sofinancira na področju delovanja mladine." Vsekakor je bil glavni poudarek na redni izmenjavi mnenj in pobud tako z županom kot tudi z občinsko upravo.

Tatjana Hvala sporoča, da dokument sedaj čaka medresorsko usklajevanje na občinski upravi. Svoje končno mnenje bo podala Komisija za mlade Občine Postojna. Občinski svet naj bi ga obravnaval predvidoma na svoji decembrski seji. Načrtujejo redne posvete med županom in občinsko upravo na eni strani ter ciljnim skupinami mladih na drugi. Tatjana Hvala glede sodelovanja zainteresiranih še dodaja, da "bo na spletni strani občine vzpostavljen nekakšen forum ali katalog želja mladih."

Ideje so torej vedno dobrodošle, kreativnost tudi. Pri Boreu si sicer želijo več proaktivnosti mladih v lokalnem okolju in aktivnega državljanstva. "Želimo si, da bi se mladi zavedali, da lahko sami marsikaj spremenijo v svojem okolju, odrasli pa smo tukaj zato, da jih v njihovih idejah in projektih podpremo," je sporočilo Tatjane Hvala.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv Borea.

Tudi letos je bila osrednja žalna slovesnost pri spomeniku na Trgu padlih borcev v Postojni.

Spominske slovesnosti v počastitev spomina na mrtve

Ob dnevu spomina na mrtve, ki ga sicer obeležujemo 1. novembra, je tudi v naši občini in mestu potekalo več spominskih slovesnosti ob spomenikih, obeležjih in grobovih.

Kot že običajno se je konec oktobra odvijala osrednja žalna slovesnost pri spomeniku na Trgu padlih borcev v **Postojni**. Pripravili so jo Občina Postojna, Krajevna skupnost Postojna in ZB NOB Postojna. Na svečanosti so se zbrani udeleženci poklonili vsem pokojnikom, padlim med vojno ali umrlim v koncentracijskih taboriščih, kakor tudi tistim, ki so dali svoje življenje za samostojno Slovenijo leta 1991. V kulturnem programu so nastopili: Ženski pevski zbor Društva upokojencev Postojna Burja ter recitatorji Osnovne šole Miroslava Vilharja Postojna in Osnovne šole Antona Globočnika Postojna. Slavnostna govornika sta bila podžupan Občine Postojna Andrej Berginc in podpredsednik ZB za vrednote NOB Postojna Livijo Knafelc. V sklepnem delu je delegacija k spomeniku položila vence. Naj spomnimo, da je spomenik padlim borcem in žrtvam

fašističnega nasilja - velika bronasta skulptura borca - delo kiparja Frančiška Smerduja, po rodu Postojnčana. Na to mesto so ga postavili leta 1952.

Krajše spominske svečanosti so se odvijale tudi **pri drugih spomenikih in obeležjih** (pri spomeniku talcem na Javorniški cesti, na vojaškem pokopališču v Kazarjah, na Mačkovcu, na Ravbarkomandi, pri obeležju Sardincev na Ljubljanski cesti, na pokopališču v Postojni in ob grobu Tigrovca Jožeta Kukca). Udeležili so se jih predstavniki KO ZB NOB Postojna, delegacija Občine Postojna, KS Postojna in osnovnošolci. S polaganjem cvetja in vencev ter prižigom sveč smo se tako tudi v naši občini poklonili spominu na umrle. Krajše spominske slovesnosti so se v organizaciji KO ZB Hruševje in podružnične šole Miroslava Vilharja odvijale tudi v **Hruševju** (ob spomeniku padlim za svobodo in žrtvam fašizma ter pred spominskim obeležjem, posvečenim padlima borcema, Ludviku Ogrizku in Edvardu Tomincu, udeležencema legendarne Dražgoške bitke, ki sta bila doma iz Hruševja). Dan kasneje pa so se v organizaciji KO ZB Prestranek in KS Orehek poklonili padlim tudi v **Orehku**.

Besedilo: Polona Škodič; fotografiji: Foto Atelje Postojna.

Krajše spominske slovesnosti so se odvijale tudi pri drugih spomenikih. Na fotografiji utrinek s prireditve na Mačkovcu.

Studenec

Na griču postavljeno obcestno vrstno naselje Studenec je stisnjeno v osrednjem delu Spodnje Pivke, med regionalno cesto Postojna- Razdrto in avtocesto, od Postojne oddaljeno šest kilometrov. Do sosednjega griča Brišnica ga loči še danes zamočvirjen predel Vidrnik, v preteklosti občasno poplavljen svet. V njem je tudi stalen izvir pitne vode, ki so jo vaščani izkoriščali do leta 1957, ko so napeljali vodovod iz bližnjega Karantana.

Pred tridesetimi leti so vodovod speljali iz planinskih Malnov, toda ob hišah so še vedno vodnjaki s talno izvirsko vodo. Studenec in voda sta tu po pomenskem razmerju besed dejansko tesno povezana. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je izgradnja avtoceste onemogočila širitev vasi na jugovzhodno stran, sicer pa je število novogradenj majhno. Čez avtocesto je speljan most, ki omogoča dostop do nekaterih kmetijskih površin, saj je flišno in rahlo valovito površje dokaj rodovitno. Edini možni dostop do vasi po asfaltu je iz smeri Hrenovic. Oskrbovana makadamska cesta pelje v smeri Orehovških Brd čez avtocestni nadvoz do Orehka. V bližini je avtocestno postajališče Studenec.

Cerkev sv. Barbare

Ob cerkvi sv. Barbare sta velikolistni lipi, po zagotavljanju vaščanov stari preko 200 let.

Cerkva, ki so posvečene svetnici Barbari (zavetnici rudarjev, pa tudi kmetov in gradbincev), pri nas niso gradili pred 15. stoletjem. Ker stoji na rahlo privzdignjenem svetu, vodi k njej kamnito stopnišče, vrh katerega je baročni »porton«, izklesan z motivi rozete. Cerkev se omenja leta 1665, čeprav nosi večkrat predelana stavba pod zvonikom na tleh »škrk« z gotsko oblikovano letnico 1504,

kar nam jasno pove, da je bila cerkev, morda le kot kapela, postavljena že dosti prej. Sedanja podoba cerkve je bila sezidana v 2. polovici 17. stoletja v gotskem slogu, zvonik pa je bil prizidan leta 1825, kar potrju-

Vodnjaki s talno izvirsko vodo nazorno pojasnjujejo izvor imena vas.

je vklesana letnica na desni strani portala. Takrat je bila prizidana tudi zakristija. V osi fasade stoji zvonik, katerega zvonica se kot vhodna lopa odpira s tremi vhodi. Ladja in prezbiterij sestavljata enotno pravokotno stavbo s triosminskim zaključkom, za trdnost in lepši videz poskrbijo vogali, okrepljeni s kamnitimi šivanimi robovi. V prezbiterij, ki je v gotskem slogu zvezdasto obokan, vodi kamnit baročni slavolok, obrobjen z

kot par, barve pa dajejo vtis kamna. Leta 1693 ju je posvetil škof Giovanni Miller in sta po arhitekturni zasnovi s poševno kaneliranimi stebri notranjska posebnost - imata ju le še oltarja v Cerknici in Predjami. Oba spremljajo na obeh straneh kipi svetnikov, na oltarnih mizah (menzah) pa stojita mavčna kipa - Lurške Matere Božje in Srca Jezusovega iz prve polovice 20. stoletja. Sv. Barbara goduje 4. decembra, ko praznujejo opasilo tudi Studenčani. S finančno pomo-

Še večjega obsega je lipa na vhodu v vas, na začetku drevoreda štirih lip (s 371 cm). Meritve je leta 2008 izvedla Špela Habič. Po pripovedovanju so se prav pod to lipo - posadil naj bi jo **stari oče Pavla Knobla**, organista, učitelja in pesnika iz sosednjega Orehka - zbirali vaščani. Pod njo jim je ob sobotah in nedeljah igral na harmoniko godec **Albert Mohorčič** do polnočnih ur. Pri lipi se je ustavil in zaigral vsakokrat, ko se je vračal z veselice. Na njih je neutrudno raztegoval svoj meh.

Podjetniki in obrtniki

Družinsko podjetje Kmetija Žgajnar se je uspešneje začelo uveljavljati med največjimi slovenskimi kmetijami, ki se ukvarjajo s predelavo mleka, ko je družina leta 2004 odkupila opuščeno zadružno posestvo na Studencu. Razvijajo ekološki način kmetovanja; na 200 ha zemljišča v okolici pasejo skupno 500 glav govedi in prašičev. Med kravami mlekaricami prevladuje frizijska črno-bela pasma. Dnevno namolžejo 2000 l mleka, kar znese 1,5 milijona litrov letno. Sami pridelujejo tudi krmo in poljščino, kar jim zmanjšuje stroške in skrbi za primerno kakovost. Že velikanski kupi zloženih in pokritih senenih bal ob vijugavi cesti v vas nas opozarjajo na velikost posestva. Na Primorskem in Notranjskem imajo postavljeno mrežo mlekomatov, izdelujejo preko 30 ekoloških mlečnih izdelkov - od različnih vrst sira in jogurtov do skute, kajmaka in masla. Kmetovanje so pred leti razširili z

V Studencu ima precej hiš vodnjake. Na fotografiji je lepo ohranjen vodnjak iz leta 1844.

čjo Občine Postojna so pred leti na novo zgradili ograjene stopnice, ki vodijo do cerkve, in osem metrov dolg zid na južni strani objekta. Prebarvana je bila pločevina na zvoniku, zamenjana strešna kritina, medtem ko je obnova fasade načrtovana daljnoročno. Na vrhu stopnišča se nahajata velikolistni lipi, po zagotavljanju vaščanov stari preko 200 let, obe naravovarstveno zaščiteni in merita po obsegu 320 in 208 cm.

O izvoru imena

Okrog vasi je veliko izvirov in studencev, precej hiš ima vodnjake. Eden mogočnejših stoji blizu cerkve in prav po njem naj bi vas dobila ime. Po pripovedovanju naj bi poplavljen svet okrog sedanje cerkve in naselja oblikoval jezerce, na otoček pa naj bi se naselila dva moža iz Studenega, se preživljala prvenstveno z ribolovom in živela v leseni koči. Domačiji na tem mestu še danes rečejo pri Ribičevih (Robičevi). O teh, verjetno prvih prebivalcih, pričata tudi zapisa v urbarju jamske grajske posesti iz leta 1552. V njem je omenjeno, da ima Studenec (Brunnen) dve zemljišči, obe pa spadata pod jamsko oblast. Tudi v hrenoviški kroniki je zapisano, da je vas Studenec nastala ob studencu, o čemer naj bi pričal tudi nemški zapis vasi Bründl.

Ivan Vekar, gospodar spomeniško zaščitene domačije, je bil pred leti prvi mož podjetja Postojnska jama.

rejo krškopoljskih prašičev (slovenska avtohtona pasma). Za nemoten potek celotne delovne proizvodnje zaposlujejo večje število delavcev.

Že dobro drugo desetletje obratuje v vasi Pizzerija Studenec, ki jo upravlja družina Vekar (Pri Bekarjevih). Vaščani se lahko zberejo ob »šanku« in si izmenjajo sveže novice, drugi obiskovalci si poleg postrežbe iz krušne peči lahko privoščijo ogled občasne likovne razstave in islandskih konjev, ki se pasejo v ogradi.

Z živinorejo oziroma s kmetijstvom se ukvarja kar devet domačij, kar je glede na število prebivalcev rekordna številka v občini.

Vas premore tudi krovca pri Ferjanovih (stavbno kleparstvo) in svečarko pri Oblakovih. Še vedno se z živinorejo oziroma s kmetijstvom ukvarja kar devet domačij, kar je glede na število prebivalcev rekordna številka v občini; količina ne presega petdeset glav govedu. Še vedno imajo precej živine v hlevih, dva med njimi oddajata mleko na ljubljansko področje. Ferjanova domačija vztraja z ovcami.

Število vaščanov upada

Medtem ko v drugih naseljih število ljudi ostaja približno isto, v Studencu vztrajno upada. Leta 1931 je vas štela 127 oseb, po drugi vojni 101, ob ustanovitvi nove države 91, sedaj le 75. Med mladino najdemo le tri v vrtcu in šest v osnovni šoli (štirje v Hruševju, dva v Postojni) ter dva na fakulteti. V zadnjem desetletju sta bili zgrajeni dve novi hiši, od tega je ena adaptirana. Ivanova, Muhčeva, Robičeva in Milavcova hiša so prazne, Mesarjeva služi kot vikend italijanski družini. Vseh hišnih števil je 27. Najstarejša na »borjači« je 95-letna **Marija Stegel – Mimi Zagonceva**, kar deset let je mlajši najstarejši fant **Jože Sever**. Ko sem Marijo vprašal, ali res šteje 95 let, je odločno zanimala, češ da gre v šestindevetdeseto. Čila in zgovorna gospa mi je povedala kar nekaj zgodb. Precejšen del

vaščanov se je po prvi vojni podal v svet za boljšim kruhom, med njimi tudi njen oče, a se je srečno vrnil iz Amerike leta 1920, ko so ZDA zaradi gospodarske krize in končane vojne v Evropi z dekretom vrnile nekaj ladij, natovorjenih s Slovenci. Zagonceva je kar 35 let pela v cerkvenem pevskem zboru, zaradi velikega obsega glasu vse štiri glasove - tenor, bas, sopran in alt, odvisno kaj so v dani situaciji najbolj potrebovali. Rada je tudi žvižgala in si s tem pomagala zapomniti vse note in melodije med

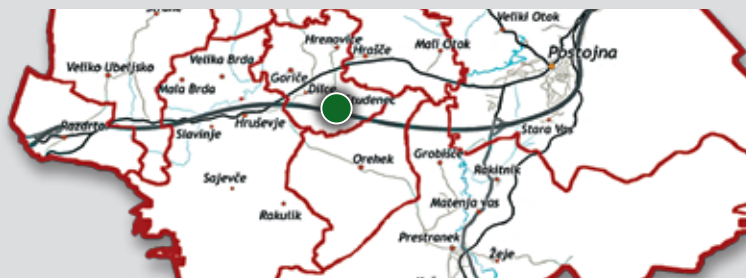
potjo do Fare. Peli so tudi na vasi, največ pri Žnidarjevih, kjer so imeli mlade pevke; Bekarjevi so prispevali fante in organista Ivana Vekarja, tako da skupine ni bilo težko sestaviti. Do

Obnova in razširitev gasilskega doma se bliža koncu. Trenutno se izvajajo fasadna dela.

začetka druge vojne so na sv. Florjana (4. maja) potekale večje procesije z nošenjem zastav in praporov. Med petjem od hrenoviške Fare do cerkve v Orehku si spotoma lahko zvedel še kakšno najnovejšo zgodbo. Med vojno so fašisti v Trstu skupaj z enainšestdesetimi ostalimi fanti ustrelili brata Zagonceve Milana Vadjnala, Edo Stegel je padel na Dolenjskem, Ivan Blažič je bil med enainpetdesetimi obešenimi na ulici Via Ghega v Trstu. Sama je kot 22-letno dekle z vlakom prenašala partizansko pošto učitelju v šolo na Sušak nad Reko. Ko so ga odkrili, so ga leta 1944 nacisti

Osebna izkaznica Studenca

Število prebivalcev:	75
Število hišnih števil:	27
Krajevna skupnost:	Hrenovice
Dekanija:	Postojna
Župnija:	Hrenovice
Šolski okoliš:	Hruševje, Postojna
Predstavnik vaške skupnosti:	Mateja Klun in Gregor Simčič
Nadmorska višina:	550 m

brutalno pretepli in ga živega vrgli v jamo v Opatiji.

Studenec danes

Studenec pripada zaradi geografske lege Lovski družini Hrenovice. Ta s člani zelene družine ni tako številčna kot v preteklosti. V vasi imajo le enega lovca.

Studenec spada v krajevno skupnost (KS) Hrenovice, v kateri so še Hrenovice, Dilce in Goriče. Vsem vsem v KS in Hraščam zagotavlja pomoč Prostovoljno gasilsko društvo Studenec. Ustanovljeno je bilo leta 1981, tri leta kasneje so dokončali izgra-

Infrastruktura je zadovoljivo urejena, vodovodno omrežje obnovljeno, delno je popravljeno odvodnjavanje meteornih voda, stanovanjski objekti imajo zgrajene samostojne greznice. Sredi vasi se nahaja ekološki otok, v sklopu vseobčinske izgradnje je bilo vzpostavljeno širokopasovno omrežje. Na vhodu v vas so položili hitrostne ovire in s tem povečali varnost, ki jo je ogrožala vožnja prehitrih voznikov. Asfalt glavne ceste pa na posameznih odsekih počasi že zahteva obnovo.

Streljaj pred vasjo (na odcepu za Žgajnarjevo kmetijo) stoji na predelu tik ob cesti, imenovanem na Strakovcah, zidana kapelica. Obnovljena je bila pred dobrim desetletjem. Železna vrata vhodne odprtine se zaklepajo. Na steni visi globinski relief Pieta; nadomestil je pred dawnimi leti ukradeno razpelo s Kristusom.

V vas po urniku pripelje vsak drugi teden postojnski bibliobus, na katerega so vaščani zelo navezani. Edino avtobusno povezavo, tako kot večini vasi v občini, ki ne ležijo ob magistralni cesti, predstavlja šolski avtobus.

Ob obisku v Studencu vas bo preplaval občutek, da ste se vrnil nekaj desetletij v preteklost. Tega ne boste zaznali, ker bi bila vas kakorkoli zanemarjena ali neurejena, bog ne daj. Pač pa vas, katere hiše so levo in desno ob glavni cesti enakomerno pozidane v dokaj ravni črti proti višje postavljeni cerkvi, kot celota deluje zelo spokojno in umirjajoče. V skupini stisnjenih hiš vsak prišlek začuti odprto domačnost in prijaznost, še posebno, če potrka na kakšna vrata.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Dr. Metoda Dodič Fikfak

Po več kot 12-urnem delovniku v Ljubljani pride na intervju sveža, urejena, zbrana. Na vprašanja, ki jih je slišala že nešteto, odgovarja potrpežljivo, iz vsake njene besede veje zavzetost za spremembo, za katere se kot zagotovo največja avtoriteta s področja medicine dela trudi že več kot tri desetletja. Ko opisuje sodobnega delavca in njegove stiske, je v njenem glasu čutiti resnično predanost in empatijo. In čeprav včasih sliši besede »le zakaj se sploh trudite, saj se v 30 letih ni nič spremenilo«, vztraja. »Enkrat se mora nekaj spremeniti,« je prepričana predstojnica Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, za katero se delovnik s tem intervjujem še ne zaključí. »Samo še do kakšne enajste bom pisala,« pove in z malce zadrege, kot v opravičilo, doda, »saj rada delam.«

Živate v centru Postojne, a vas človek v mestu redko sreča. Ste namenoma bolj odmaknjeni?
Ne, ne gre toliko za odmaknjenost. Iz Postojne odhajam ob šestih, pol sedmih in se vračam po šesti zvečer, zato ne ostane dosti časa ... Res pa je, da mora človek konec tedna napolniti baterije, takrat odhajam v naravo.

V medicini dela ste aktivni že več kot 30 let. Koliko se je v teh letih spremenilo na tem področju?
Veliko. Začela sem že med specializacijo v dispanzerju v Postojni, takrat so bili še aktivni Javor, GG, Perutninski kombinat Pivka, veliko lesnih obratov – predvsem Prestranek in Belsko, tudi Postojnska jama. V proizvodnji si dejansko videl delavce, danes vidiš le tu pa tam katerega. Še ta je sam, za računalnikom ali trakom; ni več skupine, ki bi se ob delu tudi pogovarjala. To so strahotno izolirana delovna mesta, gre za dialog med človekom in računalnikom ali med človekom in polizdelkom.

Kaj to pomeni za zdravje zaposlenega?
Ogromno. Na to niti ne pomislimo in tega ne štejemo med obremenitve. Delavec je precej osamljen. Na eni strani imamo veliko klasičnih, starih poklicnih bolezni, kot so naglušnost, astma, ekcemi, na drugi pa naraščajo duševne in vedenjske motnje. V ospredju so depresije, zaradi neergonomskih pogojev dela je veliko kostno-mišičnih bolezni. Problem predstavljajo tudi pre-

karni delavci oziroma v širšem pomenu besede delavci v negotovih oblikah dela. Posledice šele pridejo in jih sedaj le slutimo. Rojeva se sodobno suženjstvo, pri čemer delavci nimajo veliko pravic – delajo bolni, ogromno je prezentizma. Prekarstvo je razširjeno v vseh poklicih. Če npr. novinar, ki je samostojni podjetnik in je na bolniški, ne piše, njegovo mesto takoj prevzame nekdo drug. Ko sem začejala, so bili razlogi za odsotnost z dela večinoma kostno-mišične bolezni (recimo bolečine v križu), duševne bolezni so bile šele na šestem, sedmem, osmem mestu ... Zdaj v nekaterih podjetjih celo prevladujejo.

Omenili ste sodobno suženjstvo ... Pred nedavnim smo imeli prav v Postojni primer Gozdnega gospodarstva. Je takih primerov še več tudi na Postojnskem?
Zelo veliko jih je in zelo so boleči. Pri GG je šlo za veliko skupino delavcev. Poznam pa cel kup manjših skupin ali posameznikov, ki delajo na enak način. V primeru, o katerem govorim, gre za delavce iz tujih držav, ki nimajo kje spati, njihove higienske razmere so obupne. Delodajalci se spretno izogibajo inšpektorjem, če sploh pridejo, oziroma če ti sploh hočejo kaj videti. Problem domačih inšpektorjev je tesno poznanstvo z lastniki. Toda, da ne bo nesporazumov, prekarnost je globalni problem, a Evropa zelo malo piše o tem.

Pa imamo tudi podjetja, ki dobro skrbijo za delavce?

Absolutno. Poznam podjetje v tuji lasti, kjer recimo prekarne delavce v pravicah in odnosu dobesedno izenačijo z domačimi, stalno zaposlenimi delavci. Na vprašanje zakaj so odgovorili, da se jim splača. Torej ne gre neposredno za humanost, ampak za preprost izračun; če za človeka poskrbiš, boš imel več od njega. Meni kot zdravnici je vseeno, kakšen je primarni namen, bistveno je, da za delavca poskrbiš. Če rožico neguješ, bo cvetela. Če daš človeku pogoje za rast, bo delal odlično. Vsaj za večino to velja.

Že pred 25 leti ste kot direktorica Zdravstvenega doma Postojna ugotavljali povezavo med alergijami in vplivi okolja. Kaj pa danes? Bi morali biti tudi zdravstveni delavci bolj pozorni na takšne vplive?

Ja. Ravno včeraj sem predavala mladim zdravnikom in smo zelo hitro ugotovili, da je njihovo ekološko znanje oziroma vedenje o onesnaženosti in vplivih na zdravje praktično nično. V šestih letih medicine se o tem skoraj nič ne govori. Če računate, da je v svetu letno vsaj 1000 novih kemikalij (ki se še prodajajo pod več imeni), da je za odkritje posledic izpostavljenosti vsaki kemikaliji potrebna dolga latentna doba (vsaj deset let) ..., je to zelo resen problem. Eno od vprašanj, ki so ga postavili mladi zdravniki, je npr. bilo, kako naj sploh vedo, kaj/katera snov človeku škodi. Ali pa - kako naj vedo, kaj je zdravo zgrajena ali opremljena hiša. To so tehtna in zanimiva vprašanja. Če vzamem primer energetske varne hiše – ali bo ta tudi zdrava? Na prvi pogled je odgovor preprost. Kar boš vgradil v steno, tisto boš dihal, zato je treba izbrati zdrave materiale. Zanimanje mladih zdravnikov za to doživljam kot velik napredek, saj so bili pred 20 leti zelo skeptični do ekoloških vprašanj. Danes vsaj te skepse ni več. Kar pa zadeva okolje ... takrat sem opozarjala, da je Postojna izjemno preprihan prostor, kar je super, hkrati pa je burja odličen medij za prenos alergenov. V Postojni smo imeli vsaj dva taka: perutninarstvo s pršico in lesno industrijo z lesnim prahom. Tega je zdaj zaradi opuščanja lesne industrije sicer manj, a je izredno agresiven alergen in karcinogen.

Ko govorimo o Počku, se bojimo predvsem kemikalij, izpustov, ostankov eksploziva ..., manj pa govorimo o hrupu, ki ga vi velikokrat izpostavljate kot zelo škodljivega.
Seveda so pri vojaškem onesnaževanju okolja kemikalije najpomembnejše, a gotovo ne gre prezreti hrupa, predvsem njegovo sporočilnost. Vojska ima seveda lahko argument, da niso tako glasni kot rave koncert ali Zmaj 'ma mlade, a je pomembna tudi vsebina hrupa. Negativna vsebina ima seveda na zdravje povsem drugačen učinek kot pozitivna – ne gre samo za vpliv hrupa na sluh, gre tudi za vpliv na vegetativni živčni sistem. Prelet vojaškega letala ali eksplozija prinašata negativno sporočilo, pripovedujeta o strahu, vznemirjenju, ogroženosti, bližini vojske.

Poklicne bolezni pri nas niso priznane. Katere so tipične za naše domače okolje? Kako vpliva na delavce radon v Postojnski jami?
Smo edina evropska država, kjer poklicne bolezni v praksi niso priznane, čeprav je formalno pravno vse urejeno. Sama se že 27 let borim, da bi jih priznali. Trenutno smo tik pred sprejemom pravilnika. Ko sem delala v Postojni, smo imeli veliko poklicne astme zaradi dela z lesom,

veliko vibracijskih bolezni zaradi dela z motor-no žago, veliko poklicne naglušnosti, saj so bile vse te industrije zelo hrupne. Zaradi pršice je bilo veliko astme tudi v perutnini. Radon je posebna pesem. Da v jami seva radon, ni skrivnost, in tudi to ne, da so določene točke, kjer je sevanje zelo visoko. Že pred leti sem predlagala, naj se tako delavci kot obiskovalci tem delom izogibajo. Vendar je pomembno še nekaj: jame niso prašne in doseg alfa žarkov je kratek. Tako lahko sevanje prizadene telo le, če se radon zalpi za prašni delec in ga mi vdahnemo. Če je torej prostor prašen, dobimo veliko radona in alfa sevanja v pljuča in to lahko povzroči pljučnega raka. Če prahu ni, potem pride v pljuča malo radona, lahko se prilepi na kapljico vode. Seveda ne moreš na vhod v jamo napisati - vstopate na področje radioaktivnosti, vsekakor pa se da najbolj izpostavljenim delom izogniti. Taka izpostavljenost je pomembna predvsem za delavce. Izračuni kažejo, da delavci, ki delajo v jami, lahko v celem življenju dobijo bistveno več ionizirnega sevanja kot npr. delavci, ki delajo na rentgenu.

V domačem okolju gotovo dobro opazujete. Če se lotiva problema azbesta, koliko ga je še pri nas?

Iz našega stanovanja se lahko dobro razgledam okoli in lahko rečem, da je še okrog 30 do 50 odstotkov streh s cementno-azbestno kritino. To je problem povsod v Sloveniji. Ko grem na Majlont, se ozrem na eno streho, kjer je lepo videti kapničke; tudi drva na Soviču so pokrita s salonitno kritino. Še vrtec je imel do nedavnega azbestno streho. Nekateri so pred časom

kritino zamenjali, drugi so se odločili, da jo bodo očistili. Pri tem pa so upoštevali natančna navodila za uporabo premazov, v katerih je pisalo, da je treba streho pred uporabo temeljito skrtati. Iz našega stanovanja (op. a.: na Tržaški cesti v Postojni) sem opazovala in fotografirala delavce, ki so to zelo vestno počeli dva dni. Pet jih je bilo in ti so dobili toliko azbesta kot en delavec v Anhovem v celem življenju. Zdaj se ne ukvarjamo samo s tistimi, ki so bili neposredno izpostavljeni, zdaj so ljudje ogroženi predvsem zaradi nepravilnega ravnanja z azbestnimi izdelki. Zlasti lani in letos smo s pomočjo denarja ZZSZ povabili vse slovenske krovce na brezplačne delavnice pravičnega odstranjevanja cementno-azbestne kritine, iz Postojne ni bilo nobenega.

Bi lahko to rešili sistemsko?

Seveda. Na inštitutu se že dlje časa trudimo, da varno odstranjevanje cementno-azbestne kritine ne bi bil občinski problem, ampak bi se, tako kot drugod v Evropi, to vprašanje reševalo na državni ravni. Neštetokrat smo že bili v parlamentu, vse stranke so bile za, zgodilo pa se ni nič. V Sloveniji je le nekaj občin, kjer stroške zbiranja in odlaganja azbestne kritine poravnajo občine. V vseh ostalih velja ta material kot posebni odpadki, zato na odpadu plačaš od 400 do 600 evrov za eno streho. Ker seveda tega nihče noče plačati, odpadke strehe mečejo na gmajno, v jame ... in tako izpostavljajo zanamce. Neodgovorne so tudi ad hoc akcije hitrega čiščenja Slovenije – nekateri navdušeni župani so omogočili brezplačno skladiščenje tega nevarnega odpadka, ki je veljalo le za en dan. Takrat so ljudje množično

čistili, pulili, odkrivali strehe in vozili cementno-azbestne odpadke na zbirna mesta, tako da je bilo onesnaževanje še večje.

Kakšna je torej vaša pobuda aktualnemu županu?

Naj dvakrat na leto omogoči zbiranje cementno-azbestnih odpadkov v pokritih kontejnerjih, seveda brezplačno. Na občini pa naj bodo na voljo brezplačne zloženke o tem, kako pri zbiranju zaščititi sebe in svoje otroke. Pred nekaj leti smo vsem županom poslali ponudbe za brezplačno izobraževanje odgovornih na občini. Izvedli smo veliko izobraževanj po celi Sloveniji, tudi predsednika Združenja županov Slovenije iz sosednje občine sem trikrat osebno prosila za sodelovanje, pa ni bilo niti odgovora. Ogromno lahko naredimo, če smo le malo bolj odprti. Gre za veliko življenj. Točno vem, kdo je v tem okolju zbolel za mezoteliomom – rakom, ki ga povzroča azbest, pa tukaj nismo imeli azbestne industrije.

Ogromno delate, cel dan ste zdoma ... kako pa vi poskrbite za svoje zdravje?

Nisem najboljši primer skrbi za zdravje, ker preveč delam, čeprav mi EMŠO že pripoveduje, da sem utrujena. Sem pa že pred desetimi leti, ko sem postala nervozna, če nisem delala čez vikend, sklenila, da se bom ob sobotah odmaknila. Tako sem ob sobotah in nedeljah zjutraj aktivna samo fizično – kolesarim, hodim, urejam vrt ...

Hvala in čim več takšnih sobot.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: osebni arhiv M. Dodič Fikfak.

Ne čakaj, da z neba pade kaj. Zamenjaj ŽE ZDAJ!

AKCIJA VEĽJA
od 1.10. do 30.11.2017

- Zgodnja menjava BREZ ČAKALNIH VRST
- Izkoristi ŠE PROSTE KAPACITETE za HRAMBO pnevmatik
- **NOVO** Preveri in REZERVIRAJ SVOJ TERMIN
- Plačilo na obroke (do 12 obrokov)
- Nakup novih pnevmatik **-42%**
- Darilo ob nakupu

POKAŽI MI SKLENI DINERS CLUB AMZS
MENJAVA PNEVMATIK samo 10 €*

*Velja za nove ali obstoječe imetnike Diners Club AMZS plačilne kartice. Svoje obstoječe AMZS članstvo lahko v času trajanja akcije nadgradite v plačilno kartico Diners Club AMZS hitro in enostavno, v enotah AMZS po Sloveniji, ali prek Mojega AMZS na amzs.si.

AMZS Postojna
T: 05 7201 000

Več na amzs.si/pnevmatike

vodnik dogajanja v občini Postojna

Podrobnejše decembrsko dogajanje je na naslednjih straneh

- nedelja, 26. 11.,

Regijsko tekmovanje odraslih zborov in malih pevskih skupin (Primorska)

Tekmovalni koncerti ob 14.00, 16.30 in 18.30.

Podelitev priznanj ob 20.15 v dvorani Alojza Srebotnjaka v Glasbeni šoli Postojna/JSKD OI Postojna

- torek, 28. 11., 17.00

Dan odprtih vrat Šolskega centra Postojna

- torek, 28. 11., 18.00

Dr. Nataša Bedernjak Bajuk

Predavanje o ščitnici in njenim vplivom na naše zdravje

Gasilski dom Postojna/Društvo Metuljčica

- četrtek, 30. 11., 18.30

Mladi za mlade, mladi za družbo

Prostori in načini druženja mladih v Postojni - otvoritev razstave izdelkov natečaja v prostorih Občine Postojna, Ljubljanska cesta 4.

Mladinsko združenje Brez izgovora Postojna - OŠ Antona Globočnika Postojna

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
SREDNJA ŠOLA

Šolski center Postojna
Cesta v Stare vas 2
6230 Postojna

081 601 650
www.sepo.si
info@sepo.si

**DAN ODPRTIH VRAT ŠOLSKEGA
CENTRA POSTOJNA IN IZOBRAŽEVALNEGA
CENTRA SODOBNIH TEHNOLOGIJ - ICST**

Vrednote šole:
* znanje
* spoštovanje
* pripadnost

V TOREK, 28. 11. 2017, od 17.00 do 19.00.

Sodelovali boste lahko na različnih delavnicah s področja
STOJNIŠTVA,
EKONOMIJE,
JEZIKOSLOVJA,
NARAVOSLOVJA,
DRUŽBOSLOVJA...

Miklavžev Koncert

glasbene šole Vilija Marinška

sobota, 9.12.2017, ob 19h
Kulturni dom OREHEK

OBČINA
POSTOJNA

VSTOP PROST

MESEC Z ZAVODOM ZNANJE

01

16.00 Odprtje razstave ob 70-letnici muzeja
Muzej je Vaš
Notranjski muzej Postojna

02

9.00-12.00 **Delavnica za otroke:
Lovilci sanj in novoletne
čestitke**
10 EUR/otroka
Točka moči

17.00 Letni nastop Baletnega društva Postojna
Postani balerina!
Vstop prost!
Kulturni dom Postojna

03

Brezplačni vstop za občane
Notranjski muzej Postojna

17.00 Vodstvo za družine:
Predstavitve poti Muzej je Vaš
Notranjski muzej Postojna

**Delavnica: Spoznavam
gozdne živali**
Notranjski muzej Postojna

18.00 **Gregor in Magda Aljančič:
Jamski laboratorij Tular:
Človeška ribica na
Pivških presihajočih jezerih
Eva Šabec: Zgodba o
Krajinskem parku Pivška
presihajoča jezera**
Notranjski muzej Postojna

04

17.00 **Božično-novoletna
okraševalnica**
Izdelava namizne dekoracije. Prijave na:
lu-postojna@zavod-znanje.si do: 1. 12. 17
Ljudska univerza Postojna

06

16.00 **Izdelovanje božično-novoletnih
voščilnic**
Prijave na:
lu-postojna@zavod-znanje.si
do: 4. 12. 2017
Ljudska univerza Postojna

18.00 **Začetek nečesa novega**
Vodi Nataša Pergar
Točka moči

07

10.00-12.00 **Preboj do uspeha**
Ustvari si vizijo 2018. Vodi Nataša Kogoj
Točka moči Postojna

17.30 **O dveh kozah**
Kulturni dom Postojna
Za abonma Malí medo in za izven (6 EUR).

08

18.30 **AUM Meditacija**
Točka moči Postojna

20.00 **Železne stopinje**
Prvi dokumentarni film o heavy
metalu v Sloveniji. Vstopnina 5 EUR
Na blagajni kulturnega doma Postojna
Kulturni dom Postojna

09

8.00-13.00 **Izdelovanje novoletnih
voščilnic in okraskov**
Pod vodstvom Nadje Rodica
Točka Moči Postojna

19.00 **SPD Nikola Tesla-
folklorna prireditev**
Vstop prost!
Kulturni dom Postojna

13

18.00 **Razstava Slavka Polaka
Cvetana Planinskega polja**
Odprtje razstave in projekcija filma
Vstop prost!
Kulturni dom Postojna

14

10.00-12.00 **Preboj do uspeha**
Ustvari si vizijo 2018. Vodi
dr. Nina Vanita Hočevar
Točka moči Postojna

15.30 **Moj Kino**
Kulturni dom Postojna

15

19:30 **Fantje z vseh vetrov**
Kulturni dom Postojna

16

19:00 **Koncert "Božič na tretjo"**
Glasbene šole Postojna, Ljubljana in Kranj
Vstop prost!
Kulturni dom Postojna

19

19:30 **Feniks**, Gledališka predstava
Vstop prost, ob predhodni rezervaciji.
Županov sprejem/Občina Postojna
Kulturni dom Postojna

20

17:00 **Dedek Mraz**
Obdarovanje otrok in lutkovna predstava
Kulturni dom Postojna

22

18.00 **Podelitev priznanj športnikom
za dosežke v letu 2017**
(org. Športna zveza Postojna)
Kulturni dom Postojna

23

19.30 **Tribute to Frank Sinatra**
Quarter to Jazz + gosti,
Gregory Porter Tribute
Vstopnina 5 EUR. Vstopnice: Na vseh
prodajnih mestih Eventim in uro pred
koncertom.
Kulturni dom Postojna

28

19.30 **Diška in Feri Lainšček**, koncert
Vstopnina 15EUR. Vstopnice: Na vseh
prodajnih mestih Eventim in uro pred
koncertom.
Kulturni dom Postojna

29

18.00 **Sproščanje s plesi**
za prihajajoče leto
Točka moči Postojna

Tečaj slovenščine za tujce
Brezplačni tečaj za zaposlene,
starejše od 45let.

Prijave na: lu-postojna@zavod-znanje.si
ali 05/721 12 80
do: 20. 11. 2017
Ljudska univerza Postojna

Tečaj EXCEL-a - Finančna pismenost
Brezplačni tečaj za zaposlene,
starejše od 45let.

Prijave na: lu-postojna@zavod-znanje.si
ali 05/721 12 80
do: 20. 11. 2017
Ljudska univerza Postojna

Ura masaže z Dunjo Močnik
Vsak ponedeljek ob 16.00
Točka moči - Zelena dvorana

Om Chanting z Aneto Smagaj
Vsak ponedeljek ob 17.45
Točka moči - Zelena dvorana

Prijave na:
tocka.moci@zavod-znanje.si

**Sproščanje in umirjanje za otroke
z Nino Vanito Hočevar.**
Vsak torek ob 15.00
Točka moči - Zelena dvorana

**Jutranja meditacija "stresi se"
z Nino Vanito Hočevar**
Vsak torek in četrtek 8.00-9.00
Točka moči - Zelena dvorana

NIA ples Dunja Močnik
Vsak torek ob 17.30, četrtek ob 18.00
in petek ob 10.00.
Točka moči - Zelena dvorana

Prijave na:
tocka.moci@zavod-znanje.si

**Individualna psihoterapija z
Dunjo Močnik**
Vsak petek 12.00-15.00

Ob predhodni prijavi na:
031 616 490
Točka moči - Zelena dvorana

ZAVOD
Z n a n j e
POSTOJNA, javni zavod

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA

Več informacij na www.zavod-znanje.si

DE
CEM
BER

DECEMBERČEK

1.12.17 - 31.1.18

DRSALIŠČE V POSTOJNI

Titov trg Postojna

Od ponedeljka do petka od 16:00 - 21:00,
vikendi in prazniki od 10:00 - 21:00.

Studio Proteus v sodelovanju z Občino Postojna in partnerji

1.12.17 / 16.00

MUZEJ JE VAŠ

Notranjski muzej Postojna

Odprte razstave ob 70-letnici muzeja.

Zavod znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

2.12.17 / 9.00 - 12.00

DELAVNICA ZA OTROKE

Lovilci sanj in novoletne čestitke

Večgeneracijski center Postojna - Zelena dvorana

Za otroke od 7- 4 leta (10 EUR/otroka). Prijave na:
Nadja (070 687 482) ali Petra (041 909 084).

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

2.12.17 / 17.00

USTVARJALNA DELAVNICA

Božični okraski

Kulturni dom Miroslava Vilharja Planina.

Kulturno umetniško društvo Planina

2.12.17 / 17.00

POSTANI BALERINA!

Kulturni dom Postojna. Vstop Prost!

Letni nastop Baletnega društva Postojna.

Kulturni dom Postojna / Baletno društvo Postojna

2. in 16. 12. 2017 / 10.00 - 12.00

DELAVNICE ZA OTROKE

Laternice

TIC galerija

Dvodielna delavnica - 10EUR/otrok. Prijave na:

mateja_v@yahoo.com ali 031 553 231

TIC Galerija / Društvo Lokal

3.12.17 / 10.00 - 18.00

TA VESELI DAN KULTURE

Notranjski muzej Postojna

Otroške delavnice, predavanje in vodstva

Brezplačni ogled za občane (1.nedelja v mesecu).

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

5.12.17 / 17.00 - 17.45

MIKLAVŽEVANJE

Župnijska cerkev Svetega Štefana v Postojni

5.12.17 / 17.30

PRIŽIG PRAZNIČNE OKRASITVE

S PRIHODOM MIKLAVŽA

Titov trg Postojna, Občina Postojna

Otroški zbor »Črički« iz vrtca Postojna,

prihod Sv.Miklavža.

5.12.17 / 18.15

URADNO ODPRTJE DRSALIŠČA

Z DRSALNO REVIJO

Titov trg Postojna

Studio Proteus v sodelovanju z Občino Postojna in partnerji

6.12.17 / 18.00

ZAČETEK NEČESA NOVEGA

Večgeneracijski center Postojna - Zelena dvorana

Kako živimo zdravo in polno. Vodi Nataša Pregar.

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

7. in 14. 12.17 / 10.00 - 12.00

PREBOJ DO USPEHA (vision quest)

Večgeneracijski center Postojna - Zelena dvorana

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

7.12.17 / 17.00

VESELO V PRAZNIČNE DNI

Kulturni dom Bukovje

OŠ A.Globočnika Postojna, podružnična šola Bukovje

7.12.17 / 16.00 - 18.00

PRAZNIČNI ŽIVŽAV

OŠ Miroslava Vilharja, Vilharjeva dvorana, učilnice

OŠ Miroslava vilharja

7.12.17 / 17.30

O DVEH KOZAH

Kulturni dom Postojna

Otroška lutkovna predstava (vstopnina: 6 EUR)

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

8.12.17 / 18.30

AUM MEDITACIJA

Večgeneracijski cente Postojna - Zelena dvorana

Čustvena metoda, pomaga prebuditi našo energijo.

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

8.12.17 / 20.00

ŽELEZNE STOPINJE

Kulturni dom Postojna, vstopnina: 5 EUR

Prvi dokumentarni film o heavy metalu v Sloveniji

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

9.12.17 / 8.00 - 13.00

USTVARJALNA DELAVNICA

Novoletne voščilnice in okraski

Večgeneracijski center Postojna - Zelena dvorana

Prijava na: tocka.moci@zavod-znanje.si.

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

9.12.17 / 10.00 - 14.00

DELAVNICA ZA ODRASLE

Novoletni okraski

Večgeneracijski center Postojna - Zelena dvorana

Cena: 18 EUR/osebo. Prijave na:

rusjan.petra@gmail.com ali 041 909 084

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

9.12.17 / 19.00

MIKLAVŽEV KONCERT

Glasbene šole Vilija Marinška

Kulturni dom Orehek, vstop prost!

9.12.17 / 19.00

VEČER NIKOLE TESLE 2017

Kulturni dom Postojna

SPD Nikola Tesla Postojna, Pivo & Čevapi,

SKD Sloga Nova Gorica, SKD Novo Mesto

Srbsko prosvetno društvo Nikola Tesla Postojna

12.12.17 / 17.00

PRAZNIČNO RAJANJE IN SEJEM

POŠ Hruševje, telovadnica

OŠ Miroslava Vilharja Postojna - POŠ Hruševje

13.12.17 / 17.00

1. CURLING TURNIR

Drsališče v Postojni / Titov trg

Studio Proteus v sodelovanju z Občino Postojna in partnerji

13.12.17 / 18.30

CVETANA PLANINSKEGA POLJA

Kulturni dom Postojna, vstop prost!

Razstava in projekcija filma Slavka Polaka iz

Notranjskega muzeja Postojna

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

14.12.17 / 15.30 dalje

MOJ KINO

Kulturni dom Postojna

14.12.17 / 16.45

PRAZNIK LUČI IN POZDRAV ZIMI

Pričetek v parku Mladosti SGLŠ

Čarovnik Grega | Pravljičarka Ljoba Jenče | Dušan Mamut Badovinac Zupanjič | skupina ELUM | violinisti Glasbene šole Postojna | Nastop otrok iz Vrtca Postojna (Titov trg) | Praznični sejem - izdelki strokovnih delavk Vrtca Postojna

Občina Postojna, SGLŠ Postojna, Društvo prijateljev mladine občin Postojna in Pivka PO-PI, Vrtec Postojna

14.12.17 / 18.00

NOVOLETNI KONCERT

OŠ M. Vilharja Postojna, Vilharjeva dvorana

OŠ Miroslava Vilharja Postojna

15.12.17 / 17.00

MAGIČNA MOČ GLINE

Athena, Kolodvorska 19, brezplačno

Prijave na: 040 462 603 (Flora Otoničar)

Athena d.o.o.

15.12.17 / 19.30

FANTJE Z VSEH VETROV

Kulturni dom Postojna, vstopnina: 15 EUR

Zavod Znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

16.12.17 / 8.30 - 17.30

2. TEKMA ZIMSKEGA POKALA V AGILITIJU

Konjušnica na gradu Prestranek

Športno kinološko društvo Postojna

16.12.17 / 9.00 - 12.00

DELAVNICA ZA OTROKE

Novoletni okraski

Večgeneracijski center Postojna-Zelena dvorana

Za otroke od 7-14 leta, 10 EUR/otroka. Prijave:

Nadja (070 687 482) ali Petra (041 909 084).

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

16.12.17 / 11.00

DECEMBRČEK NA TRGU

Titov trg

Street food festival, Šunder band, Zumba z Anito, ustvarjalne delavnice, zabava na drsališču za mlade vseh starosti.

POjej&POpij street food festival, Zavod Znanje Postojna javni zavod, OE Notranjski muzej Postojna

16.12.17 / 19.00

BOŽIČ NA TRETJO

Kulturni dom Postojna, Vstop prost!

Simfonični orkester z učenci glasbenih šol iz Kranja, Ljubljana Vič - Rudnik, Postojna.

Glasbena šola Postojna

16.12.17 / 19.00

KOLEDOVANJE 2017

Kulturni dom Orehek

9. tradicionalni koncert Kolednih in prazničnih napevov vokalne skupine Mavrica z gosti.

Pevsko društvo Mavrica

16.12.17 / 19.00

LJUDSKO IN PRAZNIČNO

Kulturni dom Miroslava Vilharja Planina

KUD Planina, Folklorna skupina Torbarji, SPD

Nikola Tesla, Pevska skupina Studenec Pivka

Kulturno umetniško društvo Planina

18.12.17 / 6.00

MESEČNI SEJEM NA TRŽAŠKI

Občina Postojna

19.12.17 / 19.00

FENIKS

Kulturni dom Postojna

Župan Igor Marentič poklanja predstavo.

Vstop prost, po predhodni rezervaciji v TIC

galeriji do vključno 19. 12. 2017

20.12.17 / 17.00

PIKA NOGAVIČKA IN KLOVN JAKA V PRIČAKOVANJU DEDKA MRAZA

Kulturni dom Postojna, vstop prost!

Občina Postojna in Zavod Znanje, OE Kulturni dom Postojna

21.12.17 / 11.00

ODKRITJE KIPA ANTONA GLOBOČNIKA

Pred OŠ A. Globočnika

Občina Postojna in OŠ Antona globočnika

22.12.17 / 18.00

PODELITEV PRIZNANJ ŠPORTNIKOM ZA DOSEŽKE V LETU 2017

Kulturni dom Postojna, org. Športna zveza Postojna

23.12.17 / 10.00 - 12.00

JAKOB BOŽIČ

Mladinski center Postojna, delavnica

Otroci se spremenijo v znanstvenike in odkrivajo

naravoslovje. Prijave: zpms.popi@gmail.com

Društvo prijateljev mladine Postojna in Pivka PO-PI z

Zavodom VseUk

23. in 30.12.17 / 16.00 - 20.00

EKO ZAVIJALNICA DARIL

TIC Galerija, brezplačna ustvarjalna delavnica

Društvo Lokalci

23.12.17 / 16.30

POD NOVOLETNO JELKO

Titov trg

Otroški pevski zbor "Črički", "Šiške", skupina Fair Play in Šunder band, POjej & POpij street food festival.

Občina Postojna

23.12.17 / 19.30

TRIBUTE TO FRANK SINATRA

Kulturni dom Postojna, vstopnina: 5 EUR

Quarter to Jazz + gosti, Gregory Porter Tribute.

Zavod znanje Postojna, OE Kulturni dom Postojna

25.12.17 / 20.00

PREDNOVOLETNI PLES

Velika dvorana Kulturni dom Slavina, vstop prost!

KŠD Koče

26.12.17 / 14.00

BLAGOSLOV KONJ

Pri kozolcu Toplar v Belskem

Proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti z blagoslovom konj.

Turistično društvo Pudgura

26.12.17 / 19.30

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

Športna dvorana OŠ Antona Globočnika Postojna

Koncert Postojnske godbe 1808

28.12.17 / 19.30

NE BODI KOT DRUGI: DITKA & FERI LAINŠČEK

Kulturni dom Postojna, vstopnina: 15 EUR

Gogo music

29.12.17 / 18.00

SPROŠČANJE S PLESI

Večgeneracijski center Postojna - Zelena dvorana

Tango, nia ples, tehnika petih ritmov sproščanja.

Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči

31.12.17 / 22.00 dalje

SILVESTROVANJE NA PROSTEM

Titov trg, Postojna

Nastopa domače skupine AKORDI,

veliki ognjemet, županova zdravica.

Občina Postojna

1.1.18 / 14.00

POHOD NA SV. LOVRENC

Zbor na parkirišču pod Sv. Lovrencem

Turistično društvo Pudgura

Vse najboljše Notranjski muzej Postojna!

MU
ZEJ
JE
VAŠ

Vaš muzej ob svoji sedemdesetletnici vljudno vabi v petek, 1. decembra 2017 ob 16 uri, na odprtje razstave

MUZEJ JE VAŠ

Lepo vabljeni tudi na Ta veseli dan kulture 3. december
 ▶ 17.00 Vodstvo za družine in predstavitev poti MUZEJ JE VAŠ, z delavnico *Spoznavam gozdne živali*
 ▶ 18.00 GREGOR in MAGDA ALJANČIČ, *Človeška ribica na območju Pivških presihajočih jezer* in EVA ŠABEC, *Zgodba o Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera*

ZAVOD **znanje**
POSTOJNA, javni zavod

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Ob 25. novembru., mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami

»Na začetku se mi je zdelo, da je on tisti pravi, moški s širokim pogledom na svet, pripravljen na kompromise, dokler niso zrušena njegova moralna načela, z nadpovprečno visokim IQ, skladnega telesa, lepega obraza ...

Dnevi so minevali in vse manj je bilo dolgih večernih pogovorov s smehom, ki pripelje do solz, počasi so se ti večeri spreminjali v večere s solzami ... Morala sem se obnašati, kakor je zahteval on. Prepričeval me je, da je to edina prava pot v življenju in da mi nihče ne bo tako pomagal kot on, predvsem v najtežjih trenutkih. Vsakršna komunikacija z mojimi ali njegovimi moškimi prijatelji mi je bila prepovedana. V njegovi družbi nisem smela izraziti svojega mnenja, zmeraj je rekel: »Varujem te pred vsemi pokvarjenimi in hudobnimi ljudmi, nimajo se kaj pogovarjati s tabo.«

Dokler sem se držala njegovih življenjskih pravil, ki so bila z vsakim dnem bolj zahtevna in po mojem skromnem mnenju vsak dan bolj neumna, je bilo vse v redu, jaz pa sem izgubljala samo sebe. Nehala sem se smejati, zaprla sem se vase. Jutra zame niso imela več smisla, s prebujanjem sem pravzaprav odšla v temačne in depresivne »sanje«. Postala sem nekdo drug, obraz v ogledalu mi je kazal popolno tujko. Šlo je za moje življenje, moje že davno porušeno psihično stanje. Tako nisem mogla več dalje. Korak za korakom je prihajalo nazaj vse izgubljeno in uničeno. Nisem več molčala, povedala sem mu, kar sem mislila in obnašala sem se tako, kakor sem mislila, da je normalno, ne pa tako, kot je od mene pričakoval. Prepričani, psihično in fizično nasilje so se stopnjevali, klical me je nešteto krat na dan. Vsak pogovor z njim me je pripeljal v stanje, ko nisem več mogla normalno funkcionirati, vse, kar sem lahko počela, je bilo sedeti na kavču in jokati. Vsakokrat sem se morala jaz opravičiti, ne glede na to, kdo je bil odgovoren za posamična dejanja in obljubiti, da česa takega ne bom več ponovila. To sem storila, da me je nehal mučiti. To nisem bila jaz. Hotel me je za vsako ceno spremeniti in imeti samo za sebe. Verjel je, da strah dela čudeže in da bom ostala z njim.

Vendar je prav ta strah pospešil mojo odločitev, da ga zapustim. Dan, ko sem mu rekla, da ga zapuščam, ker ne želim več biti z njim, sem morala preživeti v poslušanju njegovih psov, v zmerjanju, poslušala sem grožnje, da me bo ubil, še prej pa popolnoma uničil življenje. Med svojim govorjenjem me je klofotal, butnil me je z glavo v zid ... Pomiril se je šele naslednji dan, popolnoma obrnil ploščo, opravičeval se je, moledoval, naj ostanem z njim. Ko je videl, da sem neomajna v svoji odločitvi, da ga zapustim, mi je ponovno pričel groziti, tokrat tudi s tem, da mu moram vrniti denar, dolg, ki ga seveda ni bilo. Zahteval je, da mu denar osebno prinesem, če želim živeti. Uporabil je vsa mogoča sredstva, da bi bila z njim, vsakokrat sem morala biti prijazna z njim, ga objemati in poljubljati, da se je umiril. Nekega dne sem odšla brez pozdrava. Imela sem izbiro.«

To je zgodba mame, ki se je zaradi nasilja partnerja odločila, da se umakne in poišče pomoč zase in za otroka. Vsaka zgodba je zgodba zase, hkrati različna in svoja, pa vendar podobna drugim zgodbam, ki jih je zaznamovalo nasilje v družini. Največkrat je povzročitelj nasilja partner, za katerega so ženske, žrtve nasilja v družini, na začetku zveze verjele, da je njihova prava ljubezen. Prva dejanja nasilja, ki so jih zbolela in ponižala, so pogosto opravičevale s povzročiteljevo utrujenostjo, jezo ... Čeprav je za nasilje vedno odgovoren tisti, ki nasilje povzroča, so postopoma začele verjeti, da so krive same, ker se niso dovolj potrudile, ker niso dovolj dobre, pozorne. Nasilje v družini pa se ponavlja in praviloma stopnjuje. Povzročitelj nasilja namreč želi z nasilnim vedenjem drugega nadzirati, podrediti in ponižati.

Ob Mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami, ki ga obeležujemo 25. novembra, nas zgodba spomni na to, da so ženske še vedno najpogostejše žrtve nasilja prav doma, s strani oseb, ki so jim najbližje. Največkrat je to partner, lahko pa so povzročitelji nasilja tudi starši, odrasli otroci ali drugi člani družine. To potrjujejo podatki policije, ki kažejo, da so ženske, ki so bile žrtve prijavljenih nasilnih kaznivih dejanj, največkrat prav žrtve nasilja v družini. V povprečju je takih žrtev v Sloveniji vsako leto okoli 1.600. Zaradi umora, kot skrajne oblike nasilja v družini jih vsako leto umre od 5 do 10.

Kljub temu ženske o nasilju v družini težko spregovorijo. Menijo, da jih ne bi nihče razumel, da ne more biti boljše... Počutijo so se same in osramočene. Če imajo otroke, pogosto razmišljajo, da morajo vse potrpeti in zaradi otrok ohraniti družino. Toda prav otroci so najbolj nemočne žrtve nasilja v družini, ki hudo trpijo, tudi kadar nasilje ni neposredno usmerjeno na njih. Želijo si in imajo pravico živeti varno in brez strahu zaradi nasilja v družini.

Pomoč v primerih nasilja v družini nudijo policija, centri za socialno delo in nevladne organizacije. Varen umik in podporo zagotavljajo krizni centri za žrtve nasilja, nadaljnjo pomoč in bivanje pa tudi varne hiše.

Takšna je bila tudi pot iz nasilja za gospo, ki je zapisala svojo izkušnjo v času, ko je bivala v Regijski varni hiši Kras, programu Centra za socialno delo Sežana. Spregovorila je zase, za svojega otroka in za vse žrtve nasilja v družini.

Regijska varna hiša Kras nudi varen začasen dom ženskam in otrokom, žrtvam nasilja v družini. Če potrebujete pomoč in pogovor pokličite na številko 070 754 530 ali pišite na e-naslov vhkras@gmail.com. Že to je lahko prvi korak k bolj varnemu in lepšemu življenju.

V kolikor želite prispevati kulturne urice in polepsati večer ali popoldan ženskam in otrokom iz Regijske varne hiše Kras lahko to storite tudi v okviru akcije (P)Ostanite SOLidarni Kosovelovega doma Sežana.

Regijska varna hiša Kras, CSD Sežana

VPIS V LIKOVNO ŠOLO STIL

Začetni in nadaljevalni tečaj slikanja za **odrasle in otroke** v Postojni!

ZAČNEMO 4.12.2017

Tečaj vodi diplomirani slikar, likovni pedagog in andragog **Žiga Bratoš**.

Informacije in vpis:

PAPIRNICATA STIL ART & HOBY

Rožna 1a, 6230 Postojna,
tel.: 05 726 10 33, mob.: 031 610 194
e-mail: papirnica.stil@gmail.com
Facebook: Stil Doo

VELIKA AKCIJA ŠOLSkih TORB!

25% POPUST DO KONCA DECEMBA

Miklavž, Božiček in Dedek Mraz se veselijo ugodnih nakupov!

razpisi za naravo

Skoraj pet milijonov za regijsko naravo

Občina Postojna je partner projekta Izboljšanje stanja naravovarstveno najpomembnejših delov travnišč in barjanskih površin na Cerknškem jezeru in Planinskem polju - KRAS.RE.VITA, ki bo prejel finančno podporo Evropske unije. Vrednost projekta znaša skoraj 4,9 milijona evrov, sofinanciran pa bo v vrednosti 4,7 milijonov evrov. Od tega bo 80 odstotkov sredstev prispeval Evropski sklad za regionalni razvoj, 20 odstotkov pa Slovenija. Okoli 160.000 evrov, in sicer do polne vrednosti projekta, bodo zagotavljali partnerji v projektu. Vodilni partner projekta je Javni zavod Notranjski regijski park. Drugi partnerji v projektu so še Zavod RS za varstvo narave, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Zavod Znanje Postojna ter občina Postojna.

Cilj projekta je izboljšati stanje ciljnih habitatnih tipov in vrst na Natura 2000 območju Notranjski trikotnik, ki zajema območja Cerknškega jezera in Planinskega polja. Z različnimi ukrepi se bo neposredno na terenu izboljšalo stanje in revitaliziralo kulturno krajino na 232 hektarjih površine. V okviru projekta se bo na Cerknškem polju obnovilo dvojni okljuk Stržena na Belem Bregu, ki je bil v preteklosti reguliran, na Planinskem polju pa se bo zasulo osuševalni jarek in odkopalo zasute naravne depresije. S tem se bo izboljšalo stanje habitatnega tipa presihajoča jezera in vrst kostanjevka ter mala tukalica.

Z vzpostavitvijo rednega gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči bo poskrbljeno za habitatne tipe vlažni travniki z modrim stožkovjem, bazična nizka barja in hidrofilna visoka steblikovja ter za vrste koscec, pisana penica, veliki pupek in travniška

morska čebulica. Z ureditvijo kala se bo izboljšal hribskega urha. Za navadnega netopirja bo izveden ukrep čiščenja gvana in vzpostavitev lažjega dostopa do porodniške kolonije. V okviru projekta bodo razbremenjeni najbolj občutljivejši deli projektnega območja zaradi pritiskov obiskovanja, in sicer z vstopnimi točkami, učnimi potmi, ornitološkimi opazovalnicami, vstopnimi mesti za čolnarje in parkirišči za obiskovalce. Vzoredno z izvajanjem konkretnih aktivnosti na terenu se bo s komunikacijskimi aktivnostmi dvignila naravovarstvena zavest lokalne in širše javnosti.

Projekt sledi izhodiščem Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020 in je eden od prednostnih projektov za izvedbo v okviru Programa upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020). (vir: mop.gov.si, foto: S. Polak).

uspešno

38-milijonti obiskovalec

9. novembra so v Postojnski jami dočakali že 38-milijontega obiskovalca, Tomosa Terfela iz Walesa. Predsednik upravnega odbora Postojnske jame, d. d. Marjan Batagelj mu je na svečani prireditvi podelil nagrado, prav tako obiskovalcema, ki sta Postojnsko jamo obiskala tik pred oziroma za glavnim nagrajencem.

Ob obeleževanju 38-milijontega obiskovalca so v Postojnski jami priredili jamski šov. V sodelovanju z Magičnim gledališčem Serpentes so jamarji poskrbeli s posebnimi lučmi, pompoznimi spusti s stropa in prihodi iz temnih koncev jame priredili pravo pašo za oči obiskovalcev.

Glavna nagrada za 38-milijontega obiskovalca je ponudba za vse letne čase. 38-milijontemu obiskovalcu je Marjan Batagelj podelil bon za vikend oddih na Cerknem, ki ponuja veliko možnosti za sprostitveni oddih v vsakem obdobju leta. Tako 38-milijonti kot oba »osmoljenca« so se slavnostno vpisali v Zlato knjigo obiskovalcev, kamor se že 200 let vpisujejo najimenoitnejši obiskovalci Postojnske jame.

Vir: Postojnska jama, Fotografija: Iztok Medja/Postojnska jama d. d.

lažje parkiranje

Na zadnji seji občinskega sveta so svetnice in svetniki potrdili spremembo Odloka o ureditvi in varnosti cestnega prometa v naseljih Občine Postojna. Čas začetka dovoljenega brezplačnega parkiranja lahko od zdaj naprej vozniki označijo z listkom iz parkomata, s parkirno uro oziroma na drug ustrezen način, iz katerega bo jasno razviden čas s prikazom ure in minute začetka parkiranja. S to spremembo je zdaj parkiranje v modrih conah za uporabnike lažje, saj je na primer dovolj, če na listek, ki ga postavimo na armaturno ploščo napišemo uro in minuto prihoda, najlažje pa je seveda uporabiti parkirno uro.

V naravi je zima čas počitka, v politiki pa ...

Tedni, ki so pred nami, prinašajo za mnoge čas radosti, družjenja in dobrih dejanj. Narava se umiri, da se lahko človek posveti samemu sebi in tega se veselim, četudi že zdaj vem, da bo zadnja zima pred novimi parlamentarnimi volitvami polna nepredvidenih dogodkov in daleč od umirjenosti.

V državnem zboru v dneh, ko vam pišem to »pismo«, sprejemamo proračun za prihodnji dve leti. Neverjetno je, in to počasi priznavajo tudi vztrajni kritiki, kako hitro je uspelo vladi doseči tektonske premike na področju javnih financ. Slovenija bo v 2018 po desetih letih dobila proračun z načrtovanim presežkom. Še pred nekaj leti so nas za skupno mizo klicali iz zloglasne evropske »trojke«, danes na naša vrata trka-jo tuji investitorji. Na to smo lahko upravičeno ponosni. Tudi zato, ker vemo, kako zelo globoko smo se pogreznil v času svetovne finančne krize in kako težko je bilo po številnih napačnih odločitvah preteklih vladnih garnitur, povrniti naše lastno zaupanje v to, da smo lahko spet v družbi najobetavnejših evropskih držav.

Danes smo znova tam, kjer smo bili pred letom 2008, z nekaj razlikami, ki zame, ki ste mi zaupali odločanje v vašem imenu, pomenijo glas vesti in klic razuma. V mislih imam odri-njene, po krivem izobčene iz družbe, zatirane, lačne pravih priložnosti. Teh je pri nas še vedno preveč. Preveč, da bi lahko mi, ki ste nam zaupali najodgovornejše odločitve, v prihodnost gledali povsem pomirjeni.

Kljub temu pa – če se na naše kraje ozrem iskreno in kritično – me iztek letošnjega leta navdaja z zadovoljstvom; v največji meri zato, ker se

Erika Dekleva,
poslanka državnega zbora

posledice oživljenih gospodarskih tokov v Sloveniji kažejo tudi v naših krajih. Ne le skozi delovna mesta, tudi skozi naložbe, ki pomenijo priložnost za mlade. Postojnski Izobraževalni center sodobnih tehnologij za mlade orodjarje vrača tukajšnje srednješolsko izobraževanje na seznam najzanimivejših v Sloveniji in ob gozdarski in lesarski šoli, ki slovi po svoji naprednosti, ustvarja v našem okolju zanimivo odskočno desko za mlade iz vse Slovenije. Regija, ki se ponaša z zame najlepšimi gozdovi, čudovito pokrajino in najatraktivnejšim podzemljem, se tudi po zaslugi prizadevanj poslancev, ki nam je mar zanjo, prebujajo iz predolgega spanca. Želim si, da bi jo čakalo vznemirljivo, ustvarjalno in bogato življenje.

Kot vam, drage bralke in bralci, želim, da bi zadnje tedne v letošnjem letu preživeli v miru in radosti ter da bi vam bilo prihodnje leto naklonjeno.

Srečno

Darila z lokalnim pridihom

Večina zdaj že dobro pozna TIC Galerijo v Postojni, ki pa ni le turistično informacijski center, temveč je postala zanimivo predstavitevno-prodajno središče umetniško-obrtnih izdelkov lokalnih ustvarjalcev in s tem tudi pravi naslov za vse iskalce izvirnih prazničnih daril.

Za ustvarjanje novih, zanimivih in hkrati sodobnih izdelkov je potrebno veliko inovativnosti, let šolanja ali pa le trdne volje ter izkušenj, ki nam jih je dala bogata tradicija. Seveda pa brez podpore lokalnega okolja domačim ustvarjalcem, ki z ohranjanjem znanj pri razvoju novih izdelkov skrbijo za razvijanje in gradnjo naše skupne lokalne identitete, ne gre.

Zato vas prijazno vabimo, da z nakupom lokalnih izdelkov podprete prizadevanja naših »Lokalcev«. V TIC Galeriji na Trgu Padlih borcev najdete širok spekter izdelkov članov Društva Lokalci - od vezenih torbic, ročno izdelanih punčk, trajnostnih denarnic, uporabne keramike, prav posebnih mil, lesene-ga nakita, ilustracij, polstenih izdelkov in ostalih umetnin.

Tam najdete tudi celotno kolekcijo novih turističnih spominkov s Postojnskega. Odlikujejo jih izvirni, sodobno interpretirani motivi človeške ribice, Predjamskega gradu, Erazma Predjamskega in zmaja iz Postojnske jame. Prepoznavna motivika temelji na lokalnih legendah, na voljo pa je na majicah, zvezkih, torbah in drugih priložnih spominkih.

V času prazničnih obdarovanj nas obiščite TIC Galeriji vsak dan med tednom od 9. do 17. ure, ob sobotah od 10. do 16., ob nedeljah pa od 10. do 15. ure. V soboto, 23. in 30. decembra, bo TIC Galerija dprta do 20. ure. Na obe soboti bodo vsi kupci deležni praznične okrasitve daril. Organizirana bo delavnica zavijanja daril, na kateri se boste lahko tudi sami preizkusili v zavijanju daril iz različnih materialov.

Prijave najdenih oziroma zapuščenih živali

05 307-85-70

dežurna številka 040 417-761

Štirinajstletni Maks za en dan prevzel vodenje občine Postojne

Na mednarodni dan otroka, ki je bil 20. novembra, je učenec OŠ Antona Globočnika Maks Marolt za en dan prevzel vodenje občine Postojna in se postavil v čevlje župana Igorja Marentiča. S svojo delegacijo, ki sta jo sestavljala tudi dva podžupana in predstavnik za javnost, so se odpravili na službeni obisk po občini. Obiskali so novi gasilsko-reševalni center, vojašnico barona Andreja Čehovina, nov nogometni stadion, delovišče novega kolesarskega poligona in prenovljeno vodarno Korotan. »Tudi otroci smo del občine Postojna in si želimo, da skupaj naredimo tako, da bo vsem prav,« je bil odločen junior župan Maks, ko je z odraslimi predstavniki delil svoje poglede o prihodnosti v občini Postojna.

Konec novembra so namreč otroci v Sloveniji prevzeli vodenje države, nekaterih ministrstev, občin, šol, podjetij, medijev, športa in kulture. V občini Postojna najbolj odmeva predaja funkcije župana, ki je letos svoje mesto predal mlademu osnovnošolcu Maksu. Ta je izbral tudi svoje najbližje pomočnike, podžupana Polono Boštjančič in Maksa Sušo, za objave na socialnih omrežjih pa je skrbel Nal Stegel, junior predstavnik za javnost. Skupaj so se odpravili na službeni obisk po občini in spoznali nekaj aktualnih projektov. Najprej je junior delegacija obiskala delovišče novega gasilsko-reševalnega centra v Postojni. Zaradi varnosti so si le tega ogledali z zunanje strani, kjer jim je župan predstavil podrobnosti te pomemb-

ne pridobitve za mesto. Pot so nato nadaljevali proti vznožju Soviča, kjer so si ogledali vojašnico barona Andreja Čehovina, spoznali njeno pomembno zgodovino ter se z vojaškim vozilom hummer odpeljali skozi vojašnico proti prenovljenemu nogometnemu stadionu. Tam jih je sprejel predstavnik Športne zveze Postojna, s katerim si je mlada delegacija izmenjala nekaj besed o športu. Ogledali so si tudi bližnje delovišče, kjer raste novi kolesarski »pumptrack« poligon.

S kombijem se je delegacija nato odpeljala skozi vasico Orehek, kjer so si ogledali vodarno Korotan. Sprejeli so jih predstavniki podjetja Kovod in za trenutek so mladi prevzeli vodenje vodnega zajetja v

svoje roke. Zaradi prevelike odgovornosti in preostalih obveznosti so kmalu vrnili odgovornost nazaj v roke izkušenim strokovnjakom in se odpeljali na OŠ Prestranek, kjer so ob delovnem kosilu izmenjali nekaj besed z junior ravnateljem Žanom Konteljcem, kateremu je vodenje šole in vrtca za en dan zaupala ravnateljica Nataša Režek Donev.

»Želimo si športne dvorane in prostora, kjer bi se mladi lahko sproščeno družili,« so si bili na delovnem kosilu enotnega mnenja vsi mladi predstavniki. »Želimo si tudi odpreti spletni forum, kjer bi mladi lahko svobodno postavljali vprašanja in si izmenjali mnenja,« je še omenil junior župan Maks in dodal, da ima s svojo ekipo že idejo, kako bi ga postavili, le nekaj manglega finančnih sredstev bi potrebovali, da ga lahko zaženejo.

Glasu mladih Postojnčanov pa se ni zgolj slišalo po občini Postojna, ampak je njihov glas potoval po celotni Sloveniji. Mlada Postojnčanka in lanskoletna junior županja Arja Ela Hvala je za en dan prevzela najvišje mesto v državi, mesto predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

»Ponosni smo, da tako majhen kraj kot je Postojna, skriva tako velik otroški potencial. Čisto vsakemu otroku bomo prislunhili, saj so le ti naše največje bogastvo, zakladnica idej in temelj za prihodnost občine,« je ob koncu in prevzemu županovanja nazaj v svoje roke dejal Igor Marentič.

UNICEF je s prevzemi vlog s strani otrok po celotni svetovni obeležil letošnji Svetovni dan otroka, ki sovpada z 28. obletnico sprejema najpomembnejšega dokumenta za otroke - Konvencije o otrokovih pravicah. Na ta pomemben dan so otroci po Sloveniji in svetu razkrili svojo vizijo, želje in izzive za prihodnost, ki si jo želijo sooblikovati z odraslimi.

3. seja otroškega občinskega sveta

Ta mesec se je na 3. seji sestal tudi otroški občinski svet, ki ga je ob pomoči postojnskega župana še zadnjič vodila Arja Ela Hvala, dosedanja otroška županja. Kmalu po nekaj uvodnih besedah in predstavitvi dnevnega reda je nova zasedba otroškega občinskega sveta izmed svojih vrst izvolila novega otroškega župana in dva podžupana. Mladi so razpravljali o različnih mladinskih vprašanjih in pobudah, ter na mnoge prejeli odgovor župana in občinske uprave, ki jo je na seji zastopala direktorica Marina Rebec. Nove svetnice in svetniki so bili seznanjeni tudi s pripravo lokalnega programa za mlade 2018-2024, ki sta ga predstavila Miha Inocente, predsednik KŠOPP in predsednik komisije za mladinska vprašanja ter Tatjana Hvala iz stičišča nevladnih organizacij BOREO. Otroški občinski svet, ki se je v tem mandatu sestal trikrat, je edini delujoči v Sloveniji. »To pomeni, da smo tako na ravni odraslih kot tudi na strokovni ravni otroški pogled na ustvarjanje pogojev vzeli resno,« je še izpostavil župan. Delujoč in resen otroški občinski svet, ki ga sestavljajo otroci iz Osnovne šole Antona Globočnika Postojna, Osnovne šole Miroslava Vilharja Postojna in Osnovne šole Prestranek, so prepoznali tudi na mednarodnem nivoju in predstavnike povabili na delovno konferenco, ki bo marca naslednje leto v Španiji.

Na obisku v Gasilskem domu Postojna

Oktober so otroci Vrta Postojna iz enote Zmajček obiskali Gasilski dom Postojna. Otroci so se najprej preko knjige o požarni varnosti seznanili kaj lahko povzroči požar, kako pravilno odreagiramo v primeru požara ter katero številko pokličemo, če zagori. Sledil je gasilski poligon, preko katerega so primerno opremljeni iz goreče hiše rešili dva ujetnika, na koncu pa so požar tudi simbolično pogasili. Ob koncu uspešno opravljenih nalog so prejeli Potrdilo o opravljenem mini tečaju požarne varnosti. Otroci skupin Bobri, Žoge, Marjetice, Miške, Sovice, Škrati in Želodki so gasilski dom obiskali na pobudo poveljnika prostovoljnega gasilskega društva Postojna Mitja Šantlja, za kar se mu tudi vzgojitelji enote Zmajček lepo zahvaljujemo. *Nina Maver*

Tradicionalni slovenski zajtrk

Leto je naokoli in ponovno smo danes v vrtcih in šolah po Postojni na krožniku zagledali tradicionalni slovenski zajtrk. »Med in maslo je pogosto na mojem jutranjem krožniku, še posebno ponosen pa sem, če na kozarcu medu zagledam etiketo čebelarja iz naših koncev,« je dejal župan Igor Marentič, ko se je otrokom vrta Planina pridružil pri njihovem zajtrku.

Že enajsto leto je odkar si Čebelarstva zveza Slovenije aktivneje trudi osveščati otroke in starše o pomenu čebel, čebelarstva, ohranjanja okolja in čebelarstvih pridelkov. Pobuda je v letu 2011 prerasla v Tradicionalni slovenski zajtrk, ki ga je Vlada razglasila za Dan slovenske hrane.

Ledus David Bergoč s.p.
Matenja vas 30, 6258 Prestranek
telefon: 040 206 765
 e-naslov: ledus.info@gmail.com

LEDUS
 GARAŽNA VRATA

AKCIJA
 garažna sekcijka vrata
799€

(vrata, pogon, 2x daljinec, montaža, vključen 9,5% DDV).
 Ob doplačilu možnost prilagoditve vrat po širini.
 Zlati hrast, satin gray 840 €
 Akcija traja do 31. 12. 2017.

Barva: bela, rjava, antracit

Dimenzije: 2375x2030, 2375x2150, 2375x2280, 2500x2030,
 2500x2150, 2500x2280, 2750x2030, 2750x2150, 2750x2280,
 3000x2030, 3000x2150, 3000x2280 Motiv: M-line, Woodgrain

Predhodno obvestilo glede priključevanje objektov na zgrajeno komunalno kanalizacijsko omrežje v naseljih Rakitnik, Matenja vas in Prestranek

Občina Postojna je v preteklih letih v okviru programa gradnje kanalizacijskih omrežij izvedla glavno povezovalno kanalizacijsko povezavo za potrebe odvajanja komunalnih komunalnih odplak iz naselij Prestranek, Matenja vas in Rakitnik s priključitvijo na komunalno čistilno napravo Postojna.

Kanalizacijsko omrežje in črpališča so zdaj v funkciji, tako da je možno priključevanje uporabnikov. Poleg glavnega povezovalnega kanalizacijskega omrežja je bilo v preteklih letih izvedeno komunalno kanalizacijsko omrežje na osrednjem območju naselja Rakitnik, severozahodnem območju naselja Matenja vas in na več območjih naselja Prestranek, ki obsega območje Reške ceste levo od glavne državne ceste Postojna-Pivka in območja stanovanjske pozidave Ulice 25. maja, Ulice padlih borcev in Ulice Ivana Vadjnala.

V okviru izvajanja del na urejanju komunalnega kanalizacijskega omrežja je bila na območjih urejanja urejena tudi vsa ostala komunalna oprema, ki obsega obnovo in rekonstrukcijo vodovodnega omrežja, ureditev padavinske kanalizacije, izgradnjo pločnika Matenja vas - Prestranek z javno razsvetljavo in ureditev cest.

Načrtovana dela v okviru programa gradnje kanalizacijskih omrežij na območju naselij Prestranek, Matenja vas in Rakitnik se bodo nadaljevala v sklopu tretje faze projekta urejanja komunalne opreme Prestranek-Rakitnik v letih 2018 in 2019 z izgradnjo komunalnega kanalizacijskega omrežja ob Reški cesti v Prestranku do odcepa za novo naselje v Kočah z izgradnjo komunalne opreme na preostalem območju naselja Rakitnik in z gradnjo komunalnega kanalizacijskega omrežja levo od glavne državne ceste Postojna-Pivka v Matenji vasi. *Ivan Žnidaršič*

Poskusno obratovanje vodarne Malni

Občini Postojna in Pivka sta v okviru izvedbe projekta »Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljanice – 1. sklop« prejeli odločbo o poskusnem obra-

tovanju vodarne Malni z ultrafiltracijsko napravo. Skladno z zakonodajno določenimi roki je vodarna s poskusnim obratovanjem pričela konec meseca. Kot že ves čas gradnje, bo v dobi poskusnega obratovanja aktivno sodeloval tudi upravljalec vodarne in omrežja - Kovod Postojna.

Rezervni vodni viri

Projekt iskanja potencialne lokacije dodatnega vodnega vira na območju občin Postojna in Pivka, ki se je začel izvajati v začetku leta 2016 in bo trajal vse do februarja 2019, je raziskovalni projekt, ki si prizadeva za razvoj in uporabo metode za količinsko in kakovostno ovrednotenje vodnih virov na krasu. Na primeru območij občin Postojne in Pivke bodo raziskovalci določili nove standarde iskanja, varovanja in uporabe vodnih virov na krasu.

Projekt vodi Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, saj gre za edinstveno kraško območje z veliko posebnostmi pretakanja voda, zaradi česar so kraški vodonosniki tudi bolj ranljivi za onesnaženje. V projektu sodelujeta tudi občini Postojna in Pivka, podjetje Kovod Postojna ter podjetje HGEM d.o.o. Hidrogeologija, geotehnologija, ekologija in monitoring.

Strokovnjaki so v zadnjem letu in pol prišli do nekaterih konkretnih dognanj, ki usmerjajo tudi vse nadaljnje aktivnosti. V tem času se je na širšem območju Notranjskega krasa vzpostavilo preko 30 merilnih mest na ponorih, podzemnih tokovih in izvirih. Ta so opremljena z avtomatskimi merilniki, ki merijo in beležijo izbrane parametre v kratkih časovnih intervalih. Zanimaja jih predvsem dinamika pretakanja voda v različnih hidroloških stanjih. V septembru, z začetkom obilnejših padavin, so raziskovalci največ pozornosti namenili vzorčenju in kemijskim ter mikrobiološkim analizam vode na različnih vzorčevalnih mestih. *Foto: ZRC SAZU*

LEMONWOOD FITNESS
NOVO V POSTOJNI

PRVI OBISK BREZPLAČEN

Dopoldanske karte, študentske, dijaške in za upokojeince

m: 031 710 850
fb: lemonwoodfit

Ljubljanska cesta 62
6230 Postojna

Nastop godbe na postojnskem pokopališču

Postojnski godbeniki in godbenice se vsako leto 1. novembra spomnijo nekdanjih članov in krajanov, ki jih ni več med nami. Tako so tudi letos ob 11h na postojnskem pokopališču z melodijami žalnih koračnic polepšali spomin na preminule.

Več kot trideset članski orkester je svečano zaigral v mrzel dan. Rezki zvoki trobil, podkrepjeni z otožnimi udarci bobna in mehčani s pojočo melodijo pihal so za trenutek povezali minljivo in večno. Vsakdo se je ustavil, prisluhnil, pozabil na čas in se poklonil spominu. Za tisti trenutek smo bili vsi eno, vsi enaki in vsi spokojni. Glasba nas povezuje, glasba ima moč - v veseljih, žalostnih ali svečanih občutkih.

Dnevi odprtih vrat v konjeniškem klubu

V zadnjih dneh oktobra so v Konjeniškem klubu v Prestranku gostili mladostnike brez spremstva, nastanjene v Dijaškem domu Postojna.

Na sončen jesenski dan smo strokovni delavci na projektu mladostniki brez spremstva mladoletnike odpeljali v konjeniški klub v Prestranku, kjer so nas veselo pričakali člani in članice kluba. Mladostnikom so pokazali kako očistiti konja in ga pripraviti na ježo, nato so se naši hrabri fantje navdušeno povzpeli na konjev hrbet. Po jahanju so pomagali konje nahraniti in očistiti hlev. Druženje smo popestrili s prijetnim klepetom s člani in članicami Konjeniškega kluba Postojna ob pečenih kostanjih in toplim čaju.

Vanesa Zalar, strokovna sodelavka na projektu mladostniki brez spremstva
Foto: Rebecca Kos

napovednik DECEMBER 2017

Sobota 17:00	2. Letni nastop Baletnega društva Postojna Postani balerina! Organizira: Baletno društvo Postojna Vstop prost!
Četrtek 17:30	7. ■ ■ ■ Otroška predstava O dveh kozah Lutkovno gledališče TRI Vstopnina: 6 EUR
Petek 20:00	8. ■ ■ Prvi dokumentarni film o heavy metalu v Sloveniji Železne stopinje After party v MCP, Vstopnina: 5 EUR
Sobota 19:00	9. Folklorna prireditev SPD Nikola Tesla Vstop prost!
Sreda 18:00	13. Otvoritev razstave in projekcija filma Cvetana Planinskega polja Slavko Polak Vstop prost!
Četrtek Cel dan	14. ■ ■ ■ MOJ KINO Vstopnina: 6,5 EUR Za člane kluba Moj kino: 4,99 EUR
Petek 19:30	15. ■ ■ ■ Koncert Fantje z vseh vetrov Vstopnina: 15 EUR
Sobota 19:00	16. Božični koncert "Božič na tretjo" Simfonični orkester treh glasbenih šol (GŠ Postojna, GŠ Ljubljana Vič -Rudnik, GŠ Kranj). Vstop prost!
Torek 19:30	19. Gledališka predstava Feniks Županov sprejem / Občina Postojna Vstop prost, po predhodni rezervaciji v TIC galeriji do vključno 19. 12. 2017
Sreda 17:00	20. Obdarovanje otrok in lutkovna predstava Dedek Mraz
Petek 18:00	22. Podelitev priznanj športnikom za dosežke v letu 2017 Organizira: Športna zveza Postojna
Sobota 19:30	23. ■ ■ ■ Božični koncert Tribute to Frank Sinatra Quarter to Jazz + gosti, Gregory Porter Tribute Vstopnina: 5 EUR
Četrtek 19:30	28. ■ ■ ■ Koncert Ne bodi kot drugi: Ditka in Feri Lainšček Vstopnina: 15 EUR

LEGENDA

- Za otroški abonma Mali medo in nekaj prostih mest za izven.
- Za abonma in nekaj prostih mest za izven.
- Za Narodno-zabavni abonma in nekaj prostih mest za izven.
- Vstopnice lahko kupite na blagajni KD Postojna, uro pred predstavo.
- Vstopnice lahko kupite na vseh prodajnih mestih Eventim ter na blagajni KD Postojna, uro pred predstavo.

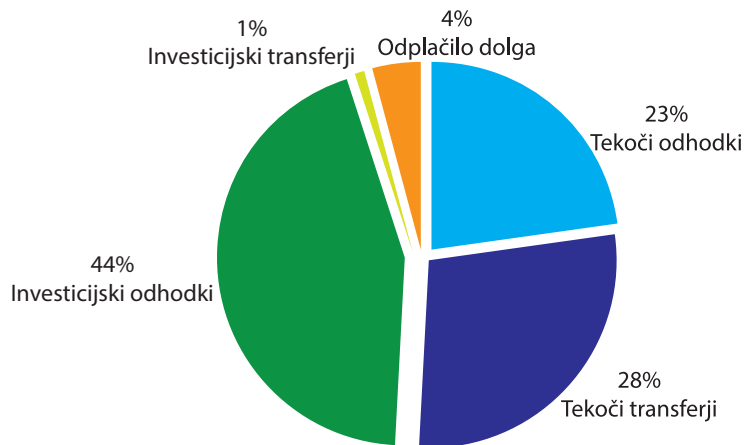
Kulturni dom si pridružuje pravico do spremembe programa.

Osnutek proračuna za leto 2018 je pripravljen za obravnavo

Postopek priprave proračuna občine Postojna, ki je temeljni razvojni občinski dokument, je kompleksen in dolgotrajen. S prvimi aktivnostmi za pripravo smo začeli že pred poletjem in tako pripravili vse potrebno za začetek usklajevanja z vsemi zainteresiranimi v postopku. Osnutek je zdaj v javni obravnavi, rok za oddajo pripomb pa se je iztekel ravno v času zaključka redakcije Postojnskega prepaha.

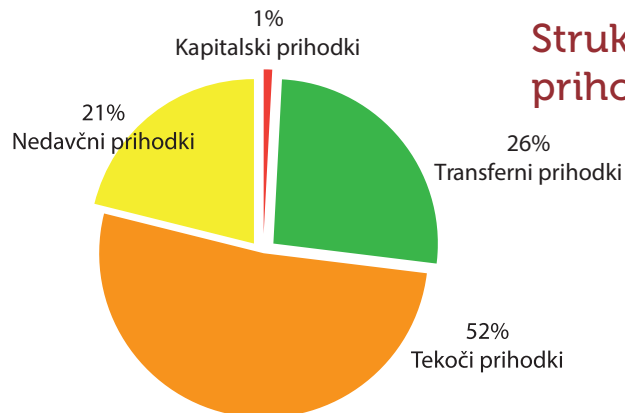
Struktura odhodkov

Odluk o proračunu občine je najpomembnejši dokument občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto. S proračunom se zagotavljajo sredstva za financiranje nalog, ki jih v skladu z ustavo in zakonom izvaja Občina Postojna, in vseh načrtovanih izdatkov na več področjih. Proračun tako predstavlja osnovni dokument izvajanja strategije razvoja, saj je rezultat uravnoveženosti na eni strani in finančnih zmožnosti s potrebami ter željami na drugi.

Aktualni predlog proračuna je razvojno naraven. Od načrtovanih 22,2 milijona evrov prihodkov namenja 44 odstotkov oziroma slabih deset milijonov evrov sredstev za investicije, hkrati pa proračun ohranja sredstva tudi na ostalih področjih. Med obsežnejšimi naložbami prihodnjega leta ostaja dokončanje Gasilsko-reševalnega centra Postojna, dokončanje rekonstrukcije in gradnje primarnega vodovodnega omrežja ter ureditev infrastrukture v Hraščah in na Notranjski ulici v Postojni. »Prepričan sem, da smo skupaj pripravili uravnotežen proračun, ki bo zagotavljal stabilno nadaljevanje naložb in hkrati dovolj potenciala za krepkejši napredek kakovosti življenja občanov in občanov,« je javno objavo osnutka komentiral župan.

Struktura prihodkov

OPTIKANADOH
OPTIKA IN OČESNA AMBULANTA

- ✓ hitra izdelava in montaža korekcijskih očal
- ✓ sončna očala in sončna očala z dioptrijo
- ✓ kontaktne leče
- ✓ pripomočki za nego očal in leč

Tržaška cesta 8, 6230 Postojna
05 72 62 137
www.optikanadoh.com

Očesni pregledi

Očesni pregledi v lastni ambulanti vsak četrtek **od 18. ure dalje**.

Preglede opravlja **dr. Emil Oblak**, optometrist.

Na pregled se lahko naročite na telefonski številki, neposredno v Optiki Nadoh ali preko spletne strani.

Obdelava in montaža stekel potekata v lastni delavnici, s čimer vam zagotovimo hitro in kakovostno izdelavo korekcijskih očal.

Datumi naslednjih pregledov:

7. 12. 2017
14. 12. 2017
21. 12. 2017
28. 12. 2017

Nova kolekcija okvirjev jesen/zima

Novosti pri poročanju v turizmu

Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve s predstavniki SURS in Generalne policijske uprave v sodelovanju z RRA Zeleni kras in Zavodom Znanje Postojna, OE Turizem, so v petek 17. novembra v konferenčni dvorani Hotela Kras v Postojni pripravili seminar o novostih pri poročanju v turizmu. Seminarja se je udeležilo več kot 60 posameznikov iz celotne regije Zeleni kras.

AJPES bo namreč s 1. decembrom vzpostavil nov sistem eTurizem za poročanje podatkov o gostih in prenočitvah (iz knjige gostov) za namen vodenja evidence gostov, za namen spremljanja obračuna in plačila turistične takse ter za statistične namene. Po novem se bodo podatki poročali samo prek spletnega portala AJPES in ne več ločeno Policiji, Statističnemu uradu Republike Slovenije (SURS) in občinam.

Izvajalci nastanitvene dejavnosti bodo tako preko spletne aplikacije eTurizem, oziroma spletnega servisa, dnevno poročali o gostih in prenočitvah in sicer najpozneje v 12 urah po prihodu gostov. Opravljali pa bodo tudi mesečno poročanje statističnih podatkov za pretekli mesec.

Vsebina podatkov, ki se bo poročala prek spletnega portala AJPES, je

opredeljena v Zakonu o prijavi prebivališča (ZPPreb-1), način in vsebina posredovanja podatkov pa v Pravilniku o prijavi in odjavi gostov.

Zavezanci za poročanje so izvajalci nastanitvene dejavnosti (gostitelji oziroma od njih pooblaščen osebe), katerih nastanitveni obrati so vpisani v Register nastanitvenih obratov (RNO). Zavezanci bodo morali obstoječe nastanitvene obrate vpisati v RNO v treh mesecih po vzpostavitvi registra, torej najkasneje do 28. 2. 2018. V register bodo nastanitvene obrate vpisali prek spletne aplikacije na portalu AJPES ali osebno na katerikoli izpostavi.

Več informacij o novostih in novih obveznostih najdete na spletnem portalu AJPES (www.ajpes.si).

Uspešni mladi podjetniki

V petek, 10., in v soboto, 11. novembra, smo na Šolskem centru Postojna v sodelovanju z Ustvarjalnikom izvedli Startup weekend, ki se ga je udeležilo kar 55 udeležencev. Od vseh udeležencev so se za ta dogodek odločili tudi štiri študenti Višje strokovne šole Postojna: Patrik Babič, Jan Jurca, Matej Tadić in Sokolič Klemen.

V petek popoldan smo pričeli z registracijo udeležencev, nadaljevali z motivacijskim predavanjem in predstavljanjem svojih idej in formiranjem podjetniških timov. Po timih smo delali pozno v noč, nekateri, najbolj vztrajni, celo do štirih zjutraj. Sobota se je pričela s kavo in zajtrkom, nadaljevali smo s prototipiranjem rešitev, potem pa smo šli med ljudi in preverjali naše poslovne ideje. Sledilo je predavanje na temo predstavitve poslovne ideje in priprava predstavitve naših poslovnih idej. Po predstavitvah je komisija podelila več nagrad podjetniškemu timu za njihove odlične poslovne ideje. Nagrado za najboljši izdelek je prejela skupina pod vodstvom študenta 2. letnika programa strojništvo Jana Jurca - »Connect box«. Čestitamo! Dogodek je financirala Javna agencija SPIRIT.

Branal

z vami od leta 1992

ISO 9001
ISO 14001

BUREAU VERITAS
Certification

Opravljamo storitve **sečnje, spravila in odkupa lesa.**

Zagotavljamo korektne cene, izmere in zanesljivo plačilo.

Smo zanesljivi, odzivni in učinkoviti. Preizkusite nas!

Vaš klic pričakuje odkupovalec **Gregor Kolar, gozdarski tehnik**
051 211 024, gregor@branal.si

Pokažite mrazu figo! Oskrbite se s smrekovimi peleti v A1 kvaliteti.

Nudimo dostavo na dom. Osebni prevzem v IOC Podskrajnik v Cerknici.

051 60 20 40
peleti@branal.si

Podskrajnik 57, 1380 Cerknica

Življenjski jubilej Iva Jelerčiča

Ivu Jelerčiču (oktober 1937) je bilo kot najstarejšemu otroku v kmečki družini namenjeno, da bo gospodaril na domači kmetiji. A ljubezen do glasbe, ki jo je nosil v sebi od ranih nog, je bila močnejša in tako se je ob kmetijsko-gospodarski šoli, ki jo je po osnovni šoli obiskoval v domačem kraju, učil harmonija pri domačih organistih in se začel posvečati zborovodstvu.

Njegova talent in zagnanost nista ostala neopažena, saj je pri osemnajstih prejel štipendijo za triletno zborovodsko šolo in jo uspešno zaključil 1958. Študij je pozneje nadaljeval na glasbenem oddelku Višje pedagoške šole Pedagoški akademiji in zatem na pedagoškem oddelku Akademije za glasbo v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1978.

Svojo profesionalno pot je začel kot učitelj glasbe na osnovnih šolah v Vipavi in Postojni, a je že po osmih letih službovanja postal ravnatelj Glasbene šole Postojna in na tem mestu ostal vse do svoje upokojitve.

Zborovodsko delo Iva Jelerčiča pa se je začelo že veliko prej – v domačem Podnanosu je že kot šestnajstleten vodil tamkajšnji moški zbor, v nadaljnjih petinštiridesetih letih pa je kot zborovodja sodeloval z več kot dvajsetimi zbori in manjšimi sestavi na vipavskem, postojnskem, pivškem in v Ljubljani.

Leta 1983 je v Postojni ustanovil mešani pevski sestav, ki nosi ime po svo-

jem mestu. Zbor, ki uspešno deluje še danes, je bil ustanovljen z namenom zborovskega poustvarjanja na višjem kakovostnem nivoju in pevci ter zborovodje, ki so po letu 1997 za Ivom Jelerčičem prevzeli vodenje zbora, temu cilju ves čas sledijo.

Jelerčič je bil dolgoletni sodelavec različnih strokovnih teles in uredništev, poleg tega pa je pomemben tudi njegov prispevek pri raziskovanju slovenskega in še posebej primorskega zborovskega petja ter življenja in dela različnih slovenskih skladateljev. V glasbenih revijah in priložnostnih publikacijah je objavil številne članke na to temo, leta 1980 pa je pri Založništvu tržaškega tiska izšlo tudi njegovo delo Pevsko izročilo Primorske: slovenska zborovska pesem na Primorskem do druge svetovne vojne.

Ivo Jelerčič je bil tudi soustanovitelj Zveze pevskih zborov Primorske, njen prvi predsednik in dolgoletni član različnih odborov. Bil je tudi sopobudnik pevske revije Primorska poje, ki je v devetinštiridesetih letih prerasla v pravo pevsko manifestacijo.

Za svoje delo je prejel več visokih priznanj na lokalnem, regijskem in državnem nivoju. Med drugimi je prejel plaketo Občine Postojna (2005), leta 2008 srebrno plaketo JSKD za dolgoletno uspešno delo na področju glasbenih dejavnosti ter leta 2010 Janežičevo priznanje Krščanske kulturne zveze iz Celovca za raziskovanje življenja in dela koroških skladateljev.

Kljub temu, da so življenjske okoliščine nekoliko omejile aktivnosti Iva Jelerčiča, ostaja zavzet in kritičen spremljevalec pevskega dogajanja v primorskem in slovenskem prostoru. Želimo mu, naj bo tako še mnogo let!

Pia de Paulis Debevec, MePZ Postojna

ODPRTJE DRSALIŠČA

TOREK, 5.12.2017

Odprtje drsališča **ob 18. uri na Titovem trgu** v Postojni z zabavnim programom in gostinsko ponudbo.

Studio Proteus, Občina Postojna in partnerji.

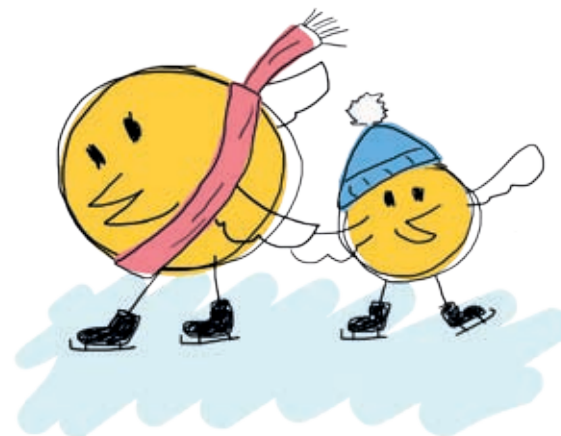
Ob neugodnem vremenu bo odprtje drsališča prestavljeno.

URNIK DRSALIŠČA

- **od ponedeljka do petka** od 16.00 – 21.00 ure (s predhodno rezervacijo za organizirane skupine: od 7.00 – 15.00 ure)
- **med vikendom in prazniki:** od 10.00 – 21.00 ure

Drsališče bo obratovalo od 1. decembra 2017 do 31. januarja 2018
Vstopnina: 3,5 evra z lastnimi drsalkami, 4 evre z izposojenimi drsalkami.

studio proteus

Gimnazija
Ilirska Bistrica

sreda in četrtek,
6. in 7. december 2017,
ob 12.30 uri

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
SREDNJA ŠOLA
Gimnazija Ilirska Bistrica

 www.facebook.com/srednjasola.ilb
 www.ilb.scpo.si
 gimnazija.ilb@scpo.si
 (05) 711 11 11

gimnazija
ilirska
bistrica **DAN OD PRTH**
VRAT

Preko Skypa se boste lahko pogovorili z našima bivšima dijakoma, ki bosta predstavila svoja srednješolska leta na naši šoli.

Vključili se boste lahko v multimedijško, računalniško, naravoslovno, družboslovno in jezikovno delavnico.

ZAHVALA

Človek umira vse dni življenja,
še preden se zgodba neha.
Umirajo sanje, želje, hotenja
brez milosti, krivde in greha.
(Tone Pavček)

Ob slovesu naše mame, stare mame, pra stare mame in sestre

MARIJE MILAVEC

1929-2017

iz Studenega

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo obiskovali, nam ob smrti izrekli ustno ali pisno sožalje ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvaležni smo za podarjeno cvetje, sveče ter darove za svete maše in domačo cerkev.

Lepa hvala župnikoma g. Korenu in g. Štruklju za lepo opravljen pogrebni obred, Moškemu in cerkvenemu pevskemu zboru Studeno ter pogrebnim storitvam Klun. Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo spoštovali in jo ohranjate v lepem spominu!

Njeni najbližji

 Cvetličarna
Pogrebne storitve
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrb ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj

031 363 359 - Robert Pirjevec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

Najboljše diplome za vzdrževanje

Jure Kravanja, inž. stroj., diplomant Višje strokovne šole Postojna, dobitnik priznanja za najboljšo diplomsko nalogo na slovenskem natečaju TPVS 2017.

Višja strokovna šola Postojna se je tudi v letu 2017 odzvala na razpis za najboljše diplomske naloge ter projekte s področja vzdrževanja, ki ga organizira Društvo vzdrževalcev Slovenije DVS. Med vsemi svojimi izbranimi kandidati za natečaj, je šola izbrala tudi Jureta Kravanja, inž. stroj., diplomanta, da s svojo di-

plomsko nalogo z naslovom: Izdelava orodja P 201 586 za brizganje duroplastov v podjetju Mahle Letrika Bovec d.o.o., doseže kar najboljši rezultat.

Komisija je izmed vseh prispelih diplomskih nalog slovenskih višješolskih in visokošolskih izobraževalnih ustanov, kot najboljšo ocenila prav Juretovo diplomsko nalogo, narejeno pod vodstvom mentorja v podjetju Mahle, Letrika Bovec d.o.o., Matjaža Bremca, inž. stroj. in mentorja na Višji strokovni šoli Postojna, mag. Slavka Božiča.

Na slavnostni podelitvi so s kratkimi nagovori prisostvovali tudi visoki predstavniki Centra RS za poklicno izobraževanje, Obrtne zbornice Slovenije in glavni organizatorji natečaja za najboljše dosežke v letu 2017. Po razglasitvi nagrajenih del so imeli avtorji najboljših prispevkov možnost predstaviti svoje delo. Poleg diplomanta sta se slavnostne razglasitve udeležila tudi mentor na šoli in ravnateljica Višje strokovne šole postojna Nada Vadnov.

Kako do boljših poslovnih uspehov

V Podjetniškem inkubatorju Perspektiva Postojna, ki je organizacijska enota Zavoda Znanje Postojna, smo v mesecu novembru uspešno izpeljali že dva zanimiva dogodka.

V torek, 7. novembra, so obiskovalci Podjetniškega inkubatorja z velikim zanimanjem spremljali predstavitev strokovnjakinje Nataše Ravnikar iz podjetja Optiweb, ki je na konkretnem primeru predstavila, kako lahko z minimalnim vložkom dosežete izjemne rezultate na socialnem omrežju Facebook. Podjetja, organizacije in korporacije lahko danes s pravilno in premišljeno uporabo omrežja Facebook hitreje in učinkoviteje dosegajo svoje kupce ter s tem povečujejo svojo prodajo in prepoznavnost. Tudi ideje posameznikov prek socialnih omrežij tako hitreje ugledajo luč sveta, saj jo v zelo kratkem času spozna širša množica ljudi, med katerimi se lahko skriva tudi potencialni investitor.

V torek, 14. novembra, pa sta bila z nami Nejc Konjevič iz Ustvarjalnika in njegov gost Nejc Tomšič, ki je z obiskovalci delil nadvse zanimivo in navdušujočo zgodbo o tem, kako je zdravnik postal programer. V sproščenem pogovoru smo prišli do zaključka, da je vse mogoče, če si to želimo, in se za to zavzamamo, ter da smo vedno lahko boljši, če ne celo najboljši! Iz predavanja smo vsi pogumno zakorakali novim zmagam nasproti.

Do konca tega meseca bomo v Podjetniškem inkubatorju Perspektiva Postojna organizirali še dva dogodka, in sicer bodo v sredo, 22. novembra, ob 17. uri, z nami strokovnjaki iz podjetja MI6, ki nam bodo na dogodku z naslovom »TRI PLATFORME, KI JIH PRI PRODAJI PREK SPLETA NE SMETE SPREGLEDATI« predstavili Google, Instagram in Shopify (ta bo minil že po zaključku redakcije), v torek, 28. novembra, ob 17. uri pa vas vabimo na predavanje z naslovom »SEO - kako s spletno stranjo ali trgovino rangirati v letu 2018« v izvedbi podjetja Optiweb.

Brezposelni pridobili nove kompetence

Zavod Znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna je zaključila z izvajanjem tečajev za brezposelne v letu 2017. Tečaji so bili za brezposelne brezplačni, saj je Ljudska univerza Postojna skupaj s partnericami iz Območne službe Koper in Zavodom RS za zaposlovanje uspešno kandidirala na Javnem razpisu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Brezposelni so se v letu 2017 na Ljudski univerzi Postojna lahko udeležili jezikovnega tečaja angleščine na ravni A2, tečaja računalniške pismenosti za odrasle, nadaljevalnih tečajev računalniških programov Word in Excel ter priprav in strokovnega izpita iz upravnega postopka. V Ilirski Bistrici so se lahko brezposelni udeležili računalniškega tečaja Word na osnovni ravni in jezikovnih tečajev nemščine in italijanščine na ravni A2.

Ob tej priložnosti Ljudska univerza Postojna še enkrat čestita vsem udeležencem, ki so uspešno zaključili tečaje in tistim, ki so opravili strokovni izpit iz upravnega postopka in se hkrati zahvaljuje predavateljem, ki so poskrbeli, da so brezposelni pridobili nova znanja. Upamo, da bomo tudi v novem letu uspešni na javnem razpisu in bomo do novih, uporabnih znanj pripeljali še več udeležencev. Tako jim bomo omogočili večjo konkurenčnost na trgu dela. Peter Vidmar, organizator izobraževanja odraslih

komus
Pogrebne storitve

V težkih trenutkih žalovanja, ob izgubi najbližjega, smo Vam v pomoč s prijazno besedo in celostno organizacijo zadnjega slovesa.

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ~ Ureditev dokumentacije, prevoz in ureditev pokojnika doma in v tujini
- ~ Izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ~ Klasični in žarni pogrebi, upepelitev in poslopitev pred upepelitvijo
- ~ Raztros pepela na pokopališču ali drugje, ekshumacija
 - ~ Žalno cvetje, objava osmrtnic
 - ~ Organizacija pogrebne svečanosti
 - ~ Prodaja pogrebne opreme
 - ~ Pevci, trobentač, pogrebni moštvo
 - ~ Poslovilni govor

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **25% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE:

KOMUS d.o.o., Jeršice 3, Postojna

Dežurna št. : **041 377 294**

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Obnovljena oprema

299,00 €

Apple iPhone 6 Space Grey

Zaslon: 4.7" Retina
Procesor: Apple A8
Spomin: 64GB
IOS: 11.1
Garancija: 1 mesec

329,00 €

Apple iPad 4 PRO LTE Cellular

Zaslon: 9.7" Retina
Procesor: Apple A6X
Spomin: 64GB
IOS: 10.3
Reža za SIM kartico
Garancija: 1 mesec

169,00 €

Namizni računalnik Fujitsu P700

Procesor: Intel Core i3 2120 3.3Ghz
Ram: 4GB DDR3
Trdi Disk: 500GB
Grafična: Intel HD 3000 do 1GB
DVDRW
Windows 7 PRO X64 SLO, možnost brezplačne nadgradnje na Win 10 PRO
Garancija: 6 mesecev

199,00 €

Prenosnik HP Elitebook 8440P

Zaslon: 14.1 1600X900 HD+
Procesor: Intel Core i5 560M 2.6Ghz
Ram: 4GB DDR3
Trdi disk: 250GB
DVDRW, WIFI, Bluetooth
Windows 7 PRO X64 SLO
Garancija: 6 mesecev

Nova oprema

499,00 €

Računalnik HP Elitedesk 800 G1

Procesor: Intel Core i3 4330 3.5Ghz
Ram: 8GB DDR-4
Trdi disk: 500GB
Grafična: Nvidia Quadro NVS 310 1GB
DVDRW
Windows 10 PRO X64 SLO
Garancija: 3 LETA

599,00 €

Prenosnik Acer SPIN 3

Zaslon: 15.6" Full HD Touchscreen
Procesor: Intel Core i7 6500U 3.1Ghz
Ram: 12GB DDR4
Trdi disk: 1TB (1000GB)
Možnost dodatnega SSD diska (prosta M2 reža)
Grafična: Intel HD 630
WIFI, Bluetooth, HDMI, USB 3.1
Osvetljena tipkovnica
Windows 10 X64 SLO
Garancija: 1 Leto

49,90 €

Zunanji Trdi disk 1TB Transcend

34,99 €

Klasični GSM NOA Core Swing

Zaslon: 2.8" (7.1cm)
Ram: 64MB
Spomin: 128MB
Kamera: 2MP
Možnost 2X SIM
Garancija: 2 Leti

Tonerji
od 19,90 € naprej

Kartuše
od 5,90 € naprej

Barvno lasersko tiskanje
in kopiranje do A3
formata z vrhunskim
strojem Konica Minolta.
Tiskanje
• A4 ČB: 0.05€
• A4 Barvno: 0.40€
• A3 ČB: 0.20€
• A3 Barvno: 0.80€

KLIK SHOP

Najprijaznejša računalniška trgovina

T 05/ 720 48 88
E info@klikshop.net

Tržaška cesta 50a | 6230 Postojna

www.klikshop.si

Akordi po enem od nastopov okoli 1975: Miro Magajna, Marjan Tavčar in Milko Doles (spredaj) ter Franko Marušič, Anton Šorc in Bojan Gruden (zadaj).

Stari in novi – še vedno Akordi

Številni ljubitelji zabavne glasbe in zvesti spremljevalci domačih ansamblov v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja, ki so danes že krepko zakoračili v zrela leta, se bodo ob starejši fotografiji, objavljeni v tokratni rubriki Nekoč – danes, gotovo nostalgično spomnili svojih mladih let, predvsem pa takratne »pivške« glasbene scene, mnogih plesov in vaških veselic ter predvsem sproščenega druženja s prijatelji. Spomnili se bodo tistega, kar so kraji na Pivškem imeli, a tudi izgubili, ker takšne oblike druženja in zabave pač danes niso več »in«. Spomnili se bodo nastopov ansambla Akordi, ki jim je v tistih časih rado prisluhnilo mlado in staro.

Začetki ansambla segajo v leto 1969. Na začetku so veljali za slavinski bend. Prvo zasedbo ansambla, katerega »idejni oče« in nekakšen neuradni vodja (med ostalim se je dogovarjal za nastope in skrbel za prevoze) je bil **Anton Šorc** (saksofon in klarinet), so namreč poleg omenjenega sestavljali še brata **Janez** (bobni) in **Lado Doles** (kitara) ter njun bratranec **Milko Doles** (vokal in harmonika). **Alenka Tominc** (takrat Gržinič), ena od dveh deklet, ki sta v skorajda dvajsetletnem obdobju sodelovali v tej moški zasedbi, ansamblu pa se je skupaj s svojim

bodočim možem **Darkom Tomincem** (vokal in bobni) pridružila leta 1971, pripoveduje o začetkih takole: »Igrali smo na skednjih, v dvoranah v Slavini, na Baču in v Zagorju, v stari šoli na Jurščah, po Brkinih in na Cerkniskem, na *balarjih* na vaških veselicah. Imeli smo svojo publiko, ki nas je zvesto spremljala ne le v njihovem kraju, temveč na vseh nastopih. Ljudje so plesali, uživali, zanje je bilo pomembno druženje.« Anton Šorc (v ansamblu je deloval vse do leta 1988, ko so »stari« Akordi zaključili igranje) se spominja številnih glasbenikov, ki so se v vseh letih

Akordi so na lanskoletnem Vurberškem festivalu nastopili v revialnem delu programa

pridružili Akordom. Naštel jih je kar 35, med njimi so bili **Miro Magajna**, **Sašo Kušlan**, **Marjan Tavčar**, **Franko Marušič**, **Bojan Gruden** in **Ladi Mljač** (pozneje Prizma), če omenimo le nekatere.

Akordi so poslušalce razveseljevali predvsem z zabavno glasbo, zlasti s takrat popularnimi domačimi in italijanskimi popevkami. Nastopali so tudi v Opatiji, v Portorožu, Jušičih, na Bazovici in še kje.

Leto 2007 pa velja za uradni začetek delovanja novega ansambla Akordi, ki ga s starim poleg imena povezuje tudi priimek Šorc. Takrat je ansambel v sestavi **Simon Šorc** (vokal), **Rok Kompara** (diatonična harmonika in vokal), **Vojko Brenčič** (bas kitara in vokal) ter **Bojan Možina** (kitara in vokal) sredi avgusta nastopil ob vaškem shodu v Slavini na Koncertu pod lipo. Prav tam so letos 14. avgusta skupaj s svojimi prijatelji, desetimi slovenskimi ansambli, obeležili desetletnico svojega delovanja. Predstavili so se že v preno-

vljeni zasedbi. Šorcu in Kompari sta se namreč leta 2016 pridružila nova člana, Štajerca **Rajko Kelemina** (vokal in kontrabas) in **Gregor Oblak** (kitara in vokal). Ansambel, ki goji predvsem narodno zabavno glasbo s štiriglasnim fantovskim petjem, izvaja na številnih nastopih širom Slovenije tudi zabavno glasbo.

Sicer pa je ansambel, ki je v desetih letih delovanja izdal že tri CD-je, izid četrtega pa napovedujejo v prihodnjem letu, prejemnik številnih festivalskih nagrad. Leta 2008 jih je na primer v Števerjanu nagradilo občinstvo, leto kasneje so na festivalu Vurberk prejeli plaketo za najboljšo večglasno vokalno izvedbo, leta 2010 pa so tam zmagali in prejeli zlatega zmaja ter nagrado občinstva. Za dosežke na področju narodno zabavne glasbe, kulture in promocije občine jih je leta 2012 s srebrno plaketo nagradila tudi Občina Postojna.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: arhiv A. Šorca, Boris Kovačič.

Buča Debeluča je polepšala jesenske počitnice

V času krompirjevih počitnic je bilo v Planini še posebej zabavno. Ko se je spustila noč, so zaživele tudi skrivnosti. Haasberški škratki so namreč na svojem prireditvenem prostoru spet pripravili jesensko druženje otrok in staršev pod naslovom Buča Debeluča.

Zanimivi sta bili ustvarjalna delavnica in pravljica. Buče so pomagali oblikovati tudi starši in v njih prižgali svečko. Medtem so otroci iz drobnarij in jesenskih plodov ustvarjali lepe izdelke in jih na koncu tudi razstavili. Ob prasketajočem ognju so se ogreli s čajem, pekli kostanj in pojedli ves Debelučin kruh, spečen prav zanje. Buča Debeluča se je spet izkazala - otrokom je podarila prijetno doživetje in druženje z obljubo, da se snidejo tudi naslednje leto. Prireditev je zaživela - tudi tokrat v skrbni organizaciji Društva Škratovka - že drugo leto zapored in privabila lepo število obiskovalcev.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv Društva Škratovka.

Otroci so ob pomoči odraslih pridno ustvarjali, izdelke pa tudi razstavili.

Popravka

V oktobrski številki Postojnskega prepaha smo v članku Postojna v cvetju 2017 napačno zapisali ime nagrajenke **Anice Cole**. V članku Rakitnik pa smo navedli dva šolska okoliša - Prestranek, izjemoma Postojna. Rakitnik sodi le v **šolski okoliš Prestranek**. Za napaki se iskreno opravičujemo.

Uredništvo

Mefu smo v Postojni lahko prisluhnili tudi ob sprejemu zlatih postojnskih košarkarjev.

Ješkova nagrada Dragu Misleju Mefu

Iz obrazložitve, ki jo je zapisala žirija za podelitev letošnje Ješkove nagrade, mi je najbolj ostal v spominu dodatek: »Če bi bil Ježek še vedno med nami, bi se z Mefom gotovo dobro ujela.« To verjamemo vsi, ki Mefa vsaj mimobežno poznamo, in ga spoštujemo zaradi njegovega dobronamernega značaja, srčnosti, dobrovoljnosti in ne nazadnje zaradi ustvarjalnega in nemirnega duha. Čeprav že desetletja živi v Izoli, si ga v Postojni še vedno lastimo in mu tudi ob prejemu Ješkove nagrade iskreno čestitamo!

Morda si je kdo na drugem koncu Slovenije leta in leta prepeval pesem, ne da bi vedel, da je besedilo zanjo napisal Mef. Ob prejemu Ješkove nagrade – podelila mu jo je nacionalna televizija v oddaji Vikend paket 5. novembra – so vedno skromnega Mefa »pograbil« prav vsi mediji in danes je zagotovo skoraj vsakemu Slovincu

znan obraz. Mefa na Primorskem ni treba posebej predstavljati. Poznamo besedila, ki jih je napisal za različne izvajalce, in so se uvrstila med zimzelene pesmi. Šele ob podelitvi Ješkove nagrade pa smo izvedeli, da jih je napisal več kot petsto. Med njimi je tudi pesem *Za zmeraj*, ki velja za postojnsko himno. Mef jo je napisal ob 100-le-

tnici pridobitve mestnih pravic Postojne. Vsakokrat, ko tej pa tudi vsem ostalim pesmim prisluhne mo v njegovem rojstnem kraju, smo veseli. V novembru smo mu zaploskali (tudi za Ježkovo nagrado) na koncertu ob 25-letnici Ane Pupedan v pivški Skali.

Žirija Ješkove nagrade, ki jo Televizija Slovenija podeljuje za posebne dosežke na področju žlahnega humorja in satire oziroma za izvirne dosežke ali opus v tistih umetnostnih zvrsteh radijske in televizijske ustvarjalnosti, ki sledijo tradiciji Ješkovega duha, je izpostavila tako Mefovo ustvarjalnost kot njegovo osebnost. »V razdejani družbeni in medijski krajini v različnih medijih govori in piše o tistem nekaj, kar se je imenovalo kolektivni duh in pripadnost. O tistem, kar nas je delalo boljše. Z zanj značilno lahkotnostjo z vsakim živim bitjem najde stik in, če le more, nesebično pomaga. Vzame si čas za zgodbe drugih, njihove usode nehote najdejo odmev v njegovih besedilih.« *Njegovo srčnost potrjuje tudi odločitev, da bo del finančne nagrade namenil mladim glasbenim ustvarjalcem, ki se soočajo s pomanjkanjem sredstev.*

Mef ni le pisec besedil, je tudi glasbenik, kantavtor, novinar, založnik, scenarist, organizator prireditev ... Kot novinar in urednik je uspešno deloval v vseh pri-

morskih medijih – na Radiu Koper, Televiziji Koper in pri Primorskih novicah, kjer je bil tudi direktor. Že skoraj četrto stoletja pa izdaja tednik Mandrač, priljubljen časopis Izolanov.

Pisanje scenarija ga bo spet povežalo s Postojno. Kot scenarist bo namreč sodeloval pri nastajanju dveh filmov o starih Postojnčanih iz cikla filmov Studia Proteus. Tokrat bodo v središču furmani in furmanske gostilne. Mef pravi, da se veseli, ker bo sodeloval tudi Postojnčan Dušan Milavec, lanski prejemnik nagrade Metoda Badjurje za življenjsko delo na filmskem področju. Kaj lahko pričakujemo? Mef bo vključil številne zanimive starejše ljudi od Planine do Stran, od Orehka do Razdrtega, zgodovinskemu pridihi pa name-rava vdahniti tudi zabavno noto. Nova priložnost torej, da pokaže, kako si vzame čas za zgodbe drugih ljudi in nam jih približa.

Mef ima tudi bogato bero svojih pesmi, ki jih izvaja kot kantavtor in z NOB bendom. Odlično sodeluje tudi s svojo mlado spremljevalno skupino. Tako nastaja zdaj z obema zasedbama v studiu njegov dvojni album z naslovom *Ma ne že spet ... Mef*. Zakaj pa ne? Mef je pač *Za zmeraj*.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Večer, poln ustvarjalnosti

Letošnji že tretji kulturni večer Krajevne skupnosti Prestranek (KS) je v soboto, 14. oktobra, v avlo prestranske osnovne šole ponovno privabila res številne obiskovalce. Večer, posvečen predstavitvi lokalne kulturne ustvarjalnosti, je v sodelovanju s krajevno skupnostjo in ob podpori Občine Postojna pripravilo Kulturno-športno društvo Ivana Vadrnala Prestranek.

»Leto je naokoli in nocoj smo s kulturnimi ustvarjalci in ljubitelji spet spletili program in predstavitve, s katerimi želimo popestriti in obogatiti naš krajevni, lokalni vsakdan,« je v uvodu poudarila **predsednica KS in povezovalka prireditve Magda Jakin Černe**. V nadaljevanju so se na priložnostnem odru menjaje predstavili že uveljavljeni izvajalci in novi obrazi, ki bodo, verjamemo, kulturno tradicijo nadaljevali tudi v prihodnje. Med stalnice kulturnega večera brez dvoma sodijo **pevci Vokalne skupine »Slavna«**, ta kulturni utrip na Pivškem sooblikuje že trinajst let. Zapeli so Verbičevega *Vasovalca* in Bučarjevo *Tam, kjer pisana so polja*. Zvesti soustvarjalci programa so tudi mladi ljubitelji kulture, ki obiskujejo OŠ Prestranek. Učenke 3. razreda **Julija Gugunović, Lea Papis in Ajda Zupanc** – njihova učiteljica je **Petra Smrdel** – so predstavile Pavčkovo pesem *Branje*, skupina učencev, ki jih vodi **Liljana Bole**, pa je občinstvo popeljala v svet spominov na nekdanje čase in dogodke. Glasba in pesem sta v Kočah doma že od nekdaj, to so potrdili mladi instrumentalisti **David Rešeta** in **Domen Dekleva**, oba na diatonični harmoniki, ter **Doroteja Vidmar Gajšek** na prečni flavti. Med živahne glasbene točke se je opazno prepletla poezija; obiskovalci so ob izvedbah **Špele Sanabor** in **Andreje Blažič Klemenc** vstopili v njun, s pesmijo zaznamovan svet. Aplavze poslušalcev je požela tudi **Larisa Mrše**, ki je z igranjem na diatonično harmoniko že prepričala tudi člane komisij na več evropskih prvenstvih v igranju tega instrumenta. Sklepní del večera je bil namenjen nastopu ansamblov **Strel**

Številni domači mladi glasbeniki izkušnje pridno nabirajo tudi na odru prestranske osnovne šole.

in **Amaterji**. Obiskovalci so si v avli lahko ogledali še koticke, v katerih so se poleg Prestranka predstavile tudi nekatere vasi, ki sestavljajo krajevno skupnost. Bogato gledališko dejavnost na Prestranku po drugi svetovni vojni je s pomočjo vzorno urejenih fotografskih albumov **Irene Gabrenja** predstavila **Martina Erjavec**. **Branko Fatur** iz Prestranka je razstavil prestranske razglednice, zemljevide in časopise, ki govorijo o zgodovini kraja, **Danica Hrovatin Šabec** iz Matenje vasi pa je ob pomoči sovaščanov domiselno predstavila delovanje Ljudske knjižnice v vasi skupaj s seznamom ohranjenih knjig, ki jih je leta 1927 po ukinitvi dramskega društva prevzela Marijina družba v Štivanu. Ob koncu so organizatorji, ki so ponovno pripravili večer, poln dobre volje in prijateljskega druženja, poskrbeli še za prigrizek.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Miro Černe

Zmagovalec Mednarodnega zborovskega tekmovanja Antonio Guanti – Mešani pevski zbor Postojna.

MePZ Postojna dvajseto mednarodno tekmovanje okronal z zmago

Mešani pevski zbor Postojna (MePZ) pod umetniškim vodstvom Matjaža Ščeka se je 10. novembra ponoči podal na dobrih tisoč kilometrov dolgo pot v južno Italijo, na peto škornja, v impresivno starodavno mesto Matera. Niti dolga pot z avtobusom ni bila ovira, da pevci ne bi bili kos zahtevnemu tekmovanju. Zbor, ki vsakič znova (tudi na mednarodnih odrih) dokaže, da so vztrajnost, trdo delo, dobra volja in povezanost ključ do uspeha, se je v zahtevni konkurenci pomeril z najboljšimi in dokazal, da sodi v sam vrh. Nanj smo upravičeno lahko ponovno ponosni. Za zbor, ki beleži že 34-letno kariero ustvarjanja, je bilo to 20. mednarodno tekmovanje.

MePZ Postojna se je v nedeljo, 12. novembra, v italijanski Materi udeležil **Mednarodnega zborovskega tekmovanja Antonio Guanti**. V konkurenci devetih pevskih zborov je osvojil 93,80 točke in skupaj s Coro polifonico di Ruda iz Vidma zasedel **prvo mesto**. Z zmago so hkrati zakrožili prvo obletnico uspešnega sodelovanja z maestrom **Matjažem Ščekom**.

Predstavili so se z zahtevnim programom, ki je obsegal dela Gallusa, Regerja, Antogninija, Bri-

sotta in Švare. Skladbo Ariel's Madrigal je tržaški skladatelj Roberto Brisotto napisal prav za to priložnost. Priprave na tekmovanje so se začele že v prejšnji sezoni. Uspeh je terjal številna odrekanja pevk in pevcev, nudil pa tudi ure uživanja ob raziskovanju bogatega tekmovalnega repertoarja.

Prizorišče tekmovanja (južnoitalijanski arhitekturni biser Matera) je s svojo nevsakdanje slikovito podobo večkrat služil kot filmska kulisa. Ta nenavaden kraj, v katerem se je, kot pravijo, že

pred stoletji ustavil čas, je že sam po sebi nudil pevski navdih. Po zasluženem uspehu so si pevci kmalu zatem in na povratku proti domu ogledali še številne italijanske znamenitosti, se ob tem družili in tudi kakšno zapeli. Obiskali so stara zgodovinska mesta kot so: Altamura, Alberobello, Castel del Monte, Trani, Pescaio, romarski Loreto in Urbino.

Uspeh v Materi je dal zboru nadaljnji zagon, saj sta pevce prav v kratkem čakala še dva nastopa. 19. novembra so se predstavili na Območni reviji odraslih pevskih zborov in vokalnih skupin občin Postojna in Pivka. Naslednja tekmovalna izkušnja pa jih čaka v nedeljo, 26. novembra, ko bo v Postojni potekalo Regijsko tekmovanje odraslih pevskih zborov in malih skupin. Ni kaj dodati. To je bila bogata pevška jesen, vanjo so vložili veliko skupnega prizadevnega dela in obrodila je tudi zlate sadove.

26. oktobra je v postojnski župnijski cerkvi sv. Štefana žlahtno izzvenel še zadnji koncert iz cikla U3NEK v sezoni 2016/2017. Naš zbor je zapel z gostujočim **Ženskim pevskim zborom Petrol** iz Ljubljane, ki ravno v tem obdobju obeležuje 40-letnico delovanja. Sestavljajo ga dekleta različnih starosti, vsem pa je skupna želja po petju. Od leta 2014 deluje pod umetniškim vodstvom **Lovra Freliha**. Nastopil je na številnih pevskih revijah, tekmovanjih, in festivalih v Sloveniji in v tujini. Ta mesec tako oba zbora zaključujeta pevsko sezono s pomembnimi dogodki. Želja in namen koncertnih dogodkov U3NEK, ki jih je organiziral MePZ Postojna (odvijali so se tudi s podporo Občine Postojna in JSKD), je, občinstvu predstaviti zборе, ki še niso gostovali v Postojni, in po zgledu zborovskih abonmajev organizirati koncerte za različne okuse.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladislao A. Torresan.

V plesnem studiu v Postojni se je poleg predkvalifikacijskih tekem zvrstil tudi niz brezplačnih plesnih delavnic.

Tretja obletnica Artifexa v Postojni

Plesna šola Artifex je ob peti obletnici pripravila svojo največjo zabavo in Hip Hop plesni battle doslej. Letos je tradicionalni ulični plesni dogodek Neighborhood Battle potekal na dveh lokacijah, v Ljubljani in Postojni, kjer so svoj prostor za izražanje kreativnosti dobili plesalci, raperji in drugi ulični umetniki.

Vsakega od dogodkov, ki so se zvrstili od četrтка, 26., do sobote, 28. oktobra, se je udeležilo med 300 in 500 obiskovalcev in plesalcev iz vse Evrope. Nastopila je trenutno najbolj

vroča Hip Hop skupina – Matter, manjkali pa niso niti priznani glasbeni ustvarjalci, med njimi **Rok Terkaj - Trkaj** in **Boštjan Nipič – Nipke**. Zadnji je skupaj z glavnimi koreografi

Artifexa na četrtekovi okrogli mizi v Postojni predstavil ples kot del kulture. S tem dogodkom so želeli ob 3. obletnici Artifexa v Postojni predvsem predstaviti rezultate kakovostnega dela z otroki in mladino.

Kot je poudaril **kreativni vodja projekta Damjan Jovič**, v Artifexu skrbijo za razvoj hip hop kulture pri nas, hkrati pa z veseljem združujejo mlade talente, ki svojo kreativnost izražajo na zdrav način, se povezujejo in najdejo občutek pripadnosti med sebi podobnimi. Na vsakoletnem dogodku v "soseski", polni dobre energije, pa tako obiskovalci kot sodelujoči, najdejo novo inspiracijo za nadaljnje kreativno izražanje.

Osrednje dogajanje je sicer potekalo v Ljubljani, v plesnem studiu Kazarje v Postojni pa sta v znamenju plesa potekala četrtek in petek, ko se je poleg predkvalifikacijskih tekem zvrstil tudi niz brezplačnih plesnih delavnic. V plesnih dvobojih Neighborhood Battle so se plesalci pomerili med sabo, »ena na ena«.

Po besedah **vodje postojnskega Artifexa Mihe Furlana** se je na predizboru v Postojni "udarilo" približno 50 plesalcev v kategoriji do 14 let in v kategoriji nad 14 let.

Bitke sta se kot tekmovalca udeležila tudi domačina iz plesne šole Artifexs Postojna - **Lovro Zajc** v kategoriji do 14 let in **Teja Januš Knafelc** v kategoriji nad 14 let. Lovro Zajc se je po izboru sodnikov uvrstil med najboljših 16 in s tem v finale – naslednji dan v Ljubljani.

Na vrhuncu tekmovanja JBL Final Battle v prestolnici je v dveh kategorijah v izjemno hudi konkurenci nastopilo 30 tekmovalcev iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Nizozemske. Ob hip-hop ritmič priznanega DJ Tzeka sta bila najbolj prepričljiva slovenska plesalca. V kategoriji mlajših od 14 let se je najbolj izkazala Lia Lačen, v kategoriji odraslih tekmovalcev pa je prvo mesto pripadlo plesalcu Boru Prokofjevu.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Artifexa.

Elumovanje se je začelo in izzvenelo s pesmijo Dober dan, življenje.

Elumovanje s Počenimi škafi

Poslušalci, ki so se odločili Martinov sobotni večer preživeti ob pesmih v izvedbi Vokalne skupine Elum, so v soboto, 11. novembra, povsem napolnili dvorano Glasbene šole Postojna. Dvanajst deklet pod umetniškim vodstvom Karoline Repar tudi na dvanajstem letnem koncertu ni razočaralo, saj so pripravile dinamičen repertoar (ki ga odraža tudi naslov koncerta – Elumovanje), povabile odlične goste in poskrbele za prijetno pokoncertno druženje.

Vokalna skupina Elum je predstavila nekatere zahtevnejše skladbe (Čopijevo Jes ti bon kipila, Gallusovo iz renesanse Pueri Hebreorum, Rožmarin skladatelja Frana Gerbiča, Strah mladega glasbenega pisca Jake Kljuna) – z njimi se bo predstavila tudi na skorajšnjem regijskem tekmovanju pevskih sestavov – postregla pa je tudi z naborom novih skladb v Elumovi priredbi oziroma v sodelovanju z drugimi avtorji. Za instrumentalno spremljavo je tudi tokrat poskrbel Elumov »hišni bend« - **Blaž Podobnik, Samo Volk in Barbara Grahor**, gostja pa je bila še pianistka **Ana Celin Lenarčič**. Uvod in zaključek Elumo-

vanja sta bila prijazna in poetična (Pavčkova in Čepinova pesem Dober dan, življenje), igriva (ljudska pesem Majhna sem bila), hudomušna (skladba Nece Falk v priredbi Tadeja Vasleta Danes ne vstanem in ljudska Trij sestrice v Elumovi priredbi), mladostna (Polepšaj mi ta dan).

Poslušalci so z velikim aplavzom nagradili tudi izvedbo pesmi Odsev, ki jo je napisala članica skupine **Klara Simčič**. Že več let ustvarja svoje pesmi, za katere napiše glasbo in besedila, vsako leto pa se predstavi tudi na glasbenem festivalu Strgana struna, ki ga organizira Gimnazija

Želimje. Klara je letos zmagala s skladbo Odsev, Elum pa jo je za svoj letni koncert ovil v svojo glasbeno preobleko.

Za zaključek so se »mule« odpravile še čez Ljubelj, seveda le v pesmi. V podaljšku, ki so ga z aplavzom priklicali poslušalci, so še enkrat zapele pesem Dober dan, življenje, tokrat v priredbi Roka Goloba.

V drugem delu koncerta, ki ga je povezovala **Tinkara Volk**, se je predstavila zasedba **Počeni škafi**, v kateri nastopa tudi Postojnčan **Primož Petohleb**. Počeni škafi igrajo ulični swing. Navdih črpajo iz zgodnjega jazza. Znani so po tri- in večurnih koncertih tako na ulicah kot v plesnih dvoranah in imajo že širok krog zvestih poslušalcev pa tudi plesalcev. Njihova mešanica avtorske glasbe ter pesmi iz dvajsetih in tridesetih let dvajsetega stoletja nagovarja širok krog ljubiteljev glasbe, povsem je navdušila tudi postojnske poslušalce.

Elum se je predstavil tudi na **16. reviji pevskih zborov in vokalnih skupin iz občin Postojna in Pivka**. Odvila se je v organizaciji postojnske območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti **v soboto in nedeljo, 18. in 19. novembra v Pivki**. Iz postojnske občine so se predstavili še: **Vokalna skupina Slavna, Vokalna skupina Mavrica, Ženski pevski zbor Društva upokojencev Postojna, Mešani pevski zbor Burja Društva upokojencev Postojna, Komorni zbor Arima, Vokalna skupina Studenec, Mešani pevski zbor Postojna, Vokalna skupina Goldinar in Mešani pevski zbor Varda**.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Matej Škrj

Razstava fotografij Marice Batis - Moja Postojna v cvetju

Vse do konca leta je v avli Kulturnega doma Postojna na ogled fotografska razstava domačinke Marice Batis, ki se prvič predstavlja širši javnosti. Razstavo so odprli prejšnji mesec na občinski prireditvi Postojna v cvetju 2017, na kateri se je istočasno odvrtela tudi video projekcija njenih številnih fotografij. Te so pritegnile veliko pozornost in navdušenje mnogih obiskovalcev.

Postojnčanka **Marica Batis** je velika ljubiteljica narave, cvetja, živali, svojega mesta in podeželja. Njena velika ljubezen pa je tudi fotografiranje, ki se mu ljubiteljsko posveča že domala tri desetletja. V svoj objektiv je ujela na stotine lepih motivov in zanimivih prizorov, ki jim vsakodnevno sledi in jih na novo odkriva. Fotoaparati so njen zvesti spremljevalci na sprehodih, pravzaprav na vseh poteh, ne glede na to, kam jo peljejo - kam blizu ali morda malo dlje.

Njene fotografije lahko spremljamo na družbenem omrežju Facebook, kjer jih redno, skorajda dnevno objavlja že kakšnih osem let. Med njimi je mnogo tistih, vsestransko odličnih in sporočilno zgovornih, ki jih je naslovlila **Moja Postoj-**

Marica Batis na odru postojnskega kulturnega doma ob odprtju njene fotografske razstave.

na v cvetju. Postojni, njeni okolici, podeželju in vasem – skratka celotni občini, namreč ves čas izkazuje srčnost, naklonjenost in pozornost s številnimi fotografskimi posnetki. Na ta način pritrjuje, da živimo v lepo urejenem mestu in občini, ki sta bogata po svoji naravni in kulturni dediščini in predstavljata tudi vse bolj privlačno turistično destinacijo. S fotografijami izraža številne pohvale in daje posebno pomenljivo mesto podobi našega skupnega ožjega in širšega

življenjskega prostora. Nemalokrat jih smiselno dopolni še z besednim zapisom, s stihmi pesnikov ali z modro mislijo. Pravi, da hodi okrog z odprtimi očmi in s srcem, to je vse in največ. Brez kančka lastne samohvale nas nagovori s svojo odkritosrčnostjo in z željo videti, doživeti, občutiti, prepoznavati ta svet, ki ga lepša toliko rož, boža toliko spominov in tke toliko zgodb o krajih in ljudeh včerajšnjega in današnjega dne.

S fotoaparatom se Marica Batis rada odpravi tudi izven Postojne, na pivško in rodno košansko podeželje, včasih še dlje, po celi Sloveniji, kjer odkriva znane in manj znane koticke, detajle in vse tisto, kar pritegne pogled. Hvaležna je za ujete utrinke prelepega sveta ob reki Pivki, ki sta ga v dolgi zgodovini v sožitju sooblikovala narava in človek. Zato narave ali pokrajine ne pojasnjuje, temveč sledi lastnim občutjem in barvitim podobam, ki jih spreminjajo igra svetlobe in sence skozi letne čase. Iz njih izžareva neko posebno vzdušje, domačnost in toplina. Kar preveč jih je že, da bi jih preštela, med drugimi tudi različnim pogledom na Nanos ni konca. Pripoved ali zgolj zaustavljen trenutek, dotik in navdih harmonije, nekaj, kar je morda majhno in hkrati veliko, ujeto v en sam droben cvet ... z veseljem deli z gledalci.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Ateje Postojna.

Na odprtju razstave *Sijaj, sijaj sončece* je ustvarjalke in goste pozdravila vodja krožka Flora Otoničar.

Sijaj, sijaj sončece

V avli Zavarovalnice Triglav v Postojni so prejšnji mesec odprli razstavo unikatne keramike z naslovom *Sijaj, sijaj sončece*. Predstavljena dela so nastajala v študijskem krožku Premik. Ta je deloval pod okriljem društva za vseživljenjsko učenje Hnum iz Postojne, sofinanciralo ga je Ministrstvo za izobraževanje RS, koordiniral pa Andragoški center Slovenije.

V krožku je ustvarjalo osem avtoric, ki so hotele z razstavo opozoriti na drugačnost v enosti. Sonce je namreč eno samo, njegove interpretacije pa so številne. **Vodja krožka Flora Otoničar** je povedala, da so z razstavo želeli opozoriti tudi na drugačnost v vseh pojavnih oblikah in pozvati k njenemu sprejemanju. Odprtja razstave so se udeležili: **predstavnica Zavarovalnice Triglav Postojna Nadja Možina, podžupan občine Postojna Stanko Markovčič** in **državna koordinatorka študijskih krožkov Nevenka Bogataj iz Andragoškega centra Slovenije**. Razstava bo na ogled do konca decembra.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tomaž Penko.

Gasilski podmladek se je razveselil pečenega kostonja.

Prikaz gašenja kuhinjskega požara

Jesenski oktober je tudi mesec požarne varnosti. Prostovoljno gasilsko društvo Šmihel-Landol je v soboto, 28. oktobra popoldne organiziralo vajo s prikazom »kuhinjskega požara«.

Na igrišču za kulturnim domom v Šmihelu pod Nanosom se je zbrala dobra četrtina vaščanov, pridružilo pa se je tudi nekaj sovaščanov iz Landola. **Poveljnik gasilske enote Miha Blažič** je v uvodu opisal potek vaje in vse prisotne z demonstracijo poučil o pravilnem gašenju kuhinjskega požara. Sledil je prikaz napačnega gašenja gorečega olja na kuhalni plošči – z vodo, kar je najpogostejše napačno, panično ravnanje. Silovit plamen, ki je presenetil vse opazovalce, je nedvomno dobra šola in bo ostal v spominu vsem, ki bi se nemara lahko znašli v takšni nezavidljivi situaciji. Nadvse poučno popoldne se je v veliko veselje mladine nadaljevalo z druženjem ob pečenem kostonju in čaju, starejši pa so si raje postregli s kuhanim vinom.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Prinesite star telefon in se OBDARUJTE z novim.

Ob nakupu novega (pri podaljšanju obstoječega ali sklenitvi novega naročniškega razmerja), star telefon odkupimo in vam olajšamo obdarovanje.

Začetek nečesa izjemnega.

A1.si

A1 Postojna

Tržaška 4, Postojna
M 040 411 631

spretne roke

Mirka s svojimi punčkami iz koruznega ličja.

Mirka König in njeni lepi izdelki iz koruznega ličja

Vesetje je pogledati številne figuralne izdelke iz ličja, ki so nastali izpod spretnih rok Mirke König. Na mali razstavi, ki je bila nedolgo tega postavljena v postojnski knjižnici, so bili na ogled punčke iz ličja in številni drugi okrasni izdelki. V zbirki ročnih del iz naravnih materialov, ki obujajo spomine na etnološko dediščino naše ljudske obrti in umetnosti, ima ličje posebno mesto.

Iz bližnjih Hrašč se je pred nekaj desetletji preselila v Hruševje Mirka König. Kot pravi, je tem krajem predana, zato tudi pridno beleži družinske vezi domačinov, išče izvore priimkov, že dolgo pa si zapisuje tudi narečne besede, saj (kot pravi) ne želi, da gredo v pozabo.

Pred več kot 15 leti je čisto po naključju začela izdelovati punčke iz koruznega ličja. Danes so v galeriji njenih izdelkov iz ličja in drugih naravnih materialov še venčki, ptički, jaslice, dojenčki v orehovi lupini, rože, šopki, pisanice in pirhi, voščilnice ..., vse pa je izdelano

natančno in z izjemnim čutom za pripravo.

Vedno nasmejana, prijazna in vedra gospa König pravi zase, da je popoln samouk, mi pa dodajamo, da je v tem hkrati prava tankočutna mojstrica! S pestrim naborom svojih umetelnih izdelkov nas popelje skozi vsakdanje in praznične utrinke slovenskega ljudskega izročila ter domišljeno in z vso pozornostjo dodaja nove vsebine. Vsako figuro in izdelek odlikujeta do potankosti izoblikovan postopek dela kot tudi izbrušen občutek za končen estetski izgled in celoto. Skrbno in z ljubeznijo izdelane punčke različnih velikosti nam pripovedujejo o svojem delu, stanu in poslanstvu, izžarevajo toplino in domačnost.

Mirka, ki ima ustvarjalno žilico prirojeno, pravi, da se je zgodba s punčkami iz ličja začela nekega mirnega večera: "Hčerka mi je iz Prage prinesla eno takšno punčko. Tista punčka je bila potem kakšni dve leti na televizorju. Nekega dne pa sem jo vzela v roke in pogledala, kako je narejena. Zazdelo se mi je, da bi morda tudi sama poskusila narediti kaj takšnega, saj so mi všeč naravni materiali. Sprva nisem vedela, kako sploh začeti. Potem pa sem vprašala kmete, ki so imeli v bližini koruzo. Jeseni sem začela

to koruzo zbirati in sušiti, potem sem se lotila prvih korakov. Ampak tistih prvih primerkov figuric zdaj ne bi pokazala, čeprav se mi je takrat zdelo, da so bile prve punčke grozno imenitne. Hvalila sem se z njimi, ampak zdaj se ne več, zato ker se moraš navaditi na ta material. Ličje oziroma slačje, kot ga tudi poimenujemo, je živ material in še zdaj, po tolikih letih z vsako punčko ugotovim kaj novega. Točno moraš vedeti, kaj boš iz česa naredil. Tisto zunanje je, recimo, za oblekice, tisto bolj v notranjosti za glavice." Z leti se je sama naučila marsičesa - tudi tega, da se postopek začne že pri spravljanju ličja. To mora biti ravno prav suho, prav zrelo, da ne splesni. Sortira ga, ker tudi na koruzi ni vse za vse. Tudi zato je na svoje izdelke navezana in spoštuje tiste ljudi, ki še znajo ceniti ročno delo in ljudsko umetnost. Vsaka punčka ali figuralni predmet zahteva svoj čas - kar precej ur, ki pa jih ne šteje, ko je zatopljena v čar in tok svoje ustvarjalnosti.

Med krompirjevimi počitnicami so v postojnski knjižnici organizirali delavnico oblikovanja z ličjem, na kateri je Mirka otroke učila teh spretnosti in bili so navdušeni nad izdelki.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Mirke König.

zanimivosti

Na razstavo je povedla Špela Habič (druga z leve), v fotografski objektiv pa smo ujeli še Eriko Koblar, predavateljico Jana Kus Veenvliet in Nino Doles.

Društvo Drobnavratnik s predavanjem in z razstavo, posvečeno pivškim travnikom

Društvo Drobnavratnik je sredi novembra v sodelovanju s Knjižnico Bena Zupančiča Postojna pripravilo zanimivo predavanje Jane Kus Veenvliet Tujerodne vrste na pragu slovenskih gozdov. Sočasno so odprli fotografsko razstavo udeleženk tečaja z naslovom Očarljivi svet pivških travnikov.

Društvo Drobnavratnik nam že vrsto let vselej ponudi pestre vsebine, zanimive, strokovne, poučne, predvsem pa tudi koristne in dobrodošle za širšo javnost. Tokrat so povabili biologinjo in specialistko za tujerodne vrste **Jano Kus Veenvliet**. Ta je pojasnila, kako lahko vsak ljubitelj

narave sodeluje v boju za ohranitev zdravih, vitalnih in vrstno pestrih gozdov. Zanimivo predavanje se je začelo kar s krompirjem, ob katerem pravzaprav niti ne pomislimo, da je na naša tla prispel pred petimi stoletji z druge celine in je tako tujerodna rastlina, a že dolgo nepogrešljiva, dobrodošla in zelo pomembna v naši prehrani. S tujerodnimi vrstami, med katerimi so mnoge invazivne, se srečujemo tudi v okoliških gozdovih. Te izrinjajo, preraščajo ali uničujejo naše domorodne vrste ter s tem spreminjajo podobo in naravne procese v našem naravnem okolju. Povzročajo tudi veliko gospodarsko škodo. V projektu LIFE ARTEMIS si strokovnjaki prizadevajo zmanjšati škodljive vplive tujerodnih invazivnih vrst v slovenskih gozdovih. Pravo nasprotje nezaželenim vsiljivcem predstavljajo lepote vrstno pestrih travnikov v dolini Pivke. Posebno naravovarstveno vrednost dajejo pivškim travnikom rastlinske in živalske vrste, ki so z drugih območij že izginile in jih zato uvrščamo na t. i. rdeče sezname ogroženih vrst. Očarljivost pivških travnikov so na pragu letošnjega poletja lovile v fotografski objektiv udeleženke tečaja naravoslovne fotografije v organizaciji **Društva Drobnavratnik** pod vodstvom **dr. Petre Draškovič Pelc in Staneta Draškoviča Pelca**. Na razstavo je povedla **Špela Habič** in med drugim povedala, da so fotografije nastale v enem samem dnevu kot plod dobrega vzajemnega sodelovanja in strokovnih nasvetov. Posamezni živopisni cvetovi, metulji in žuželke so utrinke te bogate naravne zakladnice in prava paša za oči. Razstava je na ogled (v čitalnici) do konca novembra.

Sicer je bila to le ena v nizu bogate in nasploh pestre bere kulturnih prireditev v knjižnici, ugašenih na različne tematike tako za mladež kot odrasle. Prejšnji teden so jo zaznamovali tudi mnogi dogodki, ki so obelježevali dan slovenskih splošnih knjižnic. Tako kot že vrsto let zapored so bralcem in občanom v vseh enotah knjižnice ponudili in podarili mnogo odpisanih knjig.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

Državna prvaka v diviziji 2: Grego Premrl in Vili Ošljaj.

RELI

Grego Premrl in Vili Ošljaj sta v Idriji osvojila naslov državnega prvaka v diviziji 2.

Idrija je ponovno gostila finalni reli državnega prvenstva. Grego Premrl in Vili Ošljaj sta si večino prednosti, ki sta jo prinesla nanj, zagotovila z zmago na reliju Croatia konec septembra. Poleg vodstva v diviziji 2, kjer nastopajo najmočnejši dirkalniki s pogonom na en kolesni par, sta namreč držala tudi tretje mesto v generalni razvrstitvi.

V Idriji se je napeta igra živcev odvila v korist posadke v Citroënu DS3 R3T. Ta je reli zaključila na 2. mestu v diviziji 2 in na 4. mestu skupno, kar je bilo več kot dovolj za ubranitev obeh tako zelenih uvrstitev v točkovanju slovenskega državnega prvenstva. Grego Premrl je tako osvojil svoj prvi naslov državnega prvaka v diviziji 2 državnega prvenstva in se drugič zavihtel na zmagovalni oder končnega seštevka v generalni razvrstitvi.

BALINANJE

Ekipno državno prvenstvo oziroma tekmovanje v Super balinarski ligi je v polnem teku, ampak ekipi BK Postojnska jama nikakor ne steče. V dosedanjih petih krogih je izgubila vse tekme in je brez točke na zadnjem, osmem mestu v ligi.

Postojnski balinarji so doma klonili proti Agrochemu Šempeter in Skali Sežana, v gosteh so bili boljši Krim Ljubljana, Zabiče in Trata Škofja Loka. Tudi v naslednjem, 6. krogu gostujejo pri Aikei Anteni Portorož in šele 2. decembra igrajo v domači Zeleni balinarski dvorani proti Hrastu Kobjeglava. Razlog za trenutno slabšo uvrstitev od pričakovane je izredno slab žreb, saj bodo v prvih šestih krogih kar štirikrat gostovali. Ekipa – nazadnje se ji je pridružil tudi izkušeni **Ante Bašič** – bo poskušala v drugem delu prvenstva popraviti začetni vtis in uresničiti cilj sezone, obstanek v družbi najboljših slovenskih balinarskih ekip.

STRELSTVO

Na strelišču v Idriji je potekal 2. krog regijske lige v streljanju z zračnim orožjem – s puško in pištolo. Tokrat so se posebej izkazali mladi strelci in strelke SD Postojna z nekaj vidnimi uvrstitvami in celo rezultati.

Ciciban **Matic Trček** je bil četrti, pri mlajših dečkih je slavil **Nace Bola Ujčič**, pri mlajših deklicah je bila **Nives Živič** tretja, **Ana Debevec** četrta in **Arja Ela Hvala** peta. Pri starejših deklicah je slavila **Minea Bricelj**, druga je bila **Špela Pišlar**, četrta **Lena Bola Ujčič**, pri kadetih je s pištolo **Matej Kerlatec** zasedel tretje mesto. Pri veteranih nad 70 let je zmagal **Jadran Zadnik**, drugi je bil **Marjan Istenič** in četrti **Alojz Muhič**.

V Trzinu pa je potekala prva kvalifikacijska tekma za dosego norm za uvrstitev v strelsko reprezentanco Slovenije. Pri članicah z zračno puško je bila najboljša **Živa Muhič**, pri mladinkah je bila tretja **Ajda Kerlatec**, pri članicah z zračno pištolo pa je **Denis Bola Ujčič** pristala na četrtem mestu.

NOGOMET

Pred skoraj tremi leti je žled dodobra polomil in poškodoval ograjo ob malem nogometnem igrišču v Kazarjih, potrgal zaščitne mreže in panoje. Nogometni klub Postojna je v drugi polovici letošnjega leta s prostovoljnimi delom in pomočjo nekaterih donatorjev, predvsem Elektra Primorska, obnavljal igrišče in ga vrnil v prvotno stanje.

Obnovljeno igrišče ne kaže nobenega znaka ledenega opustošenja.

Predsednik NK Postojna Mladen Vukadinović je povedal: »Malo nogometno igrišče je sedaj popolnoma urejeno in varno za igranje. Obnovljena je tudi razsvetljava, tako da sedaj lahko treniramo tudi v večernih urah. Objekt uporabljajo tako naši igralci članske ekipe kot tudi številne mlade selekcije. V obdobju prenove garderob in klubskih prostorov v Športnem parku nam pride zelo prav.«

KEGLJANJE

Krog pred koncem jesenskega dela prvenstva v naši najboljši kegljaški 1 A ligi so zadnji domači tekmi odigrali tudi kegljači in kegljavke Proteusa Postojna.

Kegljavke so presenetljivo izgubile (3 : 5) z zadnje uvrščeno Adrio Ankaran. Trenutno imajo sedem točk in so uvrščene v zlato sredino, čeprav je v začetku kazalo, da bodo prezimile v zgornji polovici lestvice. **Kegljači** so s 6 : 2 zanesljivo premagali Konjice in celo dosegli najboljši domači ekipni rezultat tega dela prvenstva. Doma so dobili vse štiri tekme in so prav tako uvrščeni v sredino lestvice. Tako trener moške ekipe **Denis Čenanović** kot trener ženske ekipe

Ženska ekipa KK Proteus.

Lado Rogelj sta z dosedanjim potekom prvenstva dokaj zadovoljna, čeprav bi oboji lahko imeli kakšno zmago več. Državno ekipno prvenstvo se bo po devetem krogu prekinilo in nadaljevalo januarja prihodnje leto. V tem času bo na sporedu kar nekaj posamičnih državnih prvenstev – od kadetov do članov pa tudi vsakoletna prireditelja Kegljač leta, na kateri se bodo v KK Proteus predvsem mlajše ekipe okitile z naslovom najboljših v Sloveniji.

Brane Fatur

DOBRODELNO KOLESARJENJE

ŠKD Mušketirji je tudi letos pripravilo dobrodelno kolesarjenje za Društvo paraplegikov Istre in Krasa.

Simbolična podelitev zbranih sredstev. Društvo paraplegikov Istre in Krasa bo z letošnjim prispevkom uredilo klubске prostore v Kopru.

Start in cilj sta bila tako kot lani na parkirišču pri trgovini Grže, pot pa je kolesarje iz Postojne vodila proti Landolu na Vrhe, mimo Erazma skozi Zagon in zopet v Postojno. Letos so sodelovali tudi mladi kolesarji in v spremstvu vsaj enega od staršev prevozili pot, ki ni tako obremenjena s prometom – od trgovine Grže po kolesarski poti do Zaloga, skozi Zalog in naprej mimo cerkvice sv. Danijela, po makadamu pod avtocesto, po lokalni cesti v Grobišče. Sredi vasi so si ogledali golobnjak gospoda Dušana z enajstimi vrstami golobov in se po okrepčilu vrnili na startno mesto. Med mladimi je bil tudi vztrajen kolesar, ki je navedeno pot prevozil trikrat. Zaradi udeležbe družin na kolesih je bilo letos več udeležencev, s prostovoljnimi prispevki pa je društvo zbralo enako vsoto denarja kot lani – 400 evrov.

nagradna križanka

	AVTOR: MATEJ MISLEJ	ČLOVEK ZAHRTNIH DEJANJ, INTRIGANT	KRAJŠA PREKINITEV DELA	SHRAMBA ZA STARE, NERABNE STVARI	BREZZVOČJE	SLOVENSKA PEVKA MAVRIČ	VZDEVEK AM. PREDSEDNIKA EISEN-HOWERJA	ŠKOTSKO JEZERO S POŠASTJO	16. IN 21. ČRKA SLOVENSKE ABECEDE
	PROSTOR ZA SPRAVLJANJE PRIDELKOV								
	NASPROTNI KOT								
	ZELO LEP MOŠKI								DVANAJST KOŠOV
	ANTIČNA LJUBLJANA	ARABSKA TRGOVSKA ULICA					HIGH DEFINITION LETNI OBROK ZA ODPLAČILO DOLGA		
						SUMERSKI BOG NEBA	ŠIVANKA		
	BOGDAN NORČIČ	RAVNO-TEŽJE, EKVILIBRIJ	OBLJUBA	MLADINSKA KNJIGA	PREBIVALEC UKRAJINE				
				KRAJ PRI BOROVNICI	ČLOVEK, KI SE LEPO VEDE	OTOŽEN TONOVSKI NAČIN			
ŽENSKA S POTOP-LJENE LADJE								STARO IME ZA DUBROVNIK PIANIST BERTONCELJ	
PALIČICA ZA NABA-DANJE MESA								DEL KNJIGE	
	ZELO MOČNA DRŽAVA	IZRAELSKI KRALJ						SL. PESNIK (VENO)	
							NAVEDEK		GLAVNO MESTO PORTU-GALSKE
							SL. PESNICA (MAJDA)		VRSTA UGANKE, PREME-TANKA
STAR SLOVAN				BIKOV GLAS					PISATELJICA PEROCI
				STENSKI LOK					ORODJE ZA KLESTENJE
KEMIJSKI SIMBOLJ ZA HOLMIJ			LETOVIŠČE PRI KOPRU					GL. MESTO TEKSASA	
			TVOREC					LISTNATO DREVO	
OBRI					ZBOR DEVE-TIH PEVCEV				REČENICA, PUHLICA
					DEN. ENOTA V TURČIJI				PREDMET POGOVORA
SLOVENSKI PISATELJ (FRANCE)					POMOŽNI IZREK				BEOGRAD
					KEMIČNI ELEMENT (J)				RASTLINSKA BODICA
	PRIPRAVA Z OGRAJICO ZA OTROKA	FIDEL CASTRO							
RUSKI PISATELJ DOSTOJEV-SKI (... MI-HAJLOVIČ)									
						DELNI ZLOM			KRAJ NA KOROŠKEM
PLAHTA ZA POKRIVANJE TOVORA						HUNSKI VOJSKO-VODJA			POKRAJINA V VIETNAMU

Cankarjeva založba slovi po kakovostnem leposlovnem programu. S prevodnimi in z izvirnimi romani, s kratko prozo in poezijo plemeniti svoje zbirke, ki jih poznajo vsi knjižni sladokusci.

Cankarjeva založba podarja tri nagrade:

1. nagrada: **roman** Guadalupe Nettel Telo, v katerem sem se rodila;
2. nagrada: **roman** Pascala Quignarda Skrivnostne solidarnosti;
3. nagrada: **pesniška zbirka** Ferija Lainščka Demon ljubezni.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski preprih, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna **najkasneje do 5. decembra 2017**. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci oktobrske številke so:

1. nagrado (darilni bon za žensko striženje) prejme **NEVENKA VERBIČ**, Rakitnik 32 a, 6258 Prestranek;
2. nagrado (darilni bon za moško striženje) prejme **MARJO VADNJAL**, Erazmova ulica 22, 6230 Postojna;
3. nagrado (darilni bon za žensko fen pričesko) prejme **MATJAŽ ŽITKO**, Kraigherjeva ulica 12, 6230 Postojna.

Nagrajenci naj se z osebnim dokumentom zglasijo v Frizerskem salonu Vera v Postojni, na Tržaški cesti 35.

Kačja vas

Kačja vas je zgrajena na izraziti kraški ravnici, ki se razteza med višjimi pobočji. Na njeni severni strani se dviga Planinska gora s prvo vzpetino – domačini jo imenujejo Lepena. Na njeni planoti je bilo v zadnjih dveh desetletjih zgrajenih okoli petindvajset individualnih hiš. Na južni strani ravnice se dviga Bukovec, ki preide v preval na Mačkovcu, na vzhodni strani pa Nart, pravzaprav prva vzpetina velikega gozdnatega območja proti Rakovemu Škocjanu. Lego Kačje vasi mnogi preprosto opredelijo tako, da leži ob vznožju znamenitih planinskih serpentin in prav po njihovih ostrih zavojih, ki spominjajo na plazečo se kačo, je dobila tudi ime.

Po tej kraški ravnici, vedo povedati domačini, je verjetno potekala proti Lohači že rimska cesta (imenovana tudi jamborna pot). Toda za gospodarski razvoj je bila najpomembnejša cesta, ki je premagala okoli sto metrov nadmorske višine med Planinskim poljem in Postojnsko kotlino, zgrajena baje leta 1830. Italijani so jo kasneje asfaltirali. Ob njej so kmalu začeli zidati prve hiše – Severjevo, Pavzinovo, Možinovo, Katernovo, Brkovcevo, Cirilovo, Rusovo, Ipavcevo, Martinčičevo, Mustarjevo, Logačeno, Ferdinatovo, Štefarjevo, Črncovo ...

Po prvi svetovni vojni je območje današnje Kačje vasi prešlo pod Italijo. Italijani so v neposredni bližini meje zgradili carinarno s stanovanjskim

poslopjem. Tam je danes šest razredov podružnične osnovne šole Antona Globočnika Postojna, do leta 1953 pa je bilo v teh prostorih Deško vzgajališče. Na igrišču je bila tudi zgradba, v kateri je bila mehanična delavnica grofa Windischgratza. Nekoliko višje ob magistralni cesti so Italijani zgradili »Rdečo hišo«, v kateri so bili nastanjeni karabinjerji; danes so v njej stanovanja. Na nasprotni strani, med smrekami, pa so zgradili stanovanjsko hišo za graničarje. V njej je bila tudi italijanska šola, po vojni Dom upokoencev, danes so stanovanja.

Po drugi svetovni vojni je kraška ravnica postala veliko gradbišče. Hiše so najprej gradili na robovih vrtač, kasneje so te zasipavali in Kačja vas se je razvila do danes v veliko naselje z okoli sedemdesetimi hišnimi številkami in z okoli dvesto prebivalci. Med prvimi hišami sta bili zgrajeni Frančeškino-va in Logačeno. Na tem območju se danes nahajajo novozgrajeni kompleks Vzgojnega zavoda Planina ter podjetji Šemrl in Katern transport.

Na vzhodni strani Kačje vasi sta še znameniti Ravbarjev stolp in Planinska jama, na zahodni pa nekoč znamenito križišče najstarejših poti in opušen kamnolom.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Valter Peternel.

nostalgija

Pozdrav od Matere Božje s Planinske gore

Pozdrav s Planinske gore

Ko se iz Postojne po planinskih serpentinah spuščamo proti Planini, oko slehernega pritegne **božjepotna podružnična cerkev Marije, pribežališča grešnikov**. Skorajda sramežljivo je ugnezdjena med dva vrhova, Grmado in Petričev hrib. Na začetku prejšnjega stoletja se je neznan založnik odločil, da njeno podobo natisne na razglednici. To danes hrani postojnski muzej.

Mnoge zanimive pripovedi in legende, povezane s Planinsko goro, že dolgo vznemirjajo človekovo domišljijo. Takšna je tudi tista, ki se je ohranila o nastanku cerkve na gori. Zaslugo, da

je ljudska pripoved ostala zapisana, ima **Planinčan Janko Katern**, rojen leta 1904. Ta je sredi prejšnjega stoletja poleg omenjene zapisal še mnoge zgodbe, ki so krožile med ljudmi - tako na primer tisto o roparjih in biričih, pa o starem gradu, baronu Raubarju ali Kačji vasi. Njegovi rokopisni zapisi so shranjeni v Notranjskem muzeju.

»Tam, kjer je danes v Kačji vasi Martinčičeva hiša, je stala v starih časih lesena bajta nekega grajskega drvarja,« začel svojo pripoved o cerkvi. Drvar je skrbel za vnukinjo, saj so ji starše umorili Turki. Lepo dekle je zapazil mladi baron iz Malega gradu. Zapeljal jo je, njegov oče pa je ukazal, naj dekle skupaj z otrokom ubijejo, saj je sina želel poročiti stanu primerno. Mlado mater in otroka je rešil brat starega barona, kanonik stolnega kapitlja v Ogleju. Tja je oba nesrečnika tudi odpeljal. Po mnogo letih je težko bolnega starega barona, ki ob svoji smrtni postelji ni želel sprejeti ne meniha ne oglejskega patriarha, spovedal in obhajal cerkniški župnik Cimerman. Da ga je z Bogom spravil prav vnuk, ki ga je nekoč ukazal ubiti, je staremu baronu povedal njegov brat. Starec se je pokesal, cerkniškemu župniku pa v oporoki zapustil nemajhno premoženje. Župnik Cimerman se je odločil, da s tem denarjem v spomin na starega barona na Planinski gori postavi cerkev.

Besedilo: Alenka Čuk; razglednica: zbirka Notranjskega muzeja Postojna.